

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

PHILIPPE LÉGER

prednesené 9. februára 2006¹

Obsah

I — Úvod	I - 5487
II — Právny rámec Spoločenstva	I - 5489
III — Daňový režim koordinačných centier	I - 5491
IV — Skutkový a procesný rámec	I - 5493
A — Skutkové okolnosti predchádzajúce rozhodnutiu Komisie	I - 5493
B — Rozhodnutie Komisie	I - 5495
C — Sporové konania proti rozhodnutiu Komisie	I - 5499
D — Skutkové okolnosti nasledujúce po rozhodnutí Komisie	I - 5500
E — Rozhodnutie Rady	I - 5502
F — Sporové konanie proti rozhodnutiu Rady	I - 5504
V — Skúmanie žalôb	I - 5504
A — Žaloba proti rozhodnutiu Rady (vec C-399/03)	I - 5504
1. Žalobné návrhy a dôvody účastníkov konania	I - 5504
2. Posúdenie	I - 5506
B — Žaloby proti rozhodnutiu Komisie (spojené veci C-182/03 a C-217/03)	I - 5512
1. Návrhy účastníkov konania	I - 5512
a) Vec Belgicko/Komisía (C-182/03)	I - 5512
b) Vec Forum 187/Komisía (C-217/03)	I - 5514

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2. Prípustnosť žaloby Forum 187	I - 5515
a) Argumentácia účastníkov konania	I - 5515
b) Posúdenie	I - 5518
i) O prípustnosti žaloby Forum 187 v rozsahu, v akom je združenie priamo a osobne dotknuté	I - 5519
ii) O prípustnosti žaloby Forum 187 v rozsahu, v akom zastupuje niektorých jeho členov	I - 5522
3. Skúmanie žalôb vo veci samej	I - 5529
a) Návrh Forum 187 na zrušenie rozhodnutia zo 17. februára 2003 v celom rozsahu	I - 5529
i) Žalobný dôvod založený na nedostatku právneho základu a na porušení zásady právnej istoty	I - 5529
— Argumentácia účastníkov konania	I - 5529
— Posúdenie	I - 5531
ii) Žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES	I - 5536
— O metóde analýzy sporného režimu	I - 5536
— O existencii výhody v prospech niektorých podnikov	I - 5538
Existencia ekonomickej výhody	I - 5538
Určenie zdaniteľných príjmov	I - 5539
Oslobodenie od zrážkovej dane z nehnuteľností	I - 5544
Oslobodenie od dane z vkladov do základného imania	I - 5545
Oslobodenie od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelných vecí	I - 5546
Fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnutelných vecí	I - 5548
Selektívnosť	I - 5549
Odôvodnenie povahou a štruktúrou systému	I - 5551

— Štátny charakter opatrenia	I - 5552
— Narušenie obchodu a hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi	I - 5553
iii) Žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia	I - 5556
b) Návrhy Belgického kráľovstva a Forum 187 na čiastočné zrušenie rozhodnutia zo 17. februára 2003	I - 5558
i) O porušení zásady ochrany legitímnej dôvery	I - 5560
— Argumentácia účastníkov konania	I - 5560
— Posúdenie	I - 5563
ii) O porušení zásady rovnosti	I - 5578
— Argumentácia účastníkov konania	I - 5578
— Posúdenie	I - 5579
4. O trovách	I - 5581
VI — Návrh	I - 5582
— Vo veci C-399/03	I - 5582
— V spojených veciach C-182/03 a C-217/03	I - 5582

I — Úvod

podrobený osobitnému obnoviteľnému povoleniu na dobu desať rokov.

1. Tri žaloby o neplatnosť, ktoré boli podané na Súdny dvor, sa týkajú daňového režimu koordinačných centier prijatého Belgickým kráľovstvom.

2. Koordinačné centrum je podnik založený skupinou nadnárodných spoločností, ktorá má za cieľ poskytovať rôzne služby spoločnostiam, najmä v oblasti financií. Belgické kráľovstvo zaviedlo v roku 1982 osobitný daňový režim v prospech týchto centier,

3. Komisia Európskych spoločenstiev, ktorej bol tento režim oznámený, sa domnievala, že nepredstavuje štátnu pomoc. Na základe štúdií vykonaných v rámci Rady Európskej únie v roku 1997 o daňovej konkurencii medzi členskými štátmi však pristúpila k ďalšiemu preskúmaniu tohto režimu.

4. V rozhodnutí zo 17. februára 2003² Komisia dospela k názoru, že tento režim predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom. Zakázala belgickej vláde od 17. februára 2003 poskytovať na základe tohto režimu výhody novým koordinačným centrám a obnovovať povolenia na desať rokov. Uviedla však, že povolenia platné k tomuto dňu sú naďalej účinné až do uplynutia lehoty ich platnosti, najneskôr do 31. decembra 2010.

založeným podľa belgického práva, ktoré plní úlohy federácie koordinačných centier v Belgicku.

5. Na základe tohto rozhodnutia požiadala belgická vláda Radu o povolenie poskytovať do 31. decembra 2005 daňové zaobchádzanie totožné s režimom koordinačných centier, ktorých platnosť povolenia vypršala medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005. Rada vyhovelá tejto žiadosti rozhodnutím zo 16. júla 2003.³

7. Rozhodnutie Rady je predmetom žaloby o neplatnosť vo veci C-399/03 podanej Komisiiu.

6. Rozhodnutie Komisie je predmetom žalôb o neplatnosť v spojených veciach C-182/03 a C-217/03 podaných Belgickým kráľovstvom a Forum 187 ASBL⁴, združením

8. Keďže tieto žaloby spadajú do toho istého právneho a skutkového rámca, s oboma sa budem zaoberať v týchto návrhoch.

9. Ich rozbor ma vedie k preskúmaniu šiestich nasledujúcich bodov: právomoc Rady prijať rozhodnutie zo 16. júla 2003, prípustnosť žaloby, ktorú podalo Forum 187, možnosť Komisie zmeniť skoršie posúdenie existencie pomoci, dôvodnosť označenia daňového režimu koordinačných centier ako štátnej pomoci, a napokon, otázka, či v Belgickom kráľovstve zákazom obnoviť, aj keď len dočasne, povolenia, ktorých platnosť má uplynúť po oznámení rozhodnutia zo 17. februára 2003, porušila Komisia legitímu dôveru koordinačných centier a všeobecnú zásadu rovnosti.

2 — Rozhodnutie Komisie K(2003) 564, konečné znenie, týkajúce sa schémy pomoci poskytnutej Belgickom v prospech koordinačných centier usadených v Belgicku, v znení korigenda z 23. apríla 2003 [neoficiálny preklad] (ďalej len „rozhodnutie Komisie“ alebo „rozhodnutie zo 17. februára 2003“).

3 — Rozhodnutie 2003/531/ES zo 16. júla 2003 o poskytnutí pomoci belgickou vládou v prospech určitých koordinačných centier usadených v Belgicku [neoficiálny preklad] (Ú. v. EÚ L 184, s. 17, ďalej len „rozhodnutie Rady“ alebo „rozhodnutie zo 16. júla 2003“).

4 — Ďalej len „Forum 187“.

II — Právny rámec Spoločenstva

12. Článok 88 ES stanovuje:

10. Podľa Zmluvy ES je štátna pomoc, okrem niektorých výnimiek, v zásade zakázaná. Článok 87 ods.1 Zmluvy ES stanovuje:

„Ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členskými štátmi alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narušuje hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.“

11. Článok 87 ES napokon stanovuje vo svojich odsekoch 2 a 3 druhy štátnej pomoci, ktoré sú úplne zlučiteľné so spoločným trhom a pomoci, ktoré možno považovať za zlučiteľné s týmto trhom. V rámci tejto poslednej kategórie figuruje najmä pomoc určená na podporu hospodárskeho rozvoja regiónov, ktoré trpia vysokou nezamestnanosťou a určená na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností, za predpokladu, že nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.

„1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy [schémy — *neoficiálny preklad*] pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu.

2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87, alebo ak zistí, že táto podpora [pomoc — *neoficiálny preklad*] sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

Ak sa daný štát nepodriadi tomuto rozhodnutiu v stanovenej lehote, Komisia alebo iný dotknutý štát môže, odhliadnuc od ustanovení článkov 226 a 227, predložiť vec priamo Súdneho dvoru.

Na žiadosť členského štátu môže Rada jednomyselne rozhodnúť, že pomoc, ktorú štát poskytuje alebo zamýšľa poskytnúť, sa ako výnimka z ustanovení článku 87 alebo nariadení uvedených v článku 89 považuje za zlučiteľnú, a to za predpokladu, že takéto

rozhodnutie odôvodňujú výnimočné okolnosti. Ak v súvislosti s touto pomocou Komisia už začala konať, ako je uvedené v prvom pododseku tohto odseku, podaním žiadosti Rada sa toto konanie zastavuje až do vyjadrenia Rady.

Ak sa Rada do troch mesiacov od podania tejto žiadosti nevyjadrí, o veci rozhodne Komisia.

3. Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný so spoločným trhom podľa článku 87, začne konanie podľa odseku 2. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.“

13. Článok 89 ES splnomocňuje Radu na prijatie nariadení zameraných na uplatňovanie článkov 87 ES a 88 ES. Na základe tohto splnomocnenia prijala Rada nariadenie (ES) č. 659/1999⁵, ktoré upravuje presné pravidlá týkajúce sa konaní, ktorých cieľom je uplatňovanie článku 88 ES.

5 — Nariadenie Rady z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mím. vyd. 08/001, s. 339).

14. Článok 1 písm. b) nariadenia č. 659/1999 definuje pojem „existujúcej pomoci“. Stanovuje, že na účely tohto nariadenia, tento pojem zahŕňa:

„i) ... všetky pomoci, ktoré existovali pred nadobudnutím účinnosti zmluvy v príslušných členských štátoch, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktoré nadobudli účinnosť predtým a ďalej platia po nadobudnutí účinnosti zmluvy;

ii) autorizovanú pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktoré boli schválené Komisiou alebo Radou;

iii) pomoc, o ktorej sa predpokladá, že bola schválená podľa článku 4 ods. 6 tohto nariadenia⁶ alebo pred týmto nariadením, v súlade však s týmto postupom;

6 — Článok 4 nariadenia č. 659/1999 stanovuje, že ak je oznámené vnútroštátne opatrenie úplné, musí Komisia do dvoch mesiacov prijať rozhodnutie o tom, že toto opatrenie nie je pomocou alebo že ide o pomoc zlučiteľnú so spoločným trhom, alebo že o opatrení vznikli pochybnosti, čo sa týka jeho zlučiteľnosti s týmto trhom, ktoré vyžadujú začatie konania vo veci formálneho zisťovania. Podľa článku 4 ods. 6 tohto nariadenia, pokiaľ Komisia v lehote dvoch mesiacov neprijme rozhodnutie, pomoc sa považuje za schválenú.

iv) pomoc, ktorá sa považuje za existujúcu pomoc podľa článku 15⁷;

v) pomoc, ktorá sa považuje za existujúcu pomoc, pretože možno stanoviť, že v čase, keď nadobudla účinnosť, nepredstavovala pomoc a následne sa stala pomocou v dôsledku vývoja spoločného trhu a bez toho, aby ju členský štát upravoval. Pokiaľ sa určité opatrenia stanú pomocou po liberalizácii činnosti podľa práva spoločenstva, tieto opatrenia sa nebudú považovať za existujúcu pomoc po dátume stanovenom pre liberalizáciu.“

15. Konanie, v rámci ktorého sa kontroluje existujúca pomoc, je predmetom úpravy v článkoch 17 až 19 nariadenia č. 659/1999. Článok 17 stanovuje, že Komisia skúma schémy existujúcej pomoci v spolupráci s členskými štátmi. Ak sa Komisia domnieva, že schéma nie je alebo už nie je zlučiteľná so spoločným trhom, informuje dotknutý členský štát o svojom predbežnom závere a vyzve ho na predloženie pripomienok v rámci lehoty jedného mesiaca, ktorá môže byť predĺžená.

7 — Článok 15 nariadenia č. 659/1999 sa týka premlčacej lehoty a stanovuje, že právomoci Komisie v oblasti vrátenia pomoci podliehajú premlčacej lehote 10 rokov. Článok 15 ods. 3 tohto nariadenia stanovuje, že akákoľvek pomoc, v súvislosti s ktorou táto lehota uplynula, sa bude považovať za existujúcu pomoc.

16. Podľa článku 18 tohto nariadenia, ak vo svetle informácií, ktoré jej boli predložené členskými štátom pri uplatňovaní článku 17, Komisia vyvodí záver, že schéma existujúcej pomoci nie je alebo už nie je zlučiteľná so spoločným trhom, zašle dotknutému členskému štátu odporúčanie navrhujúce prijatie potrebných opatrení. Toto odporúčanie môže najmä navrhnúť podstatnú zmenu schémy spornej pomoci alebo zavedenie niektorých procesných požiadaviek, alebo aj zrušenie tejto schémy.

17. Podľa článku 19 tohto istého nariadenia, ak dotknutý členský štát neprijme navrhované opatrenia a Komisia po zvážení tvrdení daného členského štátu naďalej považuje tieto opatrenia za potrebné, začne formálne konanie o preskúmaní pomoci podľa článku 88 ods. 2 ES.

III — Daňový režim koordinačných centier

18. Daňový režim koordinačných centier prijatý Belgickým kráľovstvom bol zavedený kráľovským nariadením z 30. decembra 1982⁸. Je zrejmé, že nebol predmetom podstatnej zmeny medzi okamihom, keď

8 — Kráľovské nariadenie č. 187 o vytvorení koordinačných centier (*Moniteur belge* z 13. januára 1983).

Komisia oznámila belgickej vláde, že sa domnieva, že nejde o štátnu pomoc, v roku 1984, 1987 a neskôr v roku 1990, a rozhodnutím zo 17. februára 2003.⁹

v prospech všetkých alebo časti spoločností uvedenej skupiny.¹⁰

19. Koordinačné centrum môže byť založené vo forme belgickej spoločnosti s právnou subjektivitou alebo pobočky založenej v Belgicku zahraničnou spoločnosťou. Prospech z daňového režimu zavedeného kráľovským nariadením č. 187 je podmienený udelením predbežného a osobitného povolenia takémuto centru na základe kráľovského nariadenia. Podmienkou získania tohto povolenia je, aby toto centrum tvorilo súčasť skupiny nadnárodných spoločností. Táto podmienka predpokladá najmä to, že spoločnosti, ktoré tvoria skupinu, sú usadené najmenej v štyroch krajinách. Táto skupina musí takisto disponovať kapitálom a rezervami, ktorých výška dosahuje alebo prekračuje 1 miliardu BEF. Musí mať súčasne ročný obrat, ktorého konsolidovaná výška dosahuje alebo prekračuje 10 miliárd BEF. Banky a poisťovne sú vylúčené z čerpania výhod tohto režimu.

21. Počas prvých dvoch rokov činnosti musí toto centrum v Belgicku zamestnávať najmenej desať osôb na plný pracovný úväzok.

22. Povolenie udelené takémuto centru je platné na dobu desať rokov a možno ho obnoviť na rovnakú dobu.

23. Daňový režim, z ktorého majú prospech tieto povolené koordinačné centrá, zahŕňa nasledujúce opatrenia:

- zdaniteľný príjem uvedených centier je stanovený paušálne. Zodpovedá percentuálnej sadzbe zo sumy ich výdavkov a prevádzkových nákladov, z ktorých sú však vynaté náklady na zamestnancov, finančné náklady a splatná daň z príjmu právnických osôb,

20. Výlučným predmetom činnosti sporného centra musí byť rozvoj a centralizácia jednej alebo viacerých prípravných alebo vedľajších činností vykonávaných len

9 — Vyjadrenie Komisie k žalobe vo veci C-217/03 (body 27 a 31).

10 — Článok 1 ods. 2 kráľovskej vyhlášky č. 187 cituje nasledujúce činnosti: „reklama, poskytovanie a zhromažďovanie informácií, poistenie a zaistenie, vedecký výskum, vzťahy s vnútroštátnymi a medzinárodnými orgánmi, centralizácia účtovných, administratívnych a informačných prác, centralizácia finančných transakcií a pokrytia rizík vyplývajúcich z fluktuácie výmenného kurzu peňazí, ako aj všetky činnosti s prípravným alebo pomocným charakterom, vykonávané v prospech spoločností skupiny“.

- tieto centrá sú oslobodené od zrážkovej dane z nehnuteľností, za nehnuteľnosti, ktoré používajú pri výkone svojej podnikateľskej činnosti,
- neplatí sa ani registračná daň vo výške 0,5 % z výšky vkladov do centra, ani zo zvýšenia jeho základného imania,
- tieto centrá sú oslobodené od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelností. Sú tiež oslobodené od zrážkovej dane, na jednej strane z dividend, úrokov a poplatkov, ktoré centrá platia, až na niektoré výnimky, a na druhej strane z príjmov, ktoré tieto centrá poberajú zo svojich peňažných vkladov,
- centrá platia ročnú daň stanovenú na 400 000 BEF za zamestnanca zamestnaného na plný úväzok, ktorá však nemôže presiahnuť 4 000 000 BEF za centrum.

IV — Skutkový a procesný rámec

A — Skutkové okolnosti predchádzajúce rozhodnutiu Komisie

24. Daňový režim koordinačných centier Komisia prvýkrát skúmala roku 1984.

V rozhodnutí zo 16. mája 1984 dospela k záveru, že tento režim nepredstavuje pomoc. No režim, ktorý bol zavedený v tomto čase, sa nezhodoval s režimom, ktorý jej bol oznámený. Komisia začala formálne konanie o preskúmaní pomoci v decembri 1985. Na základe úprav tohto režimu uskutočnených belgickou vládou sa Komisia domnievala, že neobsahuje prvky pomoci a listom z 9. marca 1987 informovala túto vládu o skončení konania.

25. Toto posúdenie potvrdzovala odpoveď z 24. septembra 1990 skoncipovaná v mene Komisie Leonom Brittanom, komisárom zodpovedným za hospodársku súťaž, na písomnú otázku č. 1735/90, ktorú podal Gijs Vries, poslanec Európskeho parlamentu.¹¹

11 — Ú. v. ES 1991, C 63, s. 37. Písomná otázka obsahovala niekoľko otázok formulovaných takto:
 „Podľa štátu koordinačných centier z roku 1982 Belgicko poskytuje zaujímavé daňové výhody podnikom, ktoré fungujú na medzinárodnej úrovni. V súčasnosti využíva 213 podnikov výhody tejto právnej úpravy; založenie ďalších 54 koordinačných centier je v štádiu prípravy...“
 1. Je pravdou, že v Írsku, Luxembursku a v Rakúsku existuje analogická právna úprava?
 2. Zamýšľajú iné členské štáty ako Írsko a Luxembursko zaviesť podobnú právnu úpravu?
 3. Bola táto právna úprava, ktorá predstavuje významný nástroj hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi, oznámená Komisii podľa článku [88 ods. 3 ES]? Je zlučiteľná s článkami [10 ES] a [87 ES]?
 4. Má Komisia v úmysle príležitostne využiť svoju právomoc navrhnúť „nevyhnutné opatrenia, ktoré si vyžaduje progresívny rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu“ (článok 88 ods. 1 ES)?“

Komisár zodpovedný za hospodársku súťaž odpovedal: „V niektorých členských štátoch — vo Francúzsku, v Spolkovej republike Nemecko, Luxembursku, Holandsku, Spojenom kráľovstve naozaj existuje daňová právna úprava týkajúca sa zdanenia hlavných sídiel nadnárodných spoločností usadených v Európe, s cieľom vyhnúť sa ich dvojitému zdaneniu, najmä paušálnym stanovením výšky zdaniteľného príjmu. Komisia sa domnieva, že táto daňová právna úprava nepatrí do pôsobnosti ustanovení článkov [87 ES] a [88 ES]. Pokiaľ ide o právnu úpravu uplatniteľnú na koordinačné centrá v Belgicku, po tom, čo belgická vláda zmenila prvé ustanovenia, ktoré oznámila v tejto súvislosti Komisii, sa tá domnievala, že súčasná právna úprava nevyvoláva z jej strany žiadnu námietku vo vzťahu k ustanoveniam článku [87 ES].“

26. V rámci úvah o daňovej súťaži medzi členskými štátmi prijala Rada „hospodárskych a finančných záležitostí“ (Ecofin) kódex správania sa pri zdaňovaní podnikov.¹² Zaviedla *ad hoc* skupinu s názvom „skupina kódexu správania sa“, poverenú preskúmaním vnútroštátnych daňových opatrení so škodlivými účinkami na spoločných trh.

27. Na základe tejto iniciatívy členských štátov sa Komisia zaviazala vypracovať usmernenia vzťahujúce sa na uplatňovanie článkov 87 ES a 88 ES na opatrenia týkajúce sa priameho zdanenia podnikov a „úzkostlivo dozeráť na rigorózne vykonanie pravidiel vzťahujúcich sa na spornú pomoc“. Komisia takisto prijala 11. novembra 1998 oznámenie o uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci na opatrenia týkajúce sa priameho zdanenia.¹³ Na základe tohto oznámenia pristúpila Komisia k preskúmaniu alebo opätovnému preskúmaniu daňových režimov platných v rôznych členských štátoch.

28. V rámci toho požiadala Komisia vo februári 1999 belgické orgány o informácie o daňovom režime koordinačných centier, ktoré sa nachádzali medzi 66 vnútroštátnymi opatreniami potenciálne škodlivými pre fun-

govanie spoločného trhu citovanými skupinou kódexu správania sa. Tieto orgány odpovedali v marci 1999.

29. V júli 2000 oddelenia Komisie oznámili týmto orgánom, že sa zdá, že tento režim je štátnou pomocou. S cieľom začať postup spolupráce podľa článku 17 ods. 2 nariadenia č. 659/1999 vyzvali oddelenia Komisie belgické orgány, aby v lehote jedného mesiaca predložili svoje pripomienky.

30. Počas zasadania 26. a 27. novembra 2000 Rada „Ecofin“ v súlade so svojim uznesením z 1. decembra 1997 pripomenula, že všetky škodlivé opatrenia týkajúce sa priameho zdanenia podnikov musia byť zrušené najneskôr 1. januára 2003. Rada „Ecofin“ prijala návrh predsedníctva Európskej únie stanovujúci, že vo vzťahu k podnikom, ktoré majú prospech zo škodlivého daňového režimu k 31. decembru 2000, skončí účinnosť tohto režimu najneskôr 31. decembra 2005, a to bez ohľadu na to, či bol tento režim povolený na určitú alebo neurčitú dobu. Taktiež stanovila, že sa môže jednotlivu po zohľadnení osobitných okolností prípadu a na základe správy skupiny „kódexu správania sa“ rozhodnúť predĺžiť účinnosť niektorých škodlivých daňových režimov aj na obdobie po 31. decembri 2005.¹⁴

12 — Uznesenie Rady a predstaviteľov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade z 1. decembra 1997 o kódexe správania sa pri zdaňovaní podnikov (Ú. v. ES C 2, 1998, s. 2).

13 — Ú. v. ES C 384, s. 3.

14 — Príloha č. 17, s. 5, príloha č. 18, s. 7 a príloha č. 8 žaloby Belgického kráľovstva.

31. Listom z 11. júla 2001 Komisia na základe korešpondencie s belgickými orgánmi navrhla týmto orgánom na základe článku 88 ods. 1 ES niekoľko opatrení nevyhnutných na uvedenie daňového režimu koordinačných centier do súladu so spoločným trhom. V tomto liste Komisia tiež týmto orgánom naznačila, že počas prechodného obdobia do 31. decembra 2005 môžu koordinačné centrá povolené pred dňom prijatia týchto potrebných opatrení pokračovať vo využívaní výhod tohto daňového režimu.¹⁵

32. Z dôvodu neprijatia navrhnutých potrebných opatrení belgickými orgánmi začala Komisia na základe rozhodnutia oznámeného listom z 27. februára 2002 a publikovaného v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* 20. júna 2002¹⁶ formálne konanie o preskúmaní pomoci. Predovšetkým vyzvala Belgické kráľovstvo, aby jej oznámilo počet koordinačných centier s povolením ku dňu doručenia tohto listu a u každého z nich uviedlo dátum posledného povolenia alebo platného obnovenia povolenia. Taktiež vyzvala tento členský štát a zúčastnené tretie osoby, aby predložili svoje pripomienky a poskytli všetky potrebné informácie s cieľom zistiť, či osoby, na ktoré sa vzťahoval sporný režim, mali legitímnu dôveru, ktorá ukladá stanoviť prechodné opatrenia.¹⁷

33. Listom zo 16. mája 2002 oznámili belgické orgány Komisii nový daňový režim koordinačných centier zapísaný Komisiou ako nová pomoc pod značkou N 351/2002.

34. Dňa 21. januára 2003 Rada „Ecofin“ rozhodla v prospech predĺženia účinnosti určitých škodlivých daňových režimov aj na obdobie po roku 2005. V súvislosti s belgickým daňovým režimom koordinačných centier stanovila, že centrá podliehajúce tomuto režimu k 31. decembru 2000, ho môžu naďalej využívať až do 31. decembra 2010.¹⁸

B — Rozhodnutie Komisie

35. Dňa 17. februára 2003 prijala Komisia napadnuté rozhodnutie, ktoré bolo v ten istý deň oznámené Belgickému kráľovstvu.

36. V úvode tohto rozhodnutia Komisia odôvodnila označenie daňového režimu koordinačných centier za „existujúcu pomoc,“ ako aj právny základ, na ktorom založila konanie, ktoré uskutočnila. Podľa

15 — Bod 33 listu Komisie obsiahnutý v prílohe č. 23 k žalobe Belgického kráľovstva.

16 — Ú. v. ES C 147, s. 2.

17 — Body 76 a 77 rozhodnutia o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci.

18 — Bod 10 prílohy č. 29 žaloby Belgického kráľovstva.

tohto rozhodnutia môže v tejto veci slúžiť ako právny základ článok 1 písm. b) nariadenia č. 659/1999, v opačnom prípade sa ako riadny právny základ pre postup Komisie uplatnia články 87 ES a 88 ES.

37. V rozhodnutí zo 17. februára 2003 bolo tiež uvedené, že ak by sa toto rozhodnutie malo považovať za späťvzatie alebo zmenu rozhodnutí z rokov 1984 a 1987, splňa podmienky, ktorým podlieha právo Komisie, vziať späť alebo zmeniť akýkoľvek nezákonný zvýhodňujúci akt.

38. V ďalšej časti tohto rozhodnutia uvádza Komisia dôvody, pre ktoré sa domnieva, že rôzne opatrenia tvoriace daňový režim koordinačných centier, splňajú podmienky stanovené v článku 87 ods. 1 ES bez toho, aby sa na ne mohla vzťahovať akákoľvek výnimka upravená v odsekoch 2 a 3 tohto článku.

39. Komisia napokon skúma legitímnu dôveru koordinačných centier. Na základe tohto uznáva jej existenciu a uvádza, že táto legitímna dôvera odôvodňuje, aby Komisia umožnila centráм disponujúcim k 31. decembru 2000 platným povolením požívať výhody sporného daňového režimu až do uplynutia ich lehoty platnosti povolenia platného ku dňu oznámenia rozhodnutia zo 17. februára 2003, najneskôr však do

31. decembra 2010. Upresňuje, že jej stanovisko spočíva na ďalej uvedených skutočnostiach.

40. Komisia uvádza, že povolenie udelené belgickými orgánmi už vopred uznáva, že povolené centrum na dobu desať rokov splňa podmienky požadované pre využívanie osobitného režimu upraveného kráľovským nariadením č. 187, bez potreby každoročného predkladania takéhoto dôkazu. Uvádza však, že toto povolenie nie je záväzkom uvedených orgánov voči centru s povolením zachovávať na dobu desať rokov výhody priznané v rámci tohto režimu. Tiež pripomína, že v rozsahu, v akom použila konanie kontroly existujúcej pomoci, nemôže mať jej rozhodnutie retroaktívny účinok, a že musí zaručiť právnu istotu, ak je to nevyhnutné, stanovením prechodného obdobia pre zánik účinkov sporného režimu.

41. Komisia sa v tejto súvislosti domnieva, že musí prihliadať na významné investície uskutočnené koordinačnými centrami a skupinami, ku ktorým patria, týkajúcich sa vybudovania a rozvoja infraštruktúry týchto centier, ako aj úprav organizácie štruktúry, sietí a postupov, ako aj rozdelenia úloh v rámci skupiny. Musí tiež vziať do úvahy dlhodobé záväzky voči zamestnancom a realitným kanceláriám a finančným spoločnostiam. Komisia uvádza, že aj keď povolenie nie je zárukou trvalej existencie sporného daňového režimu, ani jeho výhodnosti, uznáva, že o založení centra, uskutočnených investíciách a prevzatých záväzkoch

bolo rozhodnuté s rozumnou a legitímnou perspektívou určitej kontinuity hospodárskych podmienok vrátane daňového režimu. Z tohto vyvodzuje záver, že musí poskytnúť prechodné obdobie umožňujúce súčasným príjmom postupne zrušiť túto schému.

42. Pridáva však nasledujúce stodvadsiate odôvodnenie:

„Keďže povolenia nezakladajú žiadne právo ani na zachovanie tejto schémy, a to ani na zachovanie jeho výhodnosti, a to ani na obdobie platnosti povolenia, Komisia sa domnieva, že v žiadnom prípade nezakladajú právo na obnovenie výhody tejto schémy na obdobie po uplynutí platnosti existujúcich povolení. Výslovné obmedzenie platnosti povolení na obdobie desiatich rokov bráni dokonca aj tomu, aby mohla vzniknúť legitímna dôvera v ich automatické obnovenie, čo by teoreticky bolo možné prirovnať k povoleniu udelenému na dobu neurčitú [*neoficiálny preklad*].“

43. Z predchádzajúcich úvah Komisia vyvodila nasledujúci záver:

„121 Komisia konštatuje, že daňový režim vzťahujúci sa na koordinačné centrá

v Belgicku je nezlučiteľný so spoločným trhom a že je potrebné zamedziť takejto nezlučiteľnosti jeho jednotlivých častí buď ich zrušením, alebo zmenou. Odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia nemôže byť výhoda z tohto režimu a jeho súčastí priznaná novým príjmom, ani predĺžená obnovením platnosti existujúcich povolení. Komisia pritom berie na vedomie, že centrá povolené v roku 2001 stratili výhodu tohto režimu k 31. decembru 2002.

122 Komisia uznáva, že rozhodnutím z roku 1984 povoľujúcim kráľovské nariadenie č. 187, ako aj odpoveďou komisára pre hospodársku súťaž na parlamentnú otázku... nadobudli centrá ťažiacie v súčasnosti z tohto režimu legitímnu dôveru, že tento režim neporušuje ustanovenia Zmluvy týkajúce sa štátnej pomoci.

123 Okrem toho, z dôvodu významných investícií, ktoré mohli byť na tomto základe uskutočnené, rešpektovanie legitímnej dôvery a právnej istoty osôb majúcich prospech z tohto režimu odôvodňuje poskytnutie primeranej doby na predĺženie účinnosti tohto režimu vo vzťahu k už povoleným centrám. Podľa názoru Komisie táto primeraná lehota uplynie 31. decembra 2010. Centrá, ktorým povolenie uplynie pred týmto dátumom, nebudú po skon-

čení platnosti povolenia už môcť ťažiť z tohto režimu. V okamihu uplynutia platnosti povolenia a každopádne po 31. decembri 2010 bude poskytnutie alebo zachovanie daňových výhod proti-právne [*neoficiálny preklad*].“

Odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia nemôže byť výhoda tohto režimu a jeho súčastí priznaná novým príjemcom ani predĺžená obnovením platnosti existujúcich povolení.

44. Výrok rozhodnutia zo 17. februára 2003 bol pôvodne formulovaný takto:

V prípade centier povolených pred 31. decembrom 2000 môže byť účinnosť režimu zachovaná až do skončenia platnosti osobitného povolenia platného v tento deň, najneskôr však do 31. decembra 2010. V súlade s druhým odsekom v prípade obnovy platnosti povolenia pred týmto dňom nemôže byť výhoda režimu, ktorý je predmetom tohto rozhodnutia, viac priznaná, a to ani dočasne [*neoficiálny preklad*].

„Článok 1

...“

Daňový režim aktuálne platný v Belgicku pre koordináčne centrá povolené na základe kráľovského nariadenia č. 187 je potrebné považovať za schému štátnej pomoci nezlučiteľnú so spoločným trhom.

45. Keďže sa zistilo, že pojem „v tento deň“ nachádzajúci sa v článku 2 tretom odseku prvej vete tohto rozhodnutia môže viesť k nejasnostiam, Komisia rozhodla o jeho nahradení pojmom „v deň oznámenia tohto rozhodnutia“. A tak v tomto zmysle vypracovala 23. apríla 2003 korigendum, ktoré bolo oznámené Belgickému kráľovstvu 25. apríla 2003.

Článok 2

46. Podľa tohto korigenda sa článok 2 tretí odsek rozhodnutia zo 17. februára 2003 musí čítať takto:

Belgicko je povinné zrušiť schému pomoci uvedenú v článku 1 alebo ju zmeniť tak, aby bola zlučiteľná so spoločným trhom.

„S ohľadom na centrá s povolením spred 31. decembra 2000 môžu byť účinky schémy

zachované až do skončenia platnosti individuálneho povolenia v *deň oznámenia tohto rozhodnutia*¹⁹], najneskôr však do 31. decembra 2010. V súlade s druhým odsekom v prípade obnovy platnosti povolenia pred týmto dňom nemôže byť výhoda režimu, ktorý je predmetom tohto rozhodnutia, viac priznaná, a to ani dočasne [*neoficiálny preklad*].“

47. Vzhľadom na toto korigendum sa rozsah prechodných opatrení stanovených rozhodnutím zo 17. februára 2003 musí chápať tak, ako sa na tom zhodli všetci účastníci konania v priebehu konania. Všetky koordináčne centrá, ktoré majú individuálne povolenie platné ku dňu jeho oznámenia, teda 17. februára 2003, môžu naďalej využívať z neho plynúce výhody až do uplynutia jeho platnosti, a najneskôr do 31. decembra 2010. Žiadne povolenie však nemôže byť obnovené po 17. februári 2003.

C — Sporové konania proti rozhodnutiu Komisie

48. Návrhom z 25. apríla 2003 podalo Belgické kráľovstvo žalobu o neplatnosť rozhodnutia zo 17. februára 2003, v jeho pôvodnej verzii. Takisto požiadalo o odklad výkonu tohto rozhodnutia.

49. Na základe korigenda oznámeného Belgickému kráľovstvu 25. apríla 2003 doručilo Belgické kráľovstvo Súdnemu dvoru nový návrh s dátumom 9. mája 2003, v ktorom sa dovoľávalo článku 42 ods. 2 rokovacieho poriadku, snažiac sa uplatniť dva nové žalobné dôvody a rozšíriť žalobu o neplatnosť na opravené rozhodnutie Komisie.

50. Návrhom z 28. apríla 2003 podalo Forum 187 na Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev žalobu o neplatnosť proti rozhodnutiu Komisie v jeho pôvodnej verzii. Takisto podalo návrh o odklad výkonu tohto rozhodnutia. Dňa 16. mája 2003 pripravilo doplňujúci návrh proti opravenému rozhodnutiu Komisie.

51. Uznesením zo 16. mája 2003 Súd prvého stupňa postúpil túto žalobu a tento návrh na vydanie predbežného opatrenia Súdnemu dvoru, kde boli tieto konania zapísané pod číslami C-217/03 a C-217/03 R.

52. Osobitým aktom zo 16. júna 2003 namietla Komisia neprípustnosť tejto žaloby podanej Forum 187. Uvedené Forum 187 predložilo svoje pripomienky vo vyjadrení sa k tejto námietke 7. augusta 2003. Uznesením z 30. marca 2004 Súdny dvor spojil konanie o tejto námietke s konaním vo veci samej.

19 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát s cieľom jasne zvýrazniť opravu.

53. Uznesením z 26. júna 2003 predseda Súdneho dvora rozhodol o návrhoch na odklad výkonu rozhodnutia Komisie podaných belgickou vládou a Forum 187. Nariadil:

- „1. Výkon rozhodnutia Komisie K(2003) 564, konečné znenie, zo 17. februára 2003, týkajúceho sa schémy pomoci poskytnutej Belgickom v prospech koordinačných centier usadených v Belgicku, v časti, v ktorej zakazuje Belgickému kráľovstvu obnoviť povolenia platné ku dňu oznámenia uvedeného rozhodnutia, sa odkladá.
2. Účinky prípadného obnovenia na základe tohto uznesenia nemôžu presiahnuť deň vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej.

...“

54. Veci C-182/03 a C-217/03 boli spojené na účely ústnej časti konania a rozsudku. Prednesy účastníkov konania boli vypočítané na pojednávaní 14. septembra 2005.

D — Skutkové okolnosti nasledujúce po rozhodnutí Komisie

55. Na jednej strane Komisia pristúpila k preskúmaniu nového daňového režimu koordinačných centier oznámeného Belgickým kráľovstvom listom zo 16. mája 2002.

56. Rozhodnutím z 23. apríla 2003 povolila Komisia tento nový režim v časti, v ktorej upravuje najmä zásadu predchádzajúceho povolenia pre koordinačné centrá na dobu desať rokov a stanovenie základu dane vypočítaného na základe celkových prevádzkových nákladov s použitím primeranej marže. V každom prípade, keďže tento nový režim tiež predpokladá oslobodenie týchto centier od dane z kapitálového majetku a hnutelností vyberanej preddavkovo, od dane z vkladov do základného imania, ako aj oslobodenie od zdanenia tzv. „neštandardných a dobrovoľných“ výhod poskytnutých týmito centrami, začala Komisia formálne konanie o preskúmaní týchto troch opatrení.

57. Po začatí tohto konania Belgické kráľovstvo prevzalo záväzok zrušiť predmetné oslobodenia od dane a nahradiť ich oslobodením alebo znížením dane vzťahujúcim sa na všetky spoločnosti usadené na jeho území. Takisto sa zaviazalo zdaniť všetky „neštandardné a dobrovoľné“ výhody poskytované koordinačným centrami.

58. V rozhodnutí z 8. septembra 2004 sa Komisia domnievala, že vzhľadom na tieto záväzky, opatrenia tvoriace nový daňový režim koordinačných centier nepredstavujú pomoc podľa článku 87 ods. 1 ES.²⁰

59. Počas pojednávania 14. septembra 2005 zástupca Belgického kráľovstva však uviedol, že belgické orgány nedostali od oddelení Komisie dostatočné upresnenia na to, aby mohli zaviesť tento nový režim, a tak sa od realizácie nakoniec upustilo, ako aj skutočnosť, že Komisia bola o tom informovaná listom z 28. februára 2005. Takisto uviedol, že Belgické kráľovstvo si zvolilo všeobecne záväzné opatrenia, ktoré boli prijaté v priebehu leta 2005.

60. Na druhej strane Belgické kráľovstvo prijalo opatrenia v prospech koordinačných centier, ktorých platnosť povolenia mala uplynúť po rozhodnutí zo 17. februára 2003.

61. Listom z 20. marca 2003 oznámil minister financií Belgického kráľovstva Komisii v súlade s článkom 88 ods. 3 ES jeho zámer poskytnúť do 31. decembra 2005 výhodu určitých daňových opatrení totožných s opatreniami, ktoré boli stanovené

režimom koordinačných centier, tým centráram, ktorých platnosť povolenia uplynula medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005.

62. Belgické kráľovstvo taktiež listom z toho istého dňa žiadalo Radu, aby vyhlásila tieto opatrenia za zlučiteľné so spoločným trhom na základe článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES.

63. V liste z 25. apríla 2003 predseda Komisie odpovedal belgickému ministrovi financií, že rozhodnutie zo 17. februára 2003 je vykonateľné a že Belgicko nemôže pozastaviť jeho uplatňovanie, a keďže poskytnutie alebo obnovenie výhody sporného daňového režimu je výslovne upravené uvedeným rozhodnutím, nemožno list z 20. marca 2003 považovať za oznámenie novej pomoci podľa článku 88 ods. 3 ES.

64. Listom z 26. mája 2003 Belgické kráľovstvo znova oznámilo Komisii svoj zámer, ktorý už vyjadrilo vo svojom liste z 20. marca 2003. Takisto opätovne požiadalo Radu listom v ten istý deň, aby boli predpokladané opatrenia vyhlásené za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES.

20 — Rozhodnutie 2005/378/ES o programe pomoci, ktorý Belgicko plánuje uskutočniť v prospech koordinačných centier, týkajúce sa schémy pomoci [neoficiálny preklad] (Ú. v. EÚ L 125, 2005, s. 10).

65. Počas svojho zasadnutia 3. júna 2003 Rada „Ecofin“ oznámila svoj principiálny súhlas s touto žiadosťou a poverila Výbor stálych zástupcov, aby prijal všetky potrebné opatrenia, ktoré by Rade umožnili prijať zamýšľané rozhodnutie čo najskôr, v každom prípade najneskôr do konca júna 2003.

66. Listom zo 17. júla 2003 Komisia v odpovedi na vyššie uvedené oznámenie, zaslané Belgickým kráľovstvom listom z 26. mája 2003, potvrdila svoj postoj vyjadrený vo svojej odpovedi z 25. apríla 2003 bez toho, aby bolo dotknuté už citované uznesenie o nariadení predbežného opatrenia z 26. júna 2003.

E — *Rozhodnutie Rady*

67. Vo svojom rozhodnutí zo 16. júla 2003 Rada pripomína právny a skutkový kontext, v ktorom ju Belgické kráľovstvo požiadalo o povolenie predpokladaných opatrení pre koordinačné centrá, ktorých platnosť povolenia mala uplynúť medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005.

68. Takisto uvádza, že Komisia sa v rokoch 1987 a 1990 domnievala, že proti daňovému režimu koordinačných centier zavedenému kráľovským nariadením č. 187 nemožno nič namietat'. Rada upresňuje okolnosti, ktoré viedli túto inštitúciu k opätovnému preskúmaniu tohto režimu, a opisuje obsah rozhodnutia zo 17. februára 2003. Rada tiež

pripomína, že počas jej zasadania 26. a 27. novembra 2000 boli schválené návrhy, podľa ktorých podniky využívajúce výhody škodlivého daňového režimu k 31. decembru 2000, môžu pokračovať v ich využívaní až do 31. decembra 2005 a že si vyhradzuje možnosť rozhodnúť o predĺžení po tomto dni s cieľom zohľadniť zvláštne okolnosti.

69. Rada sa tiež vyjadruje v tom zmysle, že centrá uvedené v návrhu Belgického kráľovstva, sú držiteľmi dočasného povolenia, ktoré je podľa kráľovského nariadenia č. 187 obnoviteľné, a že bez predpokladaných opatrení hrozí týmto centrá ukončenie činnosti v Belgicku, čo môže mať závažné negatívne ekonomické a sociálne dôsledky pre tento členský štát.

70. Rada sa tiež zmieňuje o tom, že Komisia stanovila vo svojom rozhodnutí, že účinky daňového režimu koordinačných centier môžu byť zachované až do ich uplynutia po 31. decembri 2005, a že ďalšie rozhodnutia Komisie stanovujú pre konkurenčné daňové režimy iných členských štátov lehoty až do 31. decembra 2010, takže uplatňovanie osobitných opatrení zamýšľaných Belgickým kráľovstvom nemôže vyvolať potenciálne narušenie hospodárskej súťaže neprimerané vzhľadom na zrážkové výhody.

71. Z toho Rada vyvodila záver, že existujú výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú vyhovenie návrhu Belgického kráľovstva poskytovať do 31. decembra 2005 daňové opatrenia určené pre koordinačné centrá povolené k 31. decembru 2000, ktorého platnosť povolenia uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005.

72. Vzhľadom na tieto skutočnosti Rada rozhodla:

„Článok 1

Za zlučiteľnú so spoločným trhom sa považuje pomoc, ktorá umožňuje Belgicku poskytovať do 31. decembra 2005 podnikom, ktoré boli do 31. decembra 2000 schválené ako koordinačné centrum na základe kráľovského nariadenia č. 187 z 30. decembra 1982, ktorým platnosť povolenia uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005, a ktorá zahŕňa, na základe výnimky zo všeobecných pravidiel zdanenia:

- použitie bežnej sadzby dane z príjmov právnických osôb z teoretického základu dane zodpovedajúceho variabilnému percentu niektorých prevádzkových nákladov (tzv. metóda ‚nákladov zvýšených o prirážku‘). Alternatívny základ dane je však zachovaný, pokiaľ presahuje základ dane, ktorý je výsled-

kom použitia metódy ‚nákladov zvýšených o prirážku‘; tento alternatívny základ dane zahŕňa mimoriadne a dobrovoľné výhody poskytované centrámi a neprijaté výdavky,

- uplatňovanie osobitnej ročnej dane stanovenej na 10 000 eur za zamestnanca maximálne však 100 000 eur,

- oslobodenie od zrážkovej dane z nehnuteľností, ktorých sú centrá vlastníkami a ktoré používajú pri výkone svojej podnikateľskej činnosti,

- oslobodenie od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí, z dividend, úrokov a poplatkov, ktoré centrá platia, s výnimkou úrokov v prípade, že príjemca podlieha dani z príjmov fyzických osôb alebo právnických osôb,

- oslobodenie od zrážkovej dane z hnuiteľných vecí z príjmov, ktoré centrá poberajú zo svojich peňažných vkladov,

- oslobodenie od registračnej dane vo výške 0,5 % z výšky vkladov a zo zvýšenia základného imania. rozhodnutím Komisie vyhlásená za nezlučiteľnú so spoločným trhom, sumy určené na kompenzáciu jej vrátenia, ktoré sú povinní vrátiť podľa predmetného rozhodnutia.²²

...“ [neoficiálny preklad]

76. Účastníci konania sa vyjadrili k dôsledkom, ktoré treba vyvodiť z tohto rozsudku, v rámci tejto žaloby počas pojednávania 14. septembra 2005.

F — *Sporové konanie proti rozhodnutiu Rady*

V — Skúmanie žalôb

73. Návrhom z 24. septembra 2003 podala Komisia na Súdny dvor žalobu o neplatnosť rozhodnutia Rady.

77. Začnem skúmať žalobu podanú Komisiou proti rozhodnutiu Rady.

74. Rada predložila svoje vyjadrenie k žalobe 16. decembra 2003, Komisia svoju repliku 27. februára 2004 a Rada svoju dupliku 18. mája 2004.

A — *Žaloba proti rozhodnutiu Rady (vec C-399/03)*

1. Žalobné návrhy a dôvody účastníkov konania

75. Po skončení písomnej časti konania vydal Súdny dvor rozsudok z 29. júna 2004, Komisia/Rada²¹, v ktorom rozhodol, že Rada už nie je oprávnená na základe článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES schvaľovať príjemcom protiprávnej pomoci, ktorá bola

78. Komisia navrhuje zrušiť rozhodnutie Rady, ako aj zaviazat' Radu na náhradu trov konania.

21 — C-110/02, Zb. s. I-6333.

22 — Bod 47.

79. Na podporu svojej žaloby uvádza Komisia štyri žalobné dôvody založené na nedostatku právomoci Rady, zneužití právomoci a porušení pravidiel konania, porušení Zmluvy, ako aj všeobecných zásad práva Spoločenstva, a subsidiárne, na zjavne nesprávnom posúdení a zneužití právomoci v súvislosti s existenciou výnimočných okolností.

80. Uvádza, že dôvodnosť prvého žalobného dôvodu je preukázaná vo svetle už citovaného rozsudku Komisia/Rada. Vyhlasuje, že rozhodnutie Rady smeruje k zachovaniu účinkov sporného daňového režimu, ktorý vyhlásila za nezlučiteľný so spoločným trhom, a že sa netýka schémy novej pomoci alebo individuálnych opatrení, ako tvrdí Rada.

81. Takisto tvrdí, že Rada už nebola *ratione temporis* oprávnená na prijatie rozhodnutia zo 16. júla 2003, pretože článok 88 ods. 2 ES jej stanovuje na prijatie rozhodnutia trojmesačnú lehotu a že ako deň, v ktorý Belgické kráľovstvo predložilo Rade predmetnú pomoc, musí byť stanovený 20. marec 2003.

82. V prvom rade Rada navrhuje žalobu zamietnuť a subsidiárne zachovať účinky jej rozhodnutia až do vydania rozsudku Súd-

neho dvora. Takisto navrhuje zaviazat Komisiu na náhradu trov konania.

83. Rada tvrdí, že riešenie potvrdené v už citovanom rozsudku Komisia/Rada nemožno použiť v rámci súčasnej žaloby, keďže v tejto veci Rada schválila zavedenie novej pomoci, ktorá je odlišná od pomoci uvedenej v rozhodnutí Komisie.

84. Tvrdí, že skutočnosť, že schéma pomoci bola vyhlásená za nezlučiteľnú, nebráni tomu, aby dotknutý členský štát poskytoval novú pomoc podnikom, ktoré mohli využívať výhody skoršieho režimu, tak ako je to výslovne stanovené v nariadení č. 659/1999.

85. Uvádza, že pomoc schválená jej rozhodnutím sa nezhoduje s daňovým režimom koordinačných centier, ktorý Komisia kvalifikovala ako štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom na základe nasledujúcich dôvodov: po prvé, z formálneho hľadiska bola zavedená odlišnými zákonnými ustanoveniami; po druhé, na rozdiel od tohto daňového režimu sa poskytuje obmedzenému počtu podnikov, ktoré sú identifikovateľné, t. j. 30 koordinačným centrami, ktorým platnosť povolenia uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005; napokon je účinok jej rozhodnutia obmedzený do 31. decembra 2005.

86. Rada tvrdí, že skutočnosť, že Komisia vyhlásila daňový režim koordinačných centier za nezlučiteľný so spoločným trhom, nebráni tomu, aby Belgické kráľovstvo poskytovalo niektorým centráм daňové výhody porovnateľné s výhodami, ktoré boli stanovené skoršou schémou.

87. Rada napokon naznačuje, že jej rozhodnutie nesmeruje k zrušeniu účinkov rozhodnutia Komisie. Keďže Komisia vyhlásila, že daňový režim koordinačných centier doteraz predstavuje štátnu pomoc, Rada a Komisia boli oprávnené schváliť opatrenia pomoci, ak sa domnievali, že to odôvodňujú okolnosti.

88. Napokon pokiaľ ide o lehotu, ktorá uplynula medzi návrhom Belgického kráľovstva a rozhodnutím zo 16. júla 2003, Rada, uviedla, že list stáleho zástupcu Belgicka pri Európskej únii z 20. marca 2003 predstavuje len prípravný dokument, určený na uľahčenie prekladov, aby sa mohli uskutočniť diskusie o predpokladaných opatreniach. Návrh Belgického kráľovstva jej bol predložený až 26. mája 2003.

2. Posúdenie

89. Vo svetle analýzy rozdelenia právomocí vo veci štátnej pomoci medzi Radou

a Komisiou, potvrdenej Súdnym dvorom v už citovanom rozsudku Komisia/Rada, vydanom v pléne, zastávam názor, že žalobný dôvod založený na nedostatku právomoci Rady prijať rozhodnutie zo 16. júla 2003 je dôvodný.

90. Na podporu svojich úvah pripomínam skutkový stav a odôvodnenie podané Súdnym dvorom v tomto rozsudku.

91. V rokoch 1994 a 1999 Portugalská republika zaviedla rôzne schémy pomoci v prospech niektorých poľnohospodárskych podnikov formou úverov, moratórií na vrátenie pôžičiek a bonifikovaných pôžičiek. Komisia vyhlásila túto pomoc za úplne alebo čiastočne nezlučiteľnú so spoločným trhom a nariadila jej vymáhanie od príjemcov spolu s úrokmi z dlžných súm.

92. Na základe rozhodnutí Komisie Portugalská republika požiadala Radu v súlade s článkom 88 ods. 2 tretím pododsekom ES o schválenie poskytnutia pomoci portugalským chovateľom, ktorí sú povinní vrátiť vyššie uvedenú pomoc vo výške rovnajúcej sa dlžným súmám.

93. Rada tejto žiadosti vyhovelá.²³ Uviedla, že vrátenie pomoci poskytnutej Portugalskou republikou by narušilo hospodársku stabilitu veľkého počtu príjemcov a malo by negatívny sociálny dopad v niektorých regiónoch tohto členského štátu.²⁴ Preto z toho vyvodila záver, že sú dané výnimočné okolnosti v zmysle článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES, ktoré odôvodňujú schválenie predpokladaného opatrenia.

94. Komisia podala na Súdny dvor proti tomuto rozhodnutiu žalobu o neplatnosť, v rámci ktorej sa dovoľávala predovšetkým žalobného dôvodu, podľa ktorého Rada nemala právomoc na prijatie tohto rozhodnutia.

95. Vo svojom posúdení tohto žalobného dôvodu Súdny dvor uvažoval v dvoch fázach. V prvom rade upresnil rozsah článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES, ktorý definuje právomoci Rady vo veci štátnej pomoci. Uviedol, že toto ustanovenie je výnimočnej povahy, pretože články 87 ES a 88 ES vyhradzujú Komisii ústrednú úlohu pri uznaní prípadnej nezlučiteľnosti pomoci.

23 — Rozhodnutie Rady 2002/114/ES z 21. januára 2002 týkajúce sa povolenia poskytnúť pomoc vládou Portugalska portugalským chovateľom ošípaných, ktorí sú príjemcami opatrení pomoci poskytnutých v roku 1994 a 1998 [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 43, s. 18).

24 — Trinásť odôvodnenie rozhodnutia 2002/114.

96. Taktiež z obsahu článku 88 ods. 2 tretieho a štvrtého pododseku ES vyvodil záver, že ak sa dotknutý členský štát neobrátí na Radu so žiadnym návrhom prv, než Komisia vyhlási uvedenú pomoc za nezlučiteľnú so spoločným trhom, Rada už nie je oprávnená vykonávať výnimočnú právomoc, ktorá je jej zverená tretím pododsekom s cieľom vyhlásiť takúto pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom.²⁵

97. Ďalej uviedol, že tento výklad, ktorý umožňuje vyhnúť sa tomu, aby sa tá istá pomoc stala predmetom opačných rozhodnutí vydaných po sebe Komisiou a Radou, prispieva k právnej istote.

98. V druhom rade sa Súdny dvor domnieval, že takto definované obmedzenie právomoci Rady zahŕňa fakt, že Rada tiež nie je oprávnená rozhodovať o pomoci, ktorej účelom je schvalovať príjemcom protiprávnej pomoci, ktorá bola rozhodnutím Komisie vyhlásená za nezlučiteľnú, sumy určené na kompenzáciu jej vrátenia, ktoré sú povinní vrátiť podľa tohto rozhodnutia.

99. Súdny dvor uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry zrušenie protiprávne poskytnutej štátnej pomoci formou jej vrátenia je

25 — Rozsudok Komisia/Rada, už citovaný, bod 33.

iba logickým dôsledkom konštatovania jej protiprávnosti, keďže povinnosť členského štátu, ktorý pomoc poskytol, zrušíť takúto pomoc smeruje k uvedeniu do pôvodného stavu, a že tento cieľ je dosiahnutý, len čo bola uvedená pomoc, prípadne zvýšená o úroky z omeškania, vrátená príjemcom.

nezlučiteľnú, sumy určené na kompenzáciu jej vrátenia, ktoré sú povinní vrátiť podľa uvedeného rozhodnutia.²⁶

100. Z toho vyvodil záver, že pripustenie toho, že členský štát je oprávnený poskytnúť príjemcom protiprávnej pomoci, vyhlásenej za nezlučiteľnú so spoločným trhom rozhodnutím Komisie, novú pomoc vo výške obdobnej ako bola protiprávna pomoc, ktorá je určená na neutralizáciu dopadu povinnosti vrátiť pomoc v súlade s uvedeným rozhodnutím, by zjavne zmarilo účinnosť rozhodnutí prijatých Komisiou podľa článkov 87 ES a 88 ES.

102. Uplatnenie týchto pravidiel v tomto spore vedie k záveru, že Rada nemohla platne prijať rozhodnutie zo 16. júla 2003.

103. Belgické kráľovstvo sa totiž obrátilo na Radu s návrhom na základe článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES až po prijatí rozhodnutia zo 17. februára 2003. V dôsledku toho v súlade s už citovaným rozsudkom Komisia/Rada²⁷ už nebola Rada oprávnená na výkon výnimočných právomocí, ktoré jej priznáva toto ustanovenie s cieľom vyhlásiť za zlučiteľnú so spoločným trhom vnútroštátnu schému, ktorú Komisia vyhlásila za nezlučiteľnú v tomto rozhodnutí. Obdobne podľa toho istého rozsudku nemôže Rada zmariť účinnosť uvedeného rozhodnutia.

101. Podľa Súdneho dvora, tak ako Rada nemôže zabrániť účinnosti rozhodnutia Komisie konštatujúceho nezlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom tým, že sama vyhlási uvedenú pomoc za zlučiteľnú s týmto trhom, nemôže ani zmariť účinnosť takéhoto rozhodnutia tým, že vyhlási na základe článku 88 ods. 2, tretieho pododseku ES za zlučiteľnú so spoločným trhom pomoc, ktorá je určená na kompenzáciu v prospech príjemcov protiprávnej pomoci vyhlásenej za

104. Takže v rozpore s tvrdením Rady zastávajú názor, že prijatím rozhodnutia zo 16. júla 2003 porušila tieto dve pravidlá.

²⁶ — Rozsudok Komisia/Rada, už citovaný, body 44 a 45.

²⁷ — Bod 33.

105. Taktiež z porovnania opatrení opísaných v článku 1 rozhodnutia Rady, ako aj z listov Belgického kráľovstva z 28. marca a 26. mája 2003 vyplýva, že tieto opatrenia majú rovnaký obsah ako opatrenia stanovené daňovým režimom koordinačných centier, ktoré sú predmetom rozhodnutia Komisie. Opatrenia schválené Radou spočívajú totiž v použití tej istej metódy stanovenia zdaniteľného príjmu, spolu s tou istou sadzbou v závislosti od počtu zamestnancov, ako v daňovom režime koordinačných centier. Tiež preberajú tie isté oslobodenia od zrážkovej dane z hnutelných vecí, z nehnuteľných vecí a od dane z vkladov do základného imania.

106. Napokon treba uviesť, že opatrenia uvedené v rozhodnutí Rady sú schválené v prospech koordinačných centier, ktoré využívajú k 31. decembru 2000 výhody daňového režimu vyhláseného za nezlučiteľný so spoločným trhom a ktorým platnosť povolenia uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005. Tieto opatrenia sú teda schválené v prospech podnikov, ktoré využívajú výhody schémy pomoci vyhlásenej za nezlučiteľnú rozhodnutím Komisie, a ktoré na základe tohto rozhodnutia nemôžu získať obnovenie tejto schémy.

107. Nakoniec z odôvodnenia rozhodnutia Rady jasne vyplýva, že jeho cieľom je zmiernenie účinkov rozhodnutia Komisie

v časti týkajúcej sa koordinačných centier, ktorým platnosť povolenia uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005.²⁸

108. Povolením Belgickému kráľovstvu uplatňovať na koordinačné centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005, daňové zaobchádzanie totožné so schémou, ktorá bola vyhlásená za nezlučiteľnú rozhodnutím Komisie zo 17. februára 2003 s cieľom zmierniť stratu možnosti obnovenia tejto schémy v prospech uvedených centier, Rada zjavne rozhodla o zlučiteľnosti schémy, o ktorej sa už Komisia vyjadrila, a pokúsila sa zrušiť účinky tohto rozhodnutia v časti, ktorá sa týka týchto centier.

109. Žiadne z tvrdení uvádzaných Radou sa mi nezdá spôsobilé spochybniť túto analýzu. Taktiež skutočnosť, že opatrenia schválené Radou formálne vyplývajú z nových zákoných ustanovení prijatých Belgickým kráľovstvom, a nie z návrhu na predĺženie účinkov daňového režimu zavedeného kráľovským nariadením č. 187, nemôže odôvodniť to, že sa na ne bude hľadieť ako na odlišné opatrenia. Rozdelenie právomocí medzi Radou a Komisiou potvrdené Súdnym dvorom v už citovanom rozsudku Komisia/Rada

28 — Túto analýzu takisto potvrdzujú dôvody uvedené stálym zástupcom Belgicka pri Európskej únii pre podporu návrhu na schválenie uvedených opatrení, vyjadreného v jeho listoch Rade 28. marca a 20. mája 2003. V nich totiž uvádza, že jeho vláda sa domnieva, že rozhodnutím Komisie v časti, v ktorej neumožnilo obnovenie povolenia predmetných centier, bola ich legitímna dôvera porušená, a že mala v úmysle zachovať v ich prospech uplatňovanie daňového režimu koordinačných centier až do 31. decembra 2005.

by bolo možné ľahko obísť a potrebný účinok rozhodnutia o nezlučiteľnosti by mohol byť veľmi ohrozený, ak by stačilo, že dotknutý členský štát v novom návrhu opäť prijme totožné ustanovenia schémy pomoci vyhlásenej za nezlučiteľnú so spoločným trhom a predloží ich Rade.

110. V duchu už citovaného rozsudku Komisia/Rada sa treba pridržať práve účinkov opatrení, ktoré sa týkajú rozhodnutia prijatého Komisiou a potom Radou, s cieľom určiť či Rada konala v medziach právomocí, ktoré jej priznáva článok 88 ods. 2 tretí pododsek ES.

111. Takisto tvrdenia, podľa ktorých sa rozhodnutie Rady týka presného a určitého počtu podnikov a jeho účinky, sú časovo obmedzené, neumožňuje predpokladať, že Rada bola oprávnená schváliť sporné opatrenia na základe článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES.

112. Z odôvodnenia už citovaného rozsudku Komisia/Rada totiž vyplýva, že rozdelenie právomocí medzi Radou a Komisiou vo veci štátnej pomoci má za cieľ prispieť k právnej istote tým, že zabráni tomu, aby sa tá istá

pomoc stala predmetom opačných rozhodnutí vydaných po sebe týmito inštitúciami.²⁹ Ak Komisia vyhlásila pomoc za nezlučiteľnú so spoločným trhom, má členský štát a subjekty, ktoré majú výhody z tohto opatrenia, možnosť napadnúť priamo alebo nepriamo toto rozhodnutie žalobou podanou na súd Spoločenstva a na vnútroštátny súd. Právna istota vyžaduje, že rozhodnutie Komisie, ktoré nadobudlo právoplatnosť, nemožno zrušiť rozhodnutím Rady. Ide o to, aby sa zabránilo prípadnému rozporu medzi rozhodnutím Rady a rozsudkom súdu Spoločenstva vydaným vo vzťahu k skoršiemu rozhodnutiu Komisie.

113. Vo vzťahu k týmto cieľom je určujúcim kritériom to, či je alebo nie je rozhodnutie Rady v rozpore s rozhodnutím Komisie, alebo či sa ním zrušujú jeho účinky. Preto nie je až tak dôležité, že sa rozhodnutie Rady týka menšieho počtu podnikov, ako rozhodnutie Komisie, alebo že doba platnosti opatrení, ktoré schválila, je kratšia ako daňový režim, ktorý Komisia vyhlásila za nezlučiteľný so spoločným trhom. V predmetnej veci stačí skonštatovať, že článok 2 rozhodnutia Komisie stanovuje, že po jeho oznámení nemožno výhodu predmetnej schémy predĺžiť obnovením platných povolení (druhý pododsek), a že ak platnosť

²⁹ — Bod 35.

povolenia uplynie pred 31. decembrom 2010, výhodu uvedeného režimu nemožno naďalej poskytovať, a to ani dočasne (tretí pododsek).

bolo vidieť, zabrániť prípadným nezhodám, nielen medzi Komisiou a Radou vo vzťahu k tomu istému vnútroštátnemu opatreniu, ale aj medzi Radou a súdom Spoločenstva, ktorý rozhoduje o žalobe o neplatnosť rozhodnutia Komisie.

114. Z toho vyplýva, že Rada už nie je oprávnená schváliť Belgickému kráľovstvu daňové zaobchádzanie s týmito centrami totožné s tým, ktoré bolo Komisiou vyhlásené za nezlučiteľné so spoločným trhom. Preto zastávam názor, že prvý žalobný dôvod uvádzaný Komisiou založený na nedostatku právomoci Rady prijať rozhodnutie zo 16. júla 2003 je dôvodný a v dôsledku toho musí byť toto rozhodnutie zrušené.

115. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy teda navrhujem, aby Súdny dvor zrušil rozhodnutie Rady bez potreby skúmania ďalších žalobných dôvodov uvádzaných Komisiou na podporu svojej žaloby. Rada, ktorá v tejto veci nemala úspech, je povinná znášať trovy konania.

116. Rada navrhuje, aby v prípade zrušenia jej rozhodnutia zo 16. júla 2003 boli jeho účinky zachované až do dňa vydania rozsudku Súdneho dvora.

117. Nemyslím si, že tento návrh možno prijať, a to z nasledujúcich dôvodov. Rozdelenie právomocí stanovené článkom 88 ES v oblasti štátnej pomoci má za cieľ, tak ako

118. V tejto veci bolo rozhodnutie zo 17. februára 2003 predmetom dvoch žalôb, ktoré podali Belgické kráľovstvo a Forum 187. Žaloba tohto členského štátu má za cieľ zrušenie uvedeného rozhodnutia v časti, v ktorej mu zakazuje obnoviť povolenia, ktorým mala platnosť uplynúť po 17. februári 2003. Tiež si uvedomujem, že Belgické kráľovstvo a Forum 187 dosiahli na základe uznesenia o predbežnom opatrení z 26. júna 2003 odklad výkonu rozhodnutia Komisie v časti, v ktorej od tohto dňa zakazuje akékoľvek obnovenie povolenia. Z toho vyplýva, že na základe tohto uznesenia môže Belgické kráľovstvo povoliť centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie po 17. februári 2003, ich obnovenie. Z tohto dôvodu sú účinky uvedeného uznesenia porovnateľné s účinkami rozhodnutia Rady, keďže, ako bolo vidieť, daňové opatrenia uvedené v rozhodnutí sa zhodujú s opatreniami, ktoré boli stanovené daňovým režimom koordinovaných centier.

119. Vzhľadom na tieto skutočnosti je návrh Rady smerujúci k zachovaniu účinkov jej rozhodnutia až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora irelevantný v prípade, že

Súdny dvor vyhovie žalobám podaným Belgickým kráľovstvom a Forum 187.

120. Ak však Súdny dvor tieto žaloby zamietne a zruší účinky uznesenia o predbežnom opatrení, bolo by ponechanie účinnosti rozhodnutia Rady až do vydania rozsudku Súdneho dvora v rozpore s rozdelením právomocí podľa článku 88 ES. Ak by totiž tento rozsudok nemohol byť vydaný pred 31. decembrom 2005, tak by takéto riešenie malo za následok, že zrušenie rozhodnutia Rady bude zbavené akéhokoľvek účinku.

B — *Žaloby proti rozhodnutiu Komisie (spojené veci C-182/03 a C-217/03)*

1. Návrhy účastníkov konania

a) Vec Belgicko/Komisia (C-182/03)

121. Belgické kráľovstvo navrhuje, aby Súdny dvor zrušil rozhodnutie Komisie v časti, v ktorej mu nedovoľuje udeliť, a to ani dočasne, obnovenie štatútu „koordináčného centra“ tým centráram, ktoré požívali jeho výhody do 31. decembra 2000.

122. Účelom jeho žaloby je zrušenie článku 2 druhého a tretieho odseku rozhodnutia Komisie v časti, v ktorej stanovuje, že „odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia nemôže byť výhoda tohto režimu alebo jeho súčastí... ani predĺžená obnovením existujúcich povolení“ [*neoficiálny preklad*], a že „[v] súlade s druhým odsekom v prípade obnovy platnosti povolenia pred [31. decembrom 2010] nemôže byť výhoda režimu, ktorý je predmetom tohto rozhodnutia, viac priznaná, a to ani dočasne“ [*neoficiálny preklad*].³⁰

123. Tento členský štát tiež navrhuje zaviazť Komisiu na náhradu trov konania, vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

124. Aktom z 9. mája 2003, podanom na základe korigenda z 23. apríla 2003, sa Belgické kráľovstvo dovoľávalo dvoch žalobných dôvodov namierených proti tomuto korigendu. Prvý z týchto žalobných dôvodov je založený na porušení zásady právnej istoty z dôvodu ťažkostí pri výklade, ktoré vyplývali podľa tohto členského štátu z nového znenia článku 2 tretieho odseku rozhodnutia zo 17. februára 2003, tak ako vyplýva z tohto korigenda. No vzhľadom na vysvetlenia poskytnuté Komisiou v jej vyjadrení k žalobe o význame tohto článku a rozsahu prechodných opatrení, ktoré boli stanovené,

30 — Žaloba podaná Belgickým kráľovstvom (bod 18).

Belgické kráľovstvo výslovne vzalo späť tento nový žalobný dôvod vo svojej replike.³¹ Preto nie je ďalej potrebné skúmať tento žalobný dôvod.

125. Druhý z týchto nových žalobných dôvodov spochybňuje podmienky prijatia tohto korigenda. V rámci toho žalobného dôvodu Belgické kráľovstvo uviedlo, že má závažné pochybnosti o zákonnosti postupu prijímania tohto opravného aktu. Tiež si výslovne vyhradilo právo napadnúť jeho platnosť. Tvrdilo, že je úlohou Komisie upresniť, podľa ktorého rozhodovacieho postupu bol tento akt prijatý, a predložiť dôkaz o jeho prípadnom pripojení k súhrnnej zápisnici alebo dennému zápisu podľa článku 18 Rokovacieho poriadku Komisie.³² Tento členský štát tvrdil, že ak si Komisia nesplní svoje povinnosti, je úlohou Súdneho dvora nariadiť uznesením podľa článku 45 jeho rokovacieho poriadku vykonať dôkazné prostriedky, ktoré sa mu zdajú vhodné, chrániac tak práva žalobcu.

126. Vo vyjadrení k žalobe Komisia uviedla, že korigendum z 23. apríla 2003 bolo opatrené takými istými úradnými pečiatkami ako pôvodná verzia rozhodnutia zo 17. februára 2003. Takisto tvrdila, že tento akt bol prijatý v rámci ústneho konania počas

zasadnutia kolégia 23. apríla 2003 pri prísnom dodržiavaní procesných pravidiel.

127. Zistil som, že Belgické kráľovstvo vo svojom dodatočnom návrhu nepožadovalo zrušenie tohto korigenda, ale si len vyhradilo právo neskôr napadnúť jeho platnosť. Preto nepodalo na Súdny dvor riadny návrh v zmysle článku 38 rokovacieho poriadku.

128. Okrem toho tiež uvádzam, že Belgické kráľovstvo nepredložilo žiadny dôkaz, na základe ktorého sa možno domnievať, že prijatím tohto opravného aktu bolo porušený rokovací poriadok tejto inštitúcie a že ním boli porušené podstatné procesné náležitosti. Jediným dôkazom uvedeným v tomto zmysle Belgickým kráľovstvom bola skutočnosť, že ide o opravný akt. Napriek tomu však z vysvetlení Komisie vyplýva, že tento akt bol prijatý rovnakým postupom prijímania ako pôvodná verzia rozhodnutia zo 17. februára 2003.³³ Toto tvrdenie potvrdzuje skutočnosť, že list Komisie z 23. apríla 2003 a opravená verzia rozhodnutia zo 17. februára 2003 sú opatrené takými istými úradnými pečiatkami ako jeho pôvodná verzia. Napokon sa zdá, že tento členský štát nepoprel v replike, ani v priebehu ústneho konania zákonnosť postupu prijímania tohto opravného aktu.

31 — Body 45 a 46.

32 — Ú. v. ES L 308, 2000, s. 26; Mím. vyd. 01/003, s. 213.

33 — Pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júna 1994, Komisia/BASF a i., C-137/92 P, Zb. s. I-2555, bod 68.

129. Preto zastávam názor, že žalobný dôvod predložený Belgickým kráľovstvom v dodatočnom návrhu nie je prípustný, keďže nie je uvádzaný na podporu návrhu a subsidiárne musí byť zamietnutý.

130. Vo svetle týchto skutočností preto Súdny dvor rozhoduje o návrhu Belgického kráľovstva na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie v časti, v ktorej nedovoľuje udeliť, a to ani dočasne, obnovenie povolenia koordinačným centrá, ktoré požívajú výhody predmetnej schémy do 31. decembra 2000 a ktorým platnosť povolenia uplynie pred 31. decembrom 2010.

131. Komisia navrhuje tento návrh zamietnuť a zaviazat Belgické kráľovstvo na náhradu trov, vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

133. V prvom rade týmto návrhom Forum 187 žiada zrušenie uvedeného rozhodnutia v celom rozsahu, ale najmä v časti, v ktorej článok 1 uvádza, že daňový režim koordinačných centier je štátnou pomoc nezlučiteľnou so spoločným trhom. Alternatívne tiež navrhuje čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie v rozsahu, v akom nestanovila primerané prechodné opatrenia.

134. Vo svojom pôvodnom návrhu Forum 187 vytklo Komisii neprijatie takýchto prechodných opatrení, ktoré sa na jednej strane týkajú koordinačných centier, ktorým bolo povolenie obnovené medzi 31. decembrom 2000 a 17. februárom 2003, a na druhej strane centier, ktorým platnosť povolenia uplynula po 17. februári 2003 a v roku 2004. Následne na základe opravy obsahu článku 2 rozhodnutia zo 17. februára 2003 vzalo Forum 187 späť svoj návrh v časti týkajúcej sa centier, ktorým bolo povolenie obnovené medzi 31. decembrom 2000 a 17. februárom 2003.³⁴

b) Vec Forum 187/Komisia (C-217/03)

132. V návrhu podanom do kancelárie Súdu prvého stupňa 30. apríla 2003 Forum 187 navrhlo úplné alebo čiastočné zrušenie rozhodnutia zo 17. februára 2003.

135. Forum 187 napokon navrhuje zaviazat Komisiu na náhradu trov konania vo veciach C-217/03 a T-276/02.³⁵

³⁴ — Bod 36 repliky Forum 187.

³⁵ — Vec Forum 187/Komisia, ktorej výsledkom bolo uznesenie Súdu prvého stupňa z 2. júna 2003 (Zb. s. II-2075).

136. Na základe korigenda k rozhodnutiu zo 17. februára 2003 podalo Forum 187 na Súdny dvor 16. mája 2003 dodatočný návrh, v ktorom uviedlo, že omyl, ktorého sa dopustila Komisia v texte článku 2 uvedeného rozhodnutia, ju viedol k vyjadreniu tvrdení, ktoré už nie sú relevantné. Navrhlo, aby táto inštitúcia znášala trovy konania, ktoré jej tým vznikli, a to bez ohľadu na výsledok žaloby o neplatnosť.

137. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zamietol žalobu, ktorú podalo Forum 187, ako zjavne neprípustnú, a subsidiárne ako nedôvodnú. Takisto navrhuje zaviazat' Forum 187 na náhradu trov konania.

138. Pristúpim ku skúmaniu námietky neprípustnosti žaloby Forum 187 vznesenej Komisiou.

2. Prípustnosť žaloby Forum 187

a) Argumentácia účastníkov konania

139. Komisia tvrdí, že Forum 187 nemá aktívnu legitímáciu na napadnutie rozhodnutia zo 17. februára 2003, ktoré mu nie je

určené, z dôvodu, že nie je priamo a osobne dotknuté uvedeným rozhodnutím.

140. Pripomína, že združenie ako Forum 187, založené na účely podpory kolektívnych záujmov jednej skupiny právnych subjektov, nemôže byť osobne dotknuté aktom, ktorý zasahuje do všeobecných záujmov tejto skupiny. Žaloba Forum 187 môže byť prípustná len vtedy, ak toto združenie preukáže, že jeho vlastné záujmy sú dotknuté rozhodnutím zo 17. februára 2003, alebo že koná v zastúpení niektorého zo svojich členov, ktorí by mali tiež aktívnu legitímáciu.

141. K prvému bodu Komisia tvrdí, že Forum 187 nemôže byť priamo a osobne dotknuté rozhodnutím zo 17. februára 2003 vzhľadom na úlohu, ktorú zastáva pred belgickými orgánmi a vzhľadom na jeho účasť na správnom konaní, ktorého výsledkom je uvedené rozhodnutie.

142. Uvádza, že podľa rozsudku Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen a Hapag-Lloyd/Komisia³⁶ samotná skutočnosť, že Forum 187 predložilo pripomienky v mene svojich členov v priebehu tohto konania, nestačí na priznanie aktívnej legitímácie. Tvrdí, že nikdy neuznala spôsobilosť Forum 187 rokovať v mene svojich

³⁶ — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. februára 1999, T-86/96, Zb. s. II-179, ďalej len „rozsudok ADL“.

členov a že toto združenie už nepožíva oficiálny štatút alebo kvázi oficiálny štatút pred belgickými orgánmi. Preto sa postavenie Forum 187 nezhoduje s postavením predmetného združenia v konaní, ktoré viedlo k rozsudku *AIUFFASS a AKT/Komisia*³⁷, ktoré malo osobitné postavenie v odvetvi textilného priemyslu. Úlohu Forum 187 nemožno prirovnávať k úlohe *Landbouwschap*, ktorého žaloba bola uznaná za prípustnú v rozsudku *Van der Kooy a i./Komisia*³⁸ a ktoré rokovalo s holandskou vládou o preferenčnej tarife za zemný plyn označenej za štátnu pomoc nezlučiteľnú so Zmluvou.

143. Komisia okrem toho uvádza, že Forum 187 nemôže tvrdiť, že rozhodnutie zo 17. februára 2003 ovplyvňuje jeho dôvod existencie, pretože uvedené rozhodnutie žiadnym spôsobom nepožaduje ukončenie činnosti koordinačných centier v Belgicku.

144. K druhému bodu Komisia uvádza, že jej rozhodnutie sa týka schémy pomoci prístupnej pre skupinu podnikov a nie individuálnych opatrení, ktorými sa udeľuje pomoc jednému alebo viacerým menovite určeným podnikom. Preto ide o všeobecne záväzný akt, ktorý sa uplatňuje na objektívne určené

situácie a ktorý vyvoláva záväzné právne účinky vo vzťahu k skupinám osôb určených abstraktným spôsobom. Podľa Komisie sa uvedené rozhodnutie neuplatní na uzavretý okruh osôb, ktorých počet a identita sú známe alebo overiteľné, ale na všetky súčasné, minulé, alebo budúce podniky, ktoré by mohli žiadať výhody daňového režimu koordinačných centier.

145. Komisia upresňuje, že Forum 187 sa nezmieňuje o žiadnych vlastnostiach, ktoré umožňujú považovať niektorých z jeho členov za dotknutých „na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolnosti, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené,“ podľa formulácie uvedenej v rozsudku *Plaumann/Komisia*³⁹. Každý podnik, ktorý skutočne riadi koordinačné centrum, alebo ktorý zamýšľa založiť takéto centrum v budúcnosti, je dotknutý rozhodnutím Komisie výlučne na základe jeho objektívnych vlastností skutočného alebo potenciálneho príjemcu výhod zo sporného daňového režimu, takže nemôže byť priamo a osobne dotknutý rozhodnutím zo 17. februára 2003.

146. Okrem iného žiadnemu z členov Forum 187 sa nevenovala osobitná pozornosť ani zo strany belgických orgánov od zavedenia tohto režimu, ani zo strany Komisie

37 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 1996, T-380/94, Zb. s. II-2169.

38 — Rozsudok z 2. februára 1988, 67/85, 68/85 a 70/85, Zb. s. 219.

39 — Rozsudok z 15. júla 1963, 25/62, Zb. s. 197, 223.

počas skúmania tohto režimu. Komisia uvádza, že postavenie členov Forum 187 sa odlišuje od postavenia príjemcov individuálnej pomoci poskytovanej v rámci odvetvovej schémy, ktorú sú povinní vrátiť, ako to bolo v prípade konaní, ktoré viedli k rozsudkom CETM/Komisia⁴⁰, Taliansko a Sardegna Lines/Komisia⁴¹, ako aj Taliansko/Komisia⁴². Vo veci samej nemal žiadny z členov skutočné a plné právo, ktoré bolo porušené rozhodnutím zo 17. februára 2003. Komisia v tomto ohľade uvádza, že prechodné opatrenia umožnili všetkým koordináčnym centráм využívanie povolení platných až do dňa uplynutia ich platnosti s výhradou tých, ktorých platnosť povolenia trvala aj po 31. decembri 2010.

trením a že môžu byť ním dotknuté aj inými spôsobmi. Komisia zdôrazňuje, že okrem iného uvedené centrá nenadobudli právo na obnovenie ich povolenia. Pokiaľ ide o to, či mohli mať legitímnu dôveru v obnovenie ich povolenia, ide o otázku vo veci samej.

147. Pokiaľ ide o koordinačné centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie po rozhodnutí zo 17. februára 2003, ich postavenie sa nelíši od postavenia iných členov Forum 187 tak, aby ich bolo možné individualizovať, ako keby im bolo rozhodnutie určené. V daňovom režime, ktorý určuje časovo obmedzenú výhodu, je nevyhnutné, aby platnosť všetkých povolení neskončila v rovnakom čase. Čas uplynutia platnosti je objektívnym prvkom, ktorý preukazuje, že tieto centrá sú dotknuté všeobecným opa-

148. Nakoniec nie sú členovia Forum 187 pozbavení všetkých prostriedkov súdnej ochrany, pretože môžu pred belgickými súdmi napadnúť každé opatrenie vnútroštátnych orgánov, ktoré zasahuje do ich daňového postavenia. V rámci tohto konania môžu napadnúť platnosť rozhodnutia zo 17. februára 2003.

149. Forum 187 odporuje námietke neprípustnosti vznesenej Komisiou a tvrdí, že jeho žaloba musí byť uznaná za prípustnú z dvoch dôvodov. Po prvé, niektorí z jeho členov sú priamo a osobne dotknutí rozhodnutím Komisie. Na jednej strane ide o tridsať centier, ktorým bolo obnovené povolenie v priebehu rokov 2001 a 2002 a pre ktoré sa obdobie, počas ktorého môžu ťažiť zo sporného daňového režimu, skončí 31. decembra 2010. Na druhej strane ide o osem centier, o ktorých žiadosti o obnovenie nebolo v deň prijatia rozhodnutia Komisie ešte rozhodnuté a ktoré v súlade

40 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. septembra 2000, T-55/99, Zb. s. II-3207.

41 — Rozsudok z 19. októbra 2000, C-15/98 a C-105/99, Zb. s. I-8855.

42 — Rozsudok z 29. apríla 2004, C-298/00 P, Zb. s. I-4087.

s týmto rozhodnutím nemohli mať z neho prospech.⁴³

150. Forum 187 po druhej tvrdí, že je rozhodnutím Komisie dotknuté, pretože je reprezentačným orgánom koordinačných centier uznaným belgickými orgánmi, pred ktorými, ako dokazujú dokumenty pripojené k námietke neprípustnosti, požíva kvázi oficiálny štatút. Uvádza, že úzko spolupracovalo s týmito orgánmi v čase, keď Komisia a skupina kódexu správanía sa prešetrovala daňový režim koordinačných centier, a že belgická vláda od neho pravidelne požadovala, aby poskytovalo informácie svojim členom o vývoji situácie. Forum 187 je z tohto dôvodu osobne dotknuté rozhodnutím Komisie podľa zásad vyslovených Súdny dvorom v už citovanom rozsudku Van der Kooy a i./Komisia.

151. Forum 187 dodáva, že je osobne dotknuté rozhodnutím Komisie, pretože zasahuje do jeho existencie. Takisto pri neexistencii náhradného daňového režimu si bude musieť veľký počet koordinačných centier klásť otázku o ich prítomnosti v Belgicku.

152. Forum 187 nakoniec podčiarkuje to, že zohralo dôležitú úlohu v správnom konaní pred Komisiou, ktorá mu priamo doručila svoje rozhodnutie.

b) Posúdenie

153. Ako bolo uvedené v priebehu diskusií a ako vplýva z judikatúry, združenie ako Forum 187, zodpovedné za ochranu kolektívnych záujmov podnikov, v zásade nie je oprávnené podať žalobu o neplatnosť proti konečnému rozhodnutiu Komisie vo veci štátnej pomoci okrem dvoch prípadov. Na jednej strane jeho žaloba je prípustná, ak podniky, ktoré zastupuje, alebo aspoň niektoré z nich, sú oprávnené v tejto veci osobne konať.⁴⁴ V tomto prípade sa predpokladá, že združenie koná v mene svojich členov. Na druhej strane je jeho žaloba tiež prípustná, ak sa môže dovolávať vlastného záujmu na vedení konania. Judikatúra pripúšťa, že tak môže byť najmä v prípade, ak bola rokovacia pozícia združenia dotknutá aktom, ktorého zrušenie sa navrhuje.⁴⁵

43 — Podľa tabuľky zobrazenej v prílohe A 4 žaloby z ôsmich spisov obnovenia, ktoré sa nachádzali v štádiu konania v čase prijatia uvedeného rozhodnutia, dvom spisom mohla začať nová doba povolenia plynúť v júli a v októbri 2003, piatim spisom 1. januára 2004 a jednému spisu mohlo uvedené obdobie začať plynúť od 1. januára 2005.

44 — Rozsudok zo 7. decembra 1993, Federmineraria a i./Komisia, C-6/92, Zb. s. I-6357, bod 17.

45 — Rozsudky z 24. marca 1993, CIRFS a i./Komisia, C-313/90, Zb. s. I-1125, body 29 a 30, ako aj AIUFFASS a AKT/Komisia, už citovaný, bod 50.

154. Toto obmedzenie prípustnosti žaloby združenia na ochranu kolektívnych záujmov pred súdom Spoločenstva vyplýva z článku 230 štvrtého odseku ES, ktorý, ako pripomínam, podrobuje žalobu o neplatnosť podanú fyzickými alebo právnickými osobami proti rozhodnutiu, ktoré im nie je určené, dvom podmienkam, a to, že sa ich toto rozhodnutie priamo a osobne dotýka. Ak predmetný akt nespĺňa tieto podmienky, nie je žaloba podaná proti tomuto aktu fyzickou alebo právnickou osobou prípustná. Okrem iného každá z týchto podmienok je podmienkou verejného záujmu, takže súd Spoločenstva je povinný namietat neprípustnosť z úradnej moci.⁴⁶

155. Združenie na ochranu kolektívnych záujmov je teda oprávnené navrhnúť zrušenie rozhodnutia, ktoré mu nie je určené, len v prípade, že sa jeho samého alebo jeho členov toto rozhodnutie priamo alebo osobne dotýka. Z toho vyplýva, že podľa ustálenej judikatúry nemá združenie aktívnu legitimáciu na napadnutie aktu v mene ochrany všeobecných a kolektívnych záujmov podnikov, ktoré zastupuje.⁴⁷ Treba zabrániť tomu, aby založením takéhoto

združenia mohli jednotlivci obchádzať požiadavky článku 230 štvrtého odseku ES.⁴⁸

156. Práve vzhľadom na tieto úvahy treba posúdiť prípustnosť žaloby o neplatnosť podanej Forum 187 proti rozhodnutiu Komisie. Preto pristupujem k skúmaniu, či je táto žaloba prípustná z dôvodu, že vlastné záujmy uvedeného združenia sú dotknuté týmto rozhodnutím.

i) O prípustnosti žaloby Forum 187 v rozsahu, v akom je združenie priamo a osobne dotknuté

157. Forum 187 tvrdí, že je osobne dotknuté rozhodnutím Komisie, pretože na jednej strane bola dotknutá týmto rozhodnutím jeho rokovacia pozícia, a na druhej strane, Komisia spochybnila jeho samotnú existenciu. Ja však zastávam názor, že o tvrdenia Forum 187 sa nemožno v žiadnom z jeho bodov opierať.

158. Pokiaľ ide o najmä o zásah do jeho rokovacej pozície, treba pripomenúť, že toto

46 — Pozri najmä rozsudky z 23. apríla 1986, Parti écologiste „Les Verts“/Parlament, 294/83, Zb. s. 1339, bod 19; CÍRES a i./Komisia, už citovaný, bod 23, a Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 35.

47 — Rozsudok zo 14. decembra 1962, Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes a i./Rada, 16/62 a 17/62, Zb. s. 901, 919 a 920; uznesenie z 18. decembra 1997, Sveriges Betodlars a Henrikson/Komisia, C-409/96 P, Zb. s. I-7531, bod 45; rozsudok ADL, už citovaný, bod 55, a uznesenie Súdu prvého stupňa z 29. apríla 1999, Unione provinciale degli agricoltori di Firenze a i./Komisia, T-78/98, Zb. s. II-1377, bod 36.

48 — Rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. júla 1995, AITEC a i./Komisia, T-447/93 až T-449/93, Zb. s. II-1971, bod 60, a ADL, už citovaný, bod 65.

kritérium bolo vyslovené Súdny dvorom v už citovanom rozsudku Van der Kooy a i./Komisia, ktorý zodpovedá osobitným skutkovým okolnostiam.

menia, lebo táto pomoc nespadá do pôsobnosti „disciplíny“, ktorú členské štáty akceptujú v oblasti poskytovania pomoci priemyslu syntetických vlákien v Spoločenstve, obsahujúcej v oznámení tejto inštitúcie.

159. Vo veci, ktorej výsledkom je tento rozsudok, Súdny dvor rozhodol, že rozhodnutie Komisie označujúce preferenčné tarify za plyn pre skleníkové záhradníctvo za štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom, narušilo rokovaciu pozíciu Landbouwschap, orgánu holandského verejného práva zodpovedného za obhajobu záujmov podnikov v oblasti poľnohospodárstva, nielen preto, že tento orgán sa aktívne zúčastnil formálneho konania o preskúmaní pomoci vedeného Komisiou, ale aj preto, že rokoval o týchto tarifách s dodávateľom, pričom jeho podpis bol medzi inými v dohode, ktorou sa stanovujú tieto tarify, a že na základe rozhodnutia Komisie bol povinný začať nové rokovania a uzavrieť novú dohodu. Landbouwschap bol teda spoluvorcom spornej vnútroštátnej schémy.

161. Súdny dvor potvrdil, že rokovacia pozícia CIRFS bola dotknutá preto, lebo toto združenie podalo v záujme hlavných medzinárodných výrobcov syntetických vlákien niekoľko žalôb týkajúcich sa reštrukturalizačnej politiky tohto odvetvia činnosti a bolo predovšetkým rokovacím partnerom Komisie pri zavedení disciplíny v podmienkach poskytovania štátnej pomoci v tomto odvetví, ako aj pri jej predĺžení a prispôbení. CIRFS sa preto aktívne zúčastnilo spolu s Komisiou na vypracovaní disciplíny, ktorá reguluje oblasť udeľovania pomoci v dotknutom odvetví.

160. Súdny dvor takisto v inom prípade, a to v už citovanom rozsudku CIRFS a i./Komisia, uznal prípustnosť žaloby združenia, pretože jeho rokovacia pozícia bola v konaní odlišným spôsobom dotknutá. V tomto konaní sa Súdny dvor zaoberal žalobou CIRFS, združenia, ktoré zjednocovalo hlavných medzinárodných výrobcov syntetických vlákien, podanou proti rozhodnutiu Komisie o tom, že pomoc poskytovaná členským štátom nemusí byť predmetom predbežného ozná-

162. Ako nedávno Súdny dvor potvrdil v rozsudku Komisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum⁴⁹, účasť na formálnom konaní o preskúmaní pomoci s cieľom chrániť kolektívne záujmy podnikov, ktoré združenie zastupuje, nie je dôkazom, ktorý dokazuje, že jeho vlastné záujmy boli do-

49 — Rozsudok z 13. decembra 2005, C-78/03 R, Zb. s. I-10737.

tknuté predmetných rozhodnutí.⁵⁰ Na rokovaciu pozíciu takéhoto združenia sa môže hľadieť ako na dotknutú len vtedy, ak sa združenie aktívne zúčastnilo na prijímaní sporného vnútroštátneho opatrenia, ako to bolo v prípade už citovaného rozsudku Van der Kooy a i./Komisia, alebo právneho režimu, ktorému podlieha, tak ako to urobilo CIRFS vo vzťahu k disciplíne, ktorá sa uplatňuje na poskytovanie pomoci v dotknutom odvetví činnosti.

163. Takže dôkazy, ktoré predložilo Forum 187, nedokazujú jeho účasť na tejto úrovni. Tieto dôkazy však určite potvrdzujú, že združenie udržiavalo vzťahy s belgickými orgánmi na účely správneho uplatňovania sporného daňového režimu. Z toho však nevyplýva, že sa zapojilo do určenia obsahu rôznych opatrení sporného režimu, ktoré Komisia považovala za štátnu pomoc. Nezúčastnilo sa rokovania, ani podpisu dohody, ktorou bol zriadený daňový režim koordinačných centier. Na účely výkonu sporného rozhodnutia nie je navyše povinné začať nové rokovania a uzavrieť novú dohodu týkajúcu sa týchto ustanovení.⁵¹ V dôsledku toho si nemyslím, že by mohlo byť vo svojej „rokovacej pozícii“ dotknuté rozhodnutím zo 17. februára 2003.

164. Napokon ďalšie tvrdenie, podľa ktorého rozhodnutie Komisie spochybnilo samotnú existenciu Forum 187, by v prípade, že by bolo dôvodné, mohlo viesť k uznaniu prípustnosti žaloby tohto združenia, pretože by boli dotknuté jeho vlastné záujmy. Toto tvrdenie sa mi však vo veci samej nejaví ako dôvodné z nasledujúcich dôvodov.

165. Forum 187 tvrdí, že v dôsledku rozhodnutia Komisie pri absencii náhradného režimu by koordinačné centrá museli ukončiť svoju činnosť v Belgicku. Ako však uvádza Komisia, jej rozhodnutím zo 17. februára 2003 sa nezakazuje centráм ich činnosť v Belgicku, a ani ich inak neobmedzuje. Rozhodnutie sa vzťahuje len na daňový režim, ktorému podliehajú tieto centrá, a nezakazuje Belgickému kráľovstvu stanoviť náhradný daňový režim. Okrem iného Forum 187 v druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 87 ods. 1 ES tvrdí, že rôzne daňové opatrenia stanovené predmetnou schémou a kvalifikované Komisiou ako „štátna pomoc“ nepriznávajú týmto centráм ekonomickú výhodu. Za týchto podmienok sa preto zdá ťažké pripustiť, že by zrušenie tohto daňového režimu viedlo k tomu, že všetky koordinačné centrá alebo značný počet koordinačných centier ukončí svoju činnosť v tomto členskom štáte.

50 — Bod 56. Pozri tiež rozsudok z 23. mája 2000, Comité d'entreprise de la Société française de production a i./Komisia, C-106/98 P, Zb. s. I-3659, body 42 a 45.

51 — Pozri v tomto zmysle rozsudok ADL, už citovaný, bod 62.

166. V dôsledku toho zastávam názor, že Forum 187 nie je osobne dotknuté roz-

hodnutím zo 17. februára 2003 do tej miery, že by ním boli dotknuté jeho vlastné záujmy.

167. Teraz treba preskúmať, či je žaloba o neplatnosť Forum 187 prípustná, pretože niektorí z jeho členov majú aktívnu legiti-máciu na podanie takejto žaloby pred súdom Spoločenstva.

ii) O prípustnosti žaloby Forum 187 v rozsahu, v akom zastupuje niektorých jeho členov

168. Forum 187 tvrdí, že jeho žaloba musí byť vyhlásená za prípustnú, pretože zastupuje dve skupiny koordinačných centier, ktoré sú priamo a osobne dotknuté rozhodnutím Komisie. Na jednej strane ide o 30 centier, ktorým bolo povolenie obnovené v roku 2001 alebo v roku 2002 a ktorým toto rozhodnutie vymedzuje dobu uplatňovania sporného daňového režimu do 31. decembra 2010, a na druhej strane o 8 centier, o ktorých žiadosti o obnovenie sa konalo a ktorým bolo uvedeným rozhodnutím znemožnené získať toto obnovenie.

169. Ako Súdny dvor výslovne potvrdil v rozsudku Codorniu/Rada⁵², skutočnosť,

že akt Spoločenstva je všeobecne platným aktom, nebráni tomu, aby sa priamo a osobne dotýkal niektorých hospodárskych subjektov a predstavoval tak vo vzťahu k nim rozhodnutie. V tejto veci skutočnosť, že rozhodnutie Komisie sa má vo vzťahu k hospodárskym subjektom považovať za všeobecne platné opatrenie v miere, v akej za nezlučiteľný s právom Spoločenstva ozna-čuje daňový režim koordinačných centier, teda vo vzťahu ku skupine hospodárskych subjektov označených všeobecným a abstraktným spôsobom, nebráni tomu, aby sa mohlo niektorých centier priamo a osobne dotýkať z dôvodu charakteristík, ktoré sú im vlastné.

170. Pokiaľ ide o prvú podmienku podľa článku 230 štvrtého odseku ES, podľa ktorej centrá patriace do dvoch skupín, ktoré zastupuje Forum 187, musia byť priamo dotknuté rozhodnutím zo 17. februára 2003, táto nie je predmetom sporu zo strany Komisie. Takisto zastávam názor, že táto podmienka je splnená. Z judikatúry totiž vyplýva, že fyzické a právnické osoby dotknuté napadnutým aktom sú ním priamo dotknuté vtedy, ak tento akt neponecháva žiadnu voľnú úvahu jeho adresátovi, ktorý je poverený jeho vykonaním, ktoré prijatie podľa obvyklej formulácie má „úplne auto-matický charakter a vyplýva zo samotnej právnej úpravy Spoločenstva bez uplatnenia iných sprostredkujúcich ustanovení“.⁵³

52 — Rozsudok z 18. mája 1994, C-309/89, Zb. s. I-1853, bod 19.

53 — Pozri najmä rozsudok z 5. mája 1998, Dreyfus/Komisia, C-386/96 P, Zb. s. I-2309, bod 43 a tam citovanú judikatúru.

171. Tak je tomu aj v tomto prípade, pretože rozhodnutie Komisie, po vyhlásení nezlučiteľnosti daňového režimu koordinačných centier so spoločným trhom, zakazuje Belgickému kráľovstvu pokračovať v jeho uplatňovaní v prospech centier, ktorým má platnosť povolenia uplynúť po 17. februári 2003, a stanovuje, že účinnosť povolení obnovených pred týmto dňom nemôže prekročiť 31. december 2010. Belgické orgány preto nedisponujú pri vykonaní týchto ustanovení žiadnou voľnou úvahou.

skutočnosť, že sú tieto subjekty dotknuté viac alebo inak ako ostatné hospodárske subjekty. Vlastnosťou všeobecného ustanovenia je totiž to, že jeho jednotné uplatňovanie môže mať na subjekty rôzny dopad, podľa osobitostí ich situácie. Podľa ustálenej judikatúry aj v osobitnej oblasti štátnej pomoci podnik v zásade môže napadnúť rozhodnutie Komisie, ktorým sa zakazuje odvetvová schéma pomoci, pokiaľ nie je dotknutý týmto rozhodnutím, len z dôvodu jeho príslušnosti k predmetnému odvetviu, alebo ako potenciálny príjemca tejto schémy.⁵⁵

172. Naproti tomu sa diskusia v tejto veci týka otázky, či sa centrá patriace do dvoch skupín, ktoré zastupuje Forum 187, majú považovať za osobne dotknuté rozhodnutím Komisie. Z toho dôvodu treba zistiť, či podľa kritérií stanovených Súdnym dvorom v už citovanom rozsudku Plaumann/Komisia a potvrdených ustálenou judikatúrou⁵⁴ sú tieto dve skupiny dotknuté rozhodnutím zo 17. februára 2003 na základe ich určitých osobitných vlastností, alebo na základe okolností, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje „obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené“.

174. Z judikatúry však takisto vyplýva, že keď sa napadnutý akt týka skupiny osôb, ktoré boli určené alebo určiteľné v čase prijatia tohto aktu, a v závislosti od kritérií, ktoré sú vlastné týmto členom skupiny, títo členovia sa môžu považovať za osobne dotknutých týmto aktom, pokiaľ tvoria súčasť úzkeho okruhu hospodárskych subjektov.⁵⁶

173. Ako pripomína Komisia, všeobecnú platnosť aktu vo vzťahu k niektorým hospodárskym subjektom nespochybňuje samotná

55 — Rozsudky Van der Kooy a i./Komisia, už citovaný, bod 15; Federmineraria a i./Komisia, už citovaný, bod 14, ako aj Taliansko a Sardegna Lines/Komisia, už citovaný, bod 33.

56 — Rozsudky z 1. júla 1965, Toepfer a Getreide-Import/Komisia, 106/63 a 107/63, Zb. s. 525, 533; zo 17. januára 1985, Piraiki-Patraiki a i./Komisia, 11/82, Zb. s. 207, bod 31; z 26. júna 1990, Sofrimport/Komisia, C-152/88, Zb. s. I-2477, bod 11, a z 11. februára 1999, Antillean Rice Mills a i./Komisia, C-390/95 P, Zb. s. I-769, body 25 až 30. Rozsudky Súdu prvého stupňa zo 14. septembra 1995, Antillean Rice Mills a i./Komisia, T-480/93 a T-483/93, Zb. s. II-2305, bod 67, a zo 17. januára 2002, Rica Foods/Komisia, T-47/00, Zb. s. II-113, bod 41.

54 — Pozri najmä rozsudok z 1. apríla 2004, Komisia/Jégo-Quérel, C-263/02 P, Zb. s. I-3425, bod 45.

175. Žaloba týchto jednotlivcov bola tiež uznaná za prípustnú, ak boli napadnutým aktom so spätným účinkom pozmenené práva žalobcu. Súdny dvor v už citovanom rozsudku Toepfer a Getreide-Import/Komisia po prvýkrát pripustil, že jednotlivec môže byť osobne dotknutý rozhodnutím určeným členskému štátu.⁵⁷ Takto rozhodol Súdny dvor aj v rozsudku Bock/Komisia⁵⁸, a tiež v rozsudkoch Agricola commerciale olio a i./Komisia a Savma/Komisia⁵⁹.

176. V rozsudku CAM/Komisia⁶⁰, Súdny dvor takisto pripustil, že žalobkyňa má aktívnu legitímáciu, ak sa napadnuté opatrenie vzťahuje na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho prijatia a spochybuje prospech z nadobudnutých práv vo vzťahu k budúcim úkonom.⁶¹

177. Z toho vyplýva, že ak sú subjektmi predtým nadobudnuté práva, dotknuté aktom Spoločenstva, tieto subjekty sú oprávnené napadnúť platnosť tohto aktu na súde Spoločenstva.

178. V duchu tejto judikatúry zastávam názor, že koordinačné centrá, ktorých povolenie bolo obnovené v priebehu rokov 2001 a 2002, musia byť uznané za osobne dotknuté rozhodnutím Komisie.

57 — Súdny dvor uznal za prípustnú žalobu podanú dvoma spoločnosťami dovážajúcimi obilniny do Nemecka proti rozhodnutiu Komisie, ktorým povolila tomuto členskému štátu so spätnou účinnosťou prijať ochranné opatrenia, v dôsledku ktorých im boli zamietnuté žiadosti o dovozné povolenia.

58 — Rozsudok z 23. novembra 1971, 62/70, Zb. s. 897. V tomto rozsudku vyhlásil Súdny dvor za prípustnú žalobu podanú spoločnosťou dovážajúcou potraviny proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa povoľuje Spolkovej republike Nemecko vyňať z režimu Spoločenstva niektoré výrobky pôvodom z Číny a uvedené do voľného obehu v krajinách Beneluxu v rozsahu, v akom sa uvedené rozhodnutie vzťahovalo aj na dovoz výrobkov, pri ktorých o žiadostiach o dovozné povolenie rozhodovali nemecké orgány až po nadobudnutí účinnosti rozhodnutia. Taktiež 4. septembra 1970 žalobkyňa požiadala príslušný nemecký orgán o dovozné povolenie pre časť čínskych húb uvádzaných do voľného obehu v Holandsku. Dňa 11. septembra ju tento orgán informoval o zamietnutí jej žiadosti po tom, čo Komisia vydala povolenie v tomto zmysle. Rozhodnutím z 15. septembra 1970 Komisia povolila Spolkovej republike Nemecko vyňať z režimu Spoločenstva nielen budúce žiadosti o dovoz čiernych húb pochádzajúcich z Číny, ale aj žiadosti o dovoz, o ktorých sa v tom čase konalo.

59 — Rozsudky z 27. novembra 1984, 232/81, Zb. s. 3881, a 264/81, Zb. s. 3915. Išlo o žaloby podané podnikmi, s ktorými mali byť uzavreté zmluvy, proti nariadeniu Komisie, ktorým sa ruší skoršie nariadenie, na základe ktorého intervenčný orgán v Taliansku uviedol do predaja určité množstvo olivového oleja. Súdny dvor uviedol, že ak boli vzťahy medzi zmluvnými stranami predaja upravené zmlovou, „akýkoľvek zásah zo strany inštitúcií Spoločenstva, ktorým by sa zabránilo [talianskemu intervenčnému orgánu] vo výkone povinnosti voči predkladateľom ponuky vylosovaným žrebom, by nevyhnutne predstavoval akt, ktorý sa ich priamo a osobne dotýka“ (body 11 týchto dvoch rozsudkov).

60 — Rozsudok z 18. novembra 1975, 100/74, Zb. s. 1393.

61 — Išlo o spoločnosť, ktorá získala 19. júla 1974 vývozné povolenie pre 10 000 ton jačmeňa, platné až do 16. októbra 1974. Podľa nariadenia Rady museli byť indikatívne a intervenčné ceny platné najmä pre obilniny zvýšené o 5 % od 7. októbra 1974. Komisia však nariadením zo 4. októbra 1974, stanovila, že toto opatrenie sa neuplatní na vývozné povolenia vydané pred 7. októbrom, čím pripravila žalobkyňu o výhodu z navýšenia stanoveného Radou pre 3 978 ton jačmeňa, ktoré ešte musela vyviezť medzi 7. a 16. októbrom. Súdny dvor uznal prípustnosť žaloby žalobkyne proti nariadeniu Komisie. Rozhodol, že tým, že toto nariadenie odoprelo skupine hospodárskych subjektov a určeným vývozným tovarom prospech z navýšenia sumy náhrady, zameriavalo sa na určitý a známy počet vývozcov obilnín a že toto opatrenie, aj keď tvorilo súčasť normatívneho právneho aktu, sa dotýkalo vývozcov na základe skutkového stavu, ktorý ich charakterizoval vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe.

179. Podľa sporného daňového režimu totiž obnovenie povolenia týmto centrá v roku 2001 alebo 2002 priznávalo právo požívať výhody z uplatňovania tohto režimu na dobu desať rokov, ktorá bola obmedzená rozhodnutím Komisie do 31. decembra 2010. Práva, ktoré tieto centrá nadobudli na základe belgického daňového režimu a skorších rozhodnutí Komisie, podľa ktorých táto schéma nie je v rozpore s právom Spoločenstva vo veci štátnej pomoci, boli značne obmedzené rozhodnutím zo 17. februára 2003.

180. Okrem toho počet centier v takejto situácii bol v čase prijatia uvedeného rozhodnutia známy a nemohol sa zvýšiť. Preto predstavujú v zmysle judikatúry úzky alebo uzavretý okruh hospodárskych subjektov, ktoré sú osobitne dotknuté rozhodnutím Komisie.

181. Nakoniec bolo podľa mňa možné aktívnu legitímáciu týchto centier vyvodiť z už citovaných rozsudkov *Taliansko a Sardegna Lines/Komisia* a *Taliansko/Komisia*. V týchto rozsudkoch sa rozhodlo, že na podnik, ktorému bola poskytnutá pomoc na základe odvetvovej schémy, sa má hľadieť ako na osobne dotknutý rozhodnutím Komisie, ktorým bola vyhlásená nezlučiteľnosť tejto schémy so spoločným trhom a nariadené vrátenie súm poskytnutých v rámci tejto schémy každému príjemcovi. Súdny dvor sa domnieval, že tento podnik bol dotknutý takýmto rozhodnutím nielen ako podnik pôsobiaci v predmetnom odvetví činnosti,

ktorý je potenciálnym príjemcom spornej schémy pomoci, ale aj ako skutočný príjemca pomoci individuálne poskytnutej v rámci tejto schémy.⁶²

182. Táto judikatúra sa mi zdá v tomto prípade použiteľná. Práve tak ako žalobcovia v konaniach, ktoré viedli k už citovaným rozsudkom, nie sú koordináčne centrá, ktorým boli povolenia obnovené v rokoch 2001 a 2002 a obmedzené do 31. decembra 2010, dotknuté rozhodnutím Komisie, len ako potenciálni príjemcovia sporného daňového režimu, ale sú ním dotknuté aj ako skutoční príjemcovia tejto schémy, a to na základe obnovenia ich povolenia.

183. Na základe všetkých týchto dôvodov sa mi žaloba Forum 187 zdá byť prípustná v rozsahu, v akom zastupuje 30 centier, ktorých práva na výhody spornej schémy boli obmedzené do 31. decembra 2010.

184. Táto skutočnosť stačí na odôvodnenie prípustnosti žaloby Forum 187 o neplatnosť rozhodnutia zo 17. februára 2003 v rozsahu, v akom vyhlasuje, že daňový režim koor-

62 — Rozsudok *Taliansko a Sardegna Lines/Komisia*, už citovaný, bod 34, a *Taliansko/Komisia*, už citovaný, bod 39.

dinačných centier predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom.

záujmu na konaní predstavuje okrem toho prekážku konania z dôvodu verejného záujmu.⁶⁴

185. Forum 187 však tiež navrhuje čiastočné zrušenie rozhodnutia zo 17. februára 2003 v rozsahu, v akom nestanovilo prechodné opatrenia v prospech centier, ktorým platnosť povolenia uplynie po 17. februári 2003 a v roku 2004. Z týchto dvoch skupín koordinačných centier, ktoré zastupuje Forum 187, ktoré majú, podľa tohto združenia, aktívnu legitimáciu na konanie priamo pred súdom Spoločenstva len 8 centier, o ktorých žiadosti o obnovenie sa konalo v čase prijatia rozhodnutia zo 17. februára 2003, má na podaní takejto žaloby právny záujem.

187. Prípustnosť tohto alternatívneho návrhu Forum 187 je následne podrobená podmienke, že 8 centier musí mať aktívnu legitimáciu. Skutočnosť, že tento návrh na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie je začlenený do návrhu Belgického kráľovstva, ktorého prípustnosť nie je a nezdá sa byť spornou,⁶⁵ neznamená, že vec nemusí byť preskúmaná, ak by bol prípadne hlavný návrh Forum 187 zamietnutý a ak by bolo nevyhnutné rozhodnúť o jeho alternatívnom návrhu.

186. Čiastočné zrušenie uvedeného rozhodnutia v časti, v ktorej nestanovuje prechodné opatrenia pre koordinačné centrá, ktorým platnosť povolenia skončí po 17. februári 2003 a v roku 2004, totiž neprinesie žiadnu výhodu pre centrá, ktorých povolenie bolo obnovené v roku 2001 alebo 2002. Preto žaloba o neplatnosť podaná fyzickou alebo právnickou osobou je prípustná, len ak má žalobca právny záujem na zrušení napadnutého aktu, za predpokladu, že je žaloba svojím výsledkom na prospech účastníkovi, ktorý ju podal.⁶³ Nedostatok právneho

188. V prípade, že by sa tak stalo, tiež som toho názoru, že žaloba Forum 187 je prípustná, pretože koordinačné centrá, o ktorých žiadosti na obnovenie sa konalo v čase oznámenia rozhodnutia Komisie, zjavne majú pred súdom Spoločenstva aktívnu legitimáciu na zrušenie uvedeného rozhodnutia.

64 — Tamže, bod 45 a citovaná judikatúra.

65 — Žaloba podaná Belgickým kráľovstvom ako privilegovaným žalobcom je prípustná, ak podľa judikatúry má členský štát právny záujem na napadnutí aktu inštitúcie z dôvodu, že zasahuje do záujmov niektorých hospodárskych subjektov (rozsudok z 19. novembra 1998, Španielsko/Rada, C-284/94, Zb. s. I-7309, bod 42 a citovaná judikatúra).

63 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 28. septembra 2004, MCI/Komisia, T-310/00, Zb. s. II-3253, bod 44 a citovaná judikatúra.

189. Prípustnosť žaloby podanej členmi skupiny osôb, ktoré boli určité alebo určiteľné v čase prijatia napadnutého aktu, a v závislosti od kritérií, ktoré sú vlastné členom tejto skupiny, bola uznaná, ak v ustanovení práva Spoločenstva, na ktorého základe bol uvedený akt prijatý, bola výslovne zakotvená povinnosť inštitúcie, ktorá je jeho autorom, vziať do úvahy osobitné okolnosti žalobcov.⁶⁶

190. Túto judikatúru možno podľa môjho názoru použiť v prípade koordinačných centier, o ktorých žiadosti o obnovenie povolenia sa konalo v čase prijatia rozhodnutia zo 17. februára 2003.

191. Na jednej strane tieto centrá tvoria v zmysle judikatúry súčasť úzkeho okruhu, ktorého členovia sú obzvlášť dotknutí rozhodnutím Komisie. Pripomínam, že toto

rozhodnutie stanovuje, že centrá povolené do 31. decembra 2000, ktorým individuálne povolenie platí do 17. februára 2003, môžu využívať jeho účinky až do jeho skončenia platnosti, najneskôr do 31. decembra 2010. Stanovuje tiež, že povolenia, ktorým uplynie platnosť pred 31. decembrom 2010, nemôžu byť predmetom žiadneho, ani len dočasného, obnovenia. Centrá, ktoré už mali povolenie 31. decembra 2000 a ktorým platnosť desaťročného povolenia uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2010, preto tvoria skupinu, ktorá je v čase prijatia rozhodnutia Komisie úplne určiteľná a ktorá sa po ňom nemôže zväčšiť.

192. Okrem toho sú tieto centrá obzvlášť dotknuté v porovnaní s ostatnými koordinačnými centrami a všetkými spoločnosťami, ktoré mohli založiť takéto centrá. Ich zvláštnosť spočíva v skutočnosti, že disponujú desaťročným povolením, ktorého platnosť uplynie medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2010, a toto povolenie, na ktoré sa podľa belgickej právnej úpravy vzťahujú rozhodnutia Komisie z rokov 1984 a 1987, bolo obnoviteľné, a že na základe rozhodnutia Komisie nemohlo byť predmetom žiadneho obnovenia.

66 — Tiež v rozsudku Piraiki-Patraiki a i./Komisia, už citovanom, sa vývozcovia bavlny považovali za osobne dotknutých rozhodnutím Komisie, ktorým sa povoľuje Francúzskej republike prijať ochranné opatrenia proti dovozom bavlny z Grécka z dôvodu že títo žalobcovia už uzavreli zmluvy, ktorých vykonaniu toto rozhodnutie bránilo a že Komisia bola povinná v súlade s článkom 130 Aktu o podmienkach prístupenia Helénskej republiky a úpravách zmlúv (Ú. v. ES L 291, 1979, s. 17), na základe ktorého bol uvedený rozhodnutie prijaté, sa oboznámiť s negatívnymi dôsledkami, ktoré mohlo mať pre dotknuté podniky. Takisto v už citovanom rozsudku Sofrimport/Komisia sa spoločnosť považovala za osobne dotknutú dvoma nariadeniami Komisie, ktorým pozastavila vydávanie dovozných povolení na dovoz jabĺk pôvodom z Čile do Európskeho spoločenstva z dôvodu, že bola dovozcom tovarov prepravovaných v režime tranzitu a že ustanovenie, na ktorého základe boli sporné nariadenia prijaté, uložilo Komisii povinnosť prihliadať, pri prijímaní opatrení o pozastavení dovozných povolení, na osobitné okolnosti týchto tovarov.

193. Na druhej strane, ako vyplýva z už citovaného rozsudku Sofrimport/Komisia⁶⁷ a ako potvrdil Súdny dvor v už citovanom

67 — Bod 12.

rozsudku *Antillean Rice Mills a i./Komisia*⁶⁸, podstatnou skutočnosťou pre posúdenie, či sú jednotlivci, ktorí sú obzvlášť dotknutí všeobecne platným aktom, ním aj osobne dotknutí, je ochrana, ktorú požívajú na základe práva Spoločenstva. Forum 187 sa dovoláva zásady ochrany legitímnej dôvery a tvrdí, že dotknuté koordinačné centrá mali takúto dôveru v obnovenie ich povolenia.

195. Síce, ako uvádza Komisia, otázka či mohli mať koordinačné centrá legitímnu dôveru v obnovenie povolenia, je predmetom sporu vo veci samej. Zastávam však názor, že v štádiu skúmania prípustnosti žaloby stačí skonštatovať, že v rozhodnutí zo 17. februára 2003 Komisia analyzovala v stosedemnástom až stodvadsiatom odôvodnení povahu legitímnej dôvery, ktorej sa mohli dovolávať koordinačné centrá s povolením platným v čase oznámenia uvedeného rozhodnutia. Skutočnosť, že sa Komisia podujala na takúto analýzu, poukazuje na to, že tieto centrá požívajú osobitnú ochranu v porovnaní so všetkými ostatnými koordinačnými centrami a spoločnosťami nadnárodných skupín, ktoré mali v úmysle založenie takýchto centier, na základe zásady ochrany legitímnej dôvery.

194. Nezdá sa mi pochybné, že taká všeobecná zásada, akou je zásada ochrany legitímnej dôvery, môže priznať ochranu spôsobilú individualizovať žalobcov, ako to môže urobiť výslovné ustanovenie práva Spoločenstva, na ktorého základe boli prijaté napadnuté opatrenia a ktoré stanoví autorovi tohto aktu povinnosť prihliadať na ich osobitnú situáciu, ako uznal Súdny dvor v už citovaných rozsudkoch *Piraiki-Patraiki a i./Komisia* a *Sofrimport/Komisia*. Ochrana, ktorá je zaručená všeobecnou zásadou, sa javí ako skutočnosť spôsobilá individualizovať žalobcu a umožniť mu podať žalobu o neplatnosť priamo na súd Spoločenstva.⁶⁹

196. Táto skutočnosť podľa mňa stačí na odlíšenie koordinačných centier, ktorým má platnosť povolenia uplynúť medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2010 od ostatných hospodárskych subjektov dotknutých rozhodnutím Komisie. Tieto centrá preto zjavne predstavujú uzavretý okruh, dostatočne charakterizovaný v porovnaní s ostatnými hospodárskymi subjektmi a ktoré odvodzujú zo zásady ochrany legitímnej dôvery osobitnú ochranu, ktorej by mali byť spôsobilé dovolať sa podaním žaloby na súd Spoločenstva.

68 — Bod 28.

69 — Pozri v tomto zmysle už citovaný rozsudok *Parti écologiste „Les Verts“/Parlament*, v ktorom Súdny dvor uznal prípustnosť žaloby podanej touto politickou stranou proti aktom kancelárie Európskeho parlamentu, ktorým sa rozdeľujú dotácie, z dôvodu, že nepripustnosť tejto žaloby by spôsobila medzi konkurujúcim zoskupeniami nerovnosť v právnej ochrane (bod 36).

197. Z tohto dôvodu sa prikláňam k uznaniu aktívnej legitímácie druhej skupiny koordinačných centier, o ktorej Forum 187 uvádza, že ju zastupuje v rámci tohto konania.

3. Skúmanie žalôb vo veci samej

198. V časti, v akej je žaloba podaná Forum 187 širšia ako žaloba Belgického kráľovstva, pretože smeruje k dosiahnutiu zrušenia rozhodnutia zo 17. februára 2003 v celom rozsahu, pristupujem k preskúmaniu tohto návrhu.

199. Nakoniec v prípade potreby preskúmam návrhy Forum 187 a Belgického kráľovstva na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie v časti, v ktorej nestanovila prechodné opatrenia pre centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie po 17. februári 2003.

a) Návrh Forum 187 na zrušenie rozhodnutia zo 17. februára 2003 v celom rozsahu

200. Forum 187 na podporu tohto návrhu na zrušenie uvádza tri žalobné dôvody. V rámci

prvého žalobného dôvodu tvrdí, že toto rozhodnutie je pozbavené právneho základu a porušuje sa ním zásada právnej istoty v rozsahu, v akom je v rozpore so skoršími rozhodnutiami vydanými pred viac ako 15 rokmi. V druhom žalobnom dôvode Forum 187 uvádza, že Komisia kvalifikáciou daňového režimu koordinačných centier ako štátnej pomoci porušila ustanovenia článku 87 ods. 1 ES. V poslednom žalobnom dôvode Forum 187 vytýka uvedenému rozhodnutiu nedostatočnosť odôvodnenia z toho dôvodu, že Komisia sa vrátila k svojim skorším rozhodnutiam.

i) Žalobný dôvod založený na nedostatku právneho základu a na porušení zásady právnej istoty

— Argumentácia účastníkov konania

201. Forum 187 tvrdí, že zásada právnej istoty ukladá Komisii povinnosť dodržiavať svoje rozhodnutia a že okolnosti, za ktorých môže vziať späť protiprávne rozhodnutie, sú veľmi obmedzené. Podľa tohto združenia založila Komisia svoje rozhodnutie o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci na dvoch právnych základoch, a to na článku 1 písm. b) bode v) nariadenia č. 659/1999 a všeobecnom oprávnení opraviť skorší omyl.

Vo svojom rozhodnutí zo 17. februára 2003 Komisia pridala články 87 ES a 88 ES. Forum 187 uvádza, že toto rozhodnutie je pozbavené právneho základu z dôvodu, že nemôže byť prijaté na základe ani jedného z týchto právnych základov.

202. Podľa Forum 187 nariadenie č. 659/1999 nemôže slúžiť ako právny základ, pretože článok 1 písm. b) bod v) tohto nariadenia, ktorý definuje pojem existujúcej pomoci, vyžaduje aby na to, aby sa opatrenie, ktoré nie je existujúcou pomocou, mohlo takou stať, došlo k rozvoju spoločného trhu. Toto ustanovenie sa neuplatní v prípade, že by Komisia chcela zmeniť svoje posúdenie, podľa ktorého opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc.

203. Forum 187 tvrdí, že Komisia nemôže naďalej zakladať svoje rozhodnutie na článkoch 87 ES a 88 ES z nasledujúcich dôvodov. Na jednej strane začala formálne konanie o preskúmaní pomoci výlučne na základe nariadenia č. 659/1999 a nemôže založiť rozhodnutie o skončení tohto konania na inom právnom základe. Na druhej strane tieto články nepriznávajú Komisii širšiu právomoc ako nariadenie č. 659/1999, ktoré definuje právomoci tejto inštitúcie taxatívnym spôsobom. Keďže daňový režim koordinačných centier nepatrí do definície existujúcej pomoci podľa uvedeného nariadenia,

tujúcej pomoci podľa uvedeného nariadenia, nemôže Komisia trvať na tom, že založila rozhodnutie zo 17. februára 2003 na článku 88 ods. 1 ES.

204. Napokon Forum 187 uvádza, že Komisia nemôže tvrdiť, že chcela opraviť chybné rozhodnutie viac ako 15 rokov po jeho prijatí. Podľa judikatúry právo na opravu chýb musí byť vykonané v primeranej lehote. Vrátením sa po viac ako 15 rokoch k rozhodnutiu, podľa ktorého sporný daňový režim nepredstavuje štátnu pomoc, porušila Komisia zásadu právnej istoty predovšetkým v rozsahu, v akom sú pre ňu jej predchádzajúce rozhodnutia záväzné v celom rozsahu. Okrem toho neposkytla žiadne vysvetlenie, ktoré by odôvodnilo uplynutie tejto lehoty. Napokon sa Komisia nemôže dovoliavať skutočnosti, že jej rozhodnutie nemá spätný účinok. Podľa Forum 187 rozhodnutie zo 17. februára 2003 má nevyhnutne spätné účinky z dôvodu výšky investícií uskutočnených do koordinačných centier.

205. V odpovedi na tieto tvrdenia Komisia uvádza, že bola oprávnená zmeniť svoje posúdenie, podľa ktorého sporný daňový režim nepredstavuje štátnu pomoc za predpokladu dodržania zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, ako aj nadobudnutých práv. Táto právomoc sa odvodzuje z jej oprávnenia na výkon stálej kontroly nad existujúcou pomocou, ktorá jej umožňuje do budúcnosti zmeniť rozhodnutie o vyhlásení pomoci za zlučiteľnú so

spoločným trhom. Pokiaľ ide o konanie, ktoré sa má uplatniť, podľa Komisie je zrejmé, že na sporný režim sa nemôže hľadieť ako na novú pomoc a že práve konanie, ktoré sa uplatňuje na kontrolu existujúcej pomoci, sa má aplikovať prostredníctvom analógie.

predmetného aktu mohli spoliehať na jeho zákonnosť.⁷⁰ Tieto podmienky by zjavne neboli splnené, ak by Komisia chcela späťne zrušiť svoje posúdenie, podľa ktorého daňový režim koordinačných centier nebol štátnou pomocou, až po 19 rokoch a v čase, keď členský štát, ktorému boli predchádzajúce rozhodnutia určené, už vykonal túto schému.

— Posúdenie

206. Hneď na úvod sa mi zdá dôležité skonštatovať, že v rozhodnutí zo 17. februára 2003 Komisia nestanovuje späťvzatie svojich predchádzajúcich rozhodnutí týkajúcich sa daňového režimu koordinačných centier. Totiž ani v odôvodnení, ani vo výroku tohto rozhodnutia neuvádza, že jej rozhodnutia z roku 1984 a 1987, ako aj odpoveď na parlamentnú otázku z roku 1990 majú byť späťne zrušené a že ich má nahradiť jej rozhodnutie prijaté 17. februára 2003. Ak by to tak bolo, je nepochybné, že takéto rozhodnutie by bolo v rozpore so zásadami právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery.

208. V skutočnosti z obsahu rozhodnutia zo 17. februára 2003 a zo spisových dokumentov vyplýva, že bolo prijaté až po tom, čo sa Komisia rozhodla pristúpiť k opätovnému preskúmaniu daňového režimu koordinačných centier prostredníctvom uplatňovania konania kontroly existujúcej pomoci, čo naznačuje, že jej konečné rozhodnutie nemôže mať spätný účinok. Takisto z obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že sa Komisia domnievala, že tento režim je odtiaľ štátnou pomocou nezlučiteľnou so spoločným trhom.

209. Preto je v rámci skúmania tohto žalobného dôvodu potrebné určiť, či bola Komisia oprávnená zmeniť svoje posúdenie otázky, či táto všeobecne platná schéma, ktorá nebola zásadným spôsobom zmenená od predošlých posúdení v rokoch 1984, 1987

207. Ak je totiž inštitúcia oprávnená vziať späť so spätným účinkom rozhodnutie, ktoré sa jej zdá byť postihnuté vadou, podľa ustálenej judikatúry takéto späťvzatie musí byť vykonané v rozumnej lehote a musí sa prihliadať na mieru, v akej sa príjemcovia

70 — Rozsudky Súdneho dvora z 3. marca 1982, Alpha Steel/Komisija, 14/81, Zb. s. 749, bod 10; z 26. februára 1987, Consorzio Cooperative d'Abruzzo/Komisija, 15/85, Zb. s. 1005, bod 12; z 20. júna 1991, Cargill/Komisija, C-248/89, Zb. s. I-2987, bod 20; zo 17. apríla 1997, De Compteur/Parlament, C-90/95 P, Zb. s. I-1999, bod 35, a Súdnu prvého stupňa z 20. novembra 2002, Lagardère a Canal+/Komisija, T-251/00, Zb. s. II-4825, bod 140.

a 1990, predstavuje pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES a v prípade kladnej odpovede, či mohla Komisia dôvodne uplatňovať konanie týkajúce sa schémy existujúcej pomoci.

inštitúcie, ktorým vyhlasuje, že uvedená schéma nepredstavuje štátnu pomoc.

210. Zásada právnej istoty síce vyžaduje, aby bola právna úprava Spoločenstva určitá a jej uplatniteľnosť predvídateľná pre dotknuté osoby.⁷¹ Jej cieľom je zaručiť predvídateľnosť situácií a právnych vzťahov v práve Spoločenstva.⁷² Táto zásada sa bude uplatňovať o to prísnejšie, čím väčšie finančné dôsledky môže so sebou niesť akt sekundárneho práva⁷³, ako to môže byť v prípade rozhodnutí prijatých Komisiou vo veci štátnej pomoci. Okrem iného oznamovacia povinnosť tejto pomoci stanovená článkom 88 ods. 3 ES má najmä za cieľ odstrániť pochybnosti o tom, či vnútroštátne opatrenie je, alebo nie je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

212. Je tiež nepochybné, že nariadenie č. 659/1999, ktoré podľa odôvodnenia č. 2 kodifikuje výkon právomocí Komisie, ktoré jej priznáva článok 88 ES, výslovne neupravuje prípad, s akým sme konfrontovaní v tomto konaní. Tiež jediným prípadom podľa článku 1 písm. b) bodu v) tohto nariadenia, ktorý definuje pojem existujúcej pomoci, kedy sa na opatrenie, ktoré nebolo pomocou v čase jeho vykonania, napriek tomu musí hľadieť ako na existujúcu pomoc, je ten, podľa ktorého sa uvedené opatrenie „následne stalo pomocou v dôsledku vývoja spoločného trhu“.

211. Zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, ktorá je jej subjektívnym variantom, teda v sebe zahŕňajú to, že členský štát, ktorý obozretne oznámil Komisii daňový režim, ktorý zamýšľa vykonať, ako aj to, že sa príjemcovia tohto režimu môžu spoliehať na zákonnosť rozhodnutia tejto

213. Nariadenie č. 659/1999 nedefinuje pojem „vývoja spoločného trhu“. Napriek tomu ho však možno chápať ako zmenu hospodárskeho a právneho kontextu v odvetví, ktoré je dotknuté predmetným opatrením. Pojmy „vývoja“ a „spoločného trhu“ navádzajú k domnienke, že trh, na ktorom sporné vnútroštátne opatrenie vyvolalo svoje účinky, prešiel zmenou, v dôsledku ktorej toto opatrenie, ktoré pôvodne nebolo pomocou, patrí do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES. Tento pojem sa preto nevzťahuje na predpoklad, že ako vo veci samej Komisia zmení posúdenie výlučne na základe prísnejšieho uplatňovania pravidiel Zmluvy vo veci štátnej pomoci.

71 — Rozsudok z 15. decembra 1987, Írsko/Komisia, 325/85, Zb. s. 5041, bod 18.

72 — Rozsudok z 15. februára 1996, Duff a i., C-63/93, Zb. s. I-569, bod 20.

73 — Tamže.

214. Na rozdiel od Forum 187 si však nemyslím, že zásada právnej istoty a znenie nariadenia č. 659/1999 bránia tomu, aby Komisia zmenila svoje posúdenie otázky, či všeobecne platný daňový režim predstavuje pomoc, ak sa domnieva, že k takémuto záveru musí viesť správne uplatňovanie pravidiel Zmluvy.

215. Táto analýza podľa mňa má svoje odôvodnenie v článku 87 ES a 88 ES. Na jednej strane, ako už Súdny dvor rozhodol, zásadu právnej istoty, nech je akokoľvek dôležitá, nemožno uplatňovať absolútne, a jej uplatňovanie musí byť spojené s uplatňovaním zásady zákonnosti.⁷⁴ Na druhej strane, ako uvádza Komisia, rozsah oprávnení a povinností vo veci štátnej pomoci treba posudzovať práve na základe článku 87 ES a 88 ES. Nariadenie č. 659/1999, ktoré predstavuje akt sekundárneho práva prijatý na účely vykonania článkov 87 ES a 88 ES, nemožno vykladať v tom zmysle, že zužuje rozsah pravidiel stanovených Zmluvou.

216. Komisiu poveruje článok 88 ES nielen predbežným skúmaním projektov členských štátov smerujúcich k zavedeniu novej pomoci, ale aj sústavnou kontrolou každej existujúcej pomoci. Pri výkone sústavnej kontroly môže Komisia v rámci spolupráce s členským štátom, ktorý poskytoval spornú

pomoc, navrhnúť do budúcnosti tomuto štátu akékoľvek zmeny nevyhnutné na uvedenie tejto pomoci do súladu so spoločným trhom. Podľa článku 88 ods. 2 ES v prípade zlyhania tohto postupu môže uložiť tomuto štátu vykonanie zmien takejto pomoci alebo jej zrušenie v rámci lehoty, ktorú sama stanoví.

217. Právomoci priznané Komisii článkom 88 ES majú za cieľ zabrániť uplatňovaniu všeobecnej schémy pomoci a umožniť poskytovanie novej individuálnej pomoci, pokiaľ je zrejmé, že táto schéma už nie je v súlade so spoločným trhom. Úlohou Komisie je dbať na to, aby žiadna schéma pomoci, ktorá by bola v rozpore s riadnym fungovaním spoločného trhu, nebola schválená alebo naďalej uplatňovaná.

218. Článok 88 ES má takisto za cieľ zabezpečiť rovnosť medzi členskými štátmi a hospodárskymi subjektmi. Z dôvodu rozvoja ekonomického a právneho kontextu totiž nová schéma pomoci, ktorej obsah je vo všetkých aspektoch totožný s existujúcou schémou platnou v inom členskom štáte, by mohla byť predmetom negatívneho rozhodnutia zo strany Komisie. Bolo by v rozpore so všeobecnou zásadou rovnosti, ak by sa

74 — Rozsudok z 22. marca 1961, Snupat/Vysoký úrad, 42/59 a 49/59, Zb. s. 99, 160.

dovolilo, aby mali hospodárske subjekty prospech z opätovného uplatňovania schémy existujúcej pomoci.

za škodlivé pre spoločný trh, po tom, čo sa domnievala, že tieto režimy by mohli patriť do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES.

219. Vo svetle týchto skutočností sa domnievam, že Komisia je oprávnená zmeniť svoje posúdenie, pokiaľ ide o existenciu pomoci, ak sa domnieva, že k takej pozícii musí viesť správne uplatňovanie pravidiel Zmluvy. Hoci je Komisia povinná dodržiavať zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, táto požiadavka, nech je akokoľvek významná, musí byť v súlade so zásadou zákonnosti, a preto aj s pravidlami podľa článku 87 ES a 88 ES. Bolo by v rozpore s týmito ustanoveniami, ak by sa dovolilo, aby sa vnútroštátny režim mohol naďalej uplatňovať, aj keď sa preukázalo že je to v rozpore s riadnym fungovaním spoločného trhu. To by sa priečilo rovnosti zaobchádzania s členskými štátmi a hospodárskymi subjektmi, pretože nový režim je totožný s vnútroštátnym režimom, ktorý sa pôvodne nepovažoval za pomoc, mohol by byť predmetom negatívneho rozhodnutia.

220. V tomto duchu sa domnievam, že Komisia si splnila úlohu, ktorú jej ukladá Zmluva vo veci štátnej pomoci, keď sa v tejto veci rozhodla pristúpiť k preskúmaniu alebo k opätovnému preskúmaniu všetkých daňových režimov platných v členských štátoch, ktoré skupina kódexu správania sa označila

221. V dôsledku toho zastávam názor, že právna istota nebráni tomu, aby Komisia zmenila v budúcnosti svoje posúdenie pomoci. V tom istom zmysle nie je rozhodnutie zo 17. februára 2003 pozbavené právneho základu, ako tvrdí Forum 187, ale jeho základom je článok 87 ES a 88 ES, ako sa uvádza v šesťdesiatomdeviatom odôvodnení.

222. V súvislosti s konaním uplatniteľným pri zmene posúdenia zo strany Komisie zastávam tiež názor, že môže ísť len o konanie uplatniteľné na kontrolu existujúcej pomoci. Nariadenie č. 659/1999, ktoré kodifikuje výkon právomocí Komisie, ktoré jej priznáva článok 88 ES, rozoznáva len dva druhy vnútroštátnych opatrení: nové opatrenia a existujúcu pomoc. Vo veci samej Komisia zamýšľa zmeniť svoje posúdenie vnútroštátneho režimu, ktorý jej bola oznámený a ktorý podľa predpokladu, ako vo veci samej, sa podstatne nezmenil od vydania predchádzajúceho rozhodnutia. Tento režim sa preto nemôže považovať za novú pomoc, ktorá má byť oznámená Komisii ešte pred jej vykonaním, alebo za protiprávnu pomoc, teda pomoc poskytnutú bez predbežného oznámenia uvedenej inštitúcii, alebo pred-

tým, než o nej rozhodla v predpísanej lehote. Keďže Komisia bola s pomocou oboznámená, ide zjavne o existujúcu pomoc, ktorá je z hľadiska určenia uplatniteľného kontrolného konania obdobná ako existujúca pomoc v zmysle článku 1 písm. b) nariadenia č. 659/1999.

223. Okrem toho, táto kvalifikácia zabezpečuje najvyšší stupeň právnej istoty pre členský štát, ktorý zaviedol sporné opatrenie a pre hospodárske subjekty, ktoré z neho majú prospech. Jej dôsledkom totiž je, že toto opatrenie sa bude ďalej uplatňovať až do okamihu, keď Komisia skonštatuje jeho nezlučiteľnosť so spoločným trhom. Navyše, ak Komisia prijme takéto rozhodnutie, toto rozhodnutie môže mať účinky len do budúcnosti a len od okamihu presne stanoveného touto inštitúciou.⁷⁵

224. Napokon, toto konanie nezbaví podniky, ktoré mali prospech z uplatňovania sporného všeobecného režimu, práva napadnúť podstatu nového posúdenia Komisie, podľa ktorého predmetný režim predstavuje štátnu pomoc, buď žalobou o neplatnosť na súde Spoločenstva, tak ako urobilo Forum 187, alebo vznesením námietky nezákonnosti

na vnútroštátnom súde, tak ako sa Súdny dvor zmienil o tejto možnosti v rozsudku Unión Pequeños Agricultores/Rada⁷⁶.

225. Forum 187 nie je preto oprávnené ani vytknúť Komisii, že uviedla v liste belgickej vláde, ktorou ju informovala o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci, že sa použije konanie podľa článkov 17 až 19 nariadenia č. 659/1999, ani to, že zmenila právny základ v priebehu konania, keďže výlučným cieľom tohto nariadenia je kodifikovať výkon oprávnení Komisie, ktoré jej priznávajú články 87 ES a 88 ES.

226. Pokiaľ ide o otázku, či v rozhodnutí zo 17. februára 2003 Komisia riadne prihliadala na legitímnu dôveru koordinačných centier, túto otázku treba v prípade potreby skúmať v rámci návrhu na čiastočné zrušenie tohto rozhodnutia. Odpoveď na túto otázku však nie je spôsobilá spochybniť záver, podľa ktorého bola Komisia oprávnená zmeniť stanovisko k otázke, či daňový režim koordinačných centier predstavuje štátnu pomoc a použiť konanie vzťahujúce sa na schémy existujúcej pomoci podľa článkov 17 až 19 nariadenia č. 659/1999.

75 — Rozsudok Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 42 a tam citovaná judikatúra.

76 — Rozsudok z 25. júla 2002, C-50/00 P, Zb. s. I-6677, bod 40.

227. Vo svetle všetkých týchto skutočností zastávam názor, že prvý žalobný dôvod musí byť zamietnutý.

230. V záujme jasnosti mojej analýzy presnejšie opíšem obsah rôznych tvrdení účastníkov konania v rámci bodu, na ktorý sa vzťahujú.

ii) Žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES

— O metóde analýzy sporného režimu

228. Forum 187 uvádza niekoľko tvrdení s cieľom preukázať nesprávne uplatňovanie článku 87 ods. 1 ES Komisiou tým, že kvalifikovala daňový režim koordinačných centier ako štátnu pomoc v zmysle tohto ustanovenia. Predovšetkým však napáda metódu, podľa ktorej Komisia analyzovala sporný daňový režim. Na záver tvrdí, že rôzne opatrenia, ktoré tvoria túto schému, nespĺňajú podmienky požadované článkom 87 ods. 1 ES. Forum 187 tiež uvádza, že tieto opatrenia nepriznávajú koordinačným centrom výhody, nezahŕňajú prevod štátnych prostriedkov štátu, Komisia nepredložila dôkaz, že majú dopad na hospodársku súťaž a obchod v rámci Spoločenstva, predmetná schéma nie je selektívna a že je v každom prípade odôvodnená povahou a štruktúrou belgického daňového systému.

231. Forum 187 vytýka Komisii porušenie právomoci členských štátov v daňovej oblasti. Pripomína, že pri absencii harmonizácie sadzieb a štruktúry daní z príjmov právnických osôb v Spoločenstve je Belgické kráľovstvo oprávnené určiť pravidlá platné pre zdanenie pobočiek nadnárodných skupín. Podľa Forum 187 v prípade, že tieto pravidlá narušujú hospodársku súťaž, sa na túto situáciu vzťahujú články 96 ES a 97 ES, a nie ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci.

229. Komisia vyvracia všetky z týchto výhrad.

232. Forum 187 takisto vznáša námietku, že Komisia pristúpila k príliš všeobecnej analýze sporného režimu. Uvádza, že daňový režim koordinačných centier sa uplatňuje na 230 centier, ktoré patria do skupín, ktoré vykonávajú činnosť vo veľmi odlišných odvetviach. Takže ekonomický dopad sporných opatrení sa mení v závislosti od toho, či skupina predáva motorové vozidlá alebo potravinárske výrobky. Preto mala Komisia pristúpiť k omnoho podrobnejšej analýze dopadu sporných opatrení.

233. Tak ako Komisia si nemyslím, že skúmanie vnútroštátneho daňového režimu z hľadiska ustanovenia článku 87 ES sa samo osebe rovná porušeniu právomoci členských štátov v oblasti daní. Ak je pravda, že priame zdanenie zjavne spadá do ich právomoci, takže každý štát môže slobodne stanoviť svoje vlastné pravidlá zdanenia príjmov právnických osôb, je však takisto nepochybné, že tieto pravidlá nie sú vyňaté z pôsobnosti článku 87 ES. Ustanovenia prijaté štátom v rámci výkonu svojich právomocí vo veci daní môžu preto byť v prípadnom rozpore s týmto článkom.

234. Ako správne uvádza Komisia, otázka, ktorú jej prináleží vyriešiť v rámci skúmania tohto žalobného dôvodu, je, či sporný režim je alebo nie je štátnou pomocou. Keďže pojem štátnej pomoci, ako ju definuje článok 87 ods. 1 ES, je právnym pojmom, ktorý sa má vykladať na základe objektívnych skutočností⁷⁷, je potrebné preskúmať, či bez ohľadu na skutočnosť, že Komisia zaujala protichodné stanovisko v rokoch 1984, 1987 a 1990, spĺňa daňový režim koordinačných centier podmienky potrebné na to, aby mohol patriť do pôsobnosti tohto ustanovenia.

235. Pokiaľ ide o úroveň skúmania účinkov sporného režimu, ktoré je Komisia v tejto veci povinná skúmať, je pravda, ako správne pripomína Komisia, že ak je sporné opatrenie schémou pomoci, a nie opatrením individuálnej pomoci, môže sa podľa judikatúry obmedziť na skúmanie všeobecných charakteristík uvedenej schémy, bez povinnosti ďalej skúmať jej účinky na osobitnú situáciu niektorých podnikov.⁷⁸ Otázka, či sa táto judikatúra uplatní vo veci samej a či bola Komisia oprávnená obmedziť sa na takéto skúmanie, či sporný režim prináša prospech centrá, ktorých skupiny vykonávajú činnosť vo veľmi odlišných odvetviach, sponchýbňuje zistenie Komisie, podľa ktorého opatrenia ustanovené spornou schémou spĺňajú každú z podmienok stanovenú článkom 87 ods. 1 ES. Túto námietku budem preto skúmať v rámci skúmania týchto podmienok.

236. Najskôr treba ešte v tomto štádiu upresniť, že tieto podmienky sú kumulatívne.⁷⁹ Následne v rozsahu, v akom som uviedol, že pojem štátnej pomoci je právnym pojmom, ktorý sa má vykladať na základe objektívnych skutočností, súd Spoločenstva musí v zásade, ak analýza Komisie nespočívá

77 — Rozsudok zo 16. mája 2000, Francúzsko/Ladbroke Racing a Komisia, C-83/98 P, Zb. s. I-3271, bod 25. Pozri tiež rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. septembra 2004, Valmont/Komisia, T-274/01, Zb. s. II-3145, bod 37.

78 — Rozsudky Taliansko a Sardegna Lines/Komisia, už citovaný, bod 51, a z 29. apríla 2004, Grécko/Komisia, C-278/00, Zb. s. I-3997, bod 24.

79 — Rozsudky zo 16. mája 2002, Francúzsko/Komisia, C-482/99, Zb. s. I-4397, bod 68; z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, Zb. s. I-7747, bod 74, a z 20. novembra 2003, GEMO, C-126/01, Zb. s. I-13769, bod 21.

v komplexnom ekonomickom posúdení, pristúpiť k podrobnému skúmaniu otázky, či vnútroštátny režim skutočne patrí do poľa pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES.⁸⁰

237. Teraz preskúvam, či daňový režim koordinačných centier spĺňa podmienky podľa tohto ustanovenia. Preto treba rozhodnúť, či opatrenia stanovené týmto režimom zvyhodňujú niektoré podniky, či je táto výhoda poskytovaná členskými štátmi alebo zo štátnych prostriedkov, a či narúša, alebo je spôsobilá narušiť hospodársku súťaž v Spoločenstve.

— O existencii výhody v prospech niektorých podnikov

238. Moje skúmanie sa predovšetkým sústreďuje na otázku, či sú daňové opatrenia, ktoré zahŕňa daňový režim koordinačných centier, spôsobilé priznať výhody pre ich príjemcov. Na záver preskúvam, či je táto výhoda selektívnej povahy. V tomto prípade zistím, či je táto selektívnosť odôvodnená cieľmi systému, ktorého súčasťou je aj tento režim.

⁸⁰ — Rozsudky Francúzsko/Ladbroke Racing a Komisia, už citovaný, bod 25, a Valmont/Komisia, už citovaný, bod 37.

Existencia ekonomickej výhody

239. Podľa judikatúry sa má pojem pomoci vykladať extenzívne. Nezahŕňa len pozitívne plnenia ako subvencie, ale aj zásahy, ktoré v rôznych formách zmierňujú výdavky, ktoré normálne zaražujú rozpočet podniku a ktoré bez toho, aby boli subvenciami v prísnom slova zmysle, sú rovnakej povahy a majú rovnaké účinky.⁸¹ Preto aj „opatrenie, ktorým verejné orgány priznajú určitým podnikom oslobodenie od dane, ktoré aj keď nepredstavuje prevod štátnych prostriedkov, stavia príjemcu do finančnej situácie, výhodnejšej ako je situácia iných daňových subjektov, predstavuje štátnu pomoc v zmysle [článku 87 ES]“.⁸²

240. Komisia vo svojom rozhodnutí zo 17. februára 2003 stanovila, že spôsob určenia zdaniteľných príjmov, oslobodenia od zrážkovej dane z nehnuteľností a z kapitálového majetku a hnutelností od registračnej dane z vkladov do základného imania, ako aj systém fiktívnej zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelností predstavujú pre koordinačné centrá výhodu. Forum 187 napáda toto zistenie pre každé

⁸¹ — Pozri najmä rozsudky z 12. decembra 2002, Belgicko/Komisia, C-5/01, Zb. s. I-11991, bod 32 a citovanú judikatúru, a GEMO, už citovaný, bod 28 a citovanú judikatúru.

⁸² — Rozsudky z 15. marca 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Zb. s. I-877, bod 14, a z 19. mája 1999, Taliansko/Komisia, C-6/97, Zb. s. I-2981, bod 16.

z týchto opatrení. Preto ich preskúvam jedno za druhým a začnem metódou stanovenia zdaniteľných príjmov.

cenu zodpovedajúcu nákladom zvýšeným o ziskovú maržu, jej sadzba môže byť zachovaná, len pokiaľ nie je neštandardná. Keďže neexistujú objektívne kritériá na stanovenie sadzby príjmu, ktorá sa berie do úvahy, táto sadzba musí byť v zásade stanovená na 8 %.

Určenie zdaniteľných príjmov

241. Podľa daňového režimu koordinačných centier nevyplyva zdaniteľný príjem týchto centier z rozdielu medzi príjmami a výdavkami podnikov podľa belgického všeobecného práva. Je stanovený paušálnou sumou, ktorá zodpovedá percentuálnej sadzbe z celkovej výšky výdavkov a prevádzkových nákladov, z ktorých sú vyňaté výdavky na zamestnancov⁸³ a tiež finančné výdavky⁸⁴.

242. Zisková marža koordinačného centra musí byť v zásade stanovená osobitne v každom prípade s ohľadom na činnosti, ktoré centrum skutočne vykonáva. Ak samotné centrum účtuje za poskytnuté služby

243. Zdaniteľný zisk sporného centra však nemôže byť nižší ako celkové výdavky alebo výdavky, ktoré nie sú odpočítateľné v rámci nákladov na zamestnancov (vo všeobecnosti neprípustné výdavky), a neštandardné, alebo dobrovoľné výhody poskytnuté centru členmi skupiny, do ktorej patria.

244. Takto stanovený zisk koordinačných centier je zdanený bežnou sadzbou dane z príjmov právnických osôb.

83 — To sa týka najmä: mzdy a priamych sociálnych výhod riadiacich pracovníkov a zamestnancov, príspevkov zamestnávateľa na povinné sociálne poistenie zamestnancov, príspevkov zamestnávateľa na nepovinné sociálne poistenie zamestnancov, ako aj starobných dôchodkov a pozostalostných dôchodkov (obežník č. Ci. RH.421/439.244 dd. z 29. novembra 1993, časť III, F, bod 42).

84 — Pojem „finančných výdavkov“ je definovaný v tom istom bode 42 uvedeného obežníka tak, že pokrýva úroky, provízie a výdavky spojené s dlhmi; zníženie účtovej hodnoty iných ako obchodných pohľadávok, peňažných investícií a voľných aktív; pokles hodnoty realizácie obežných aktív, okrem obchodných pohľadávok, peňažných investícií z rokovania o pohľadávkach; rozdiely a rozpätia výmenného kurzu devíz, ako aj všetky ostatné náklady, ktoré sa majú v súlade so zákonom o účtovníctve považovať za finančné výdavky.

245. Táto metóda stanovenia zdaniteľného zisku sa inšpiruje takzvanou metódou „cost plus“ (nákladov zvýšených o prirážku), ktorá je jedným zo systémov odporúčaných Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre zdanenie služieb uskutočnených dcérskou spoločnosťou alebo stálou prevádzkarňou na účet spoločností patriacich do tej istej skupiny a usadených v iných štátoch.

246. Táto metóda zodpovedá nasledujúcemu cieľu. Stanovenie cien transakcií uskutočnených medzi podnikmi, ktoré patria do tej istej medzinárodnej skupiny, môže byť ovplyvnené daňovými špekuláciami tak, aby sa znížilo zdanenie, ktoré celkovo táto skupina znáša, prostredníctvom špekulácie so základom dane v každej krajine. Na účely boja proti takýmto praktikám a zabránenia vyrovnaniam, ku ktorým by museli dať podnet vnútroštátne orgány štátnej správy, ako aj riziku dvojitého zdanenia, boli v rámci OECD vyvinuté rôzne metódy na stanovenie „prevodnej ceny“ tovarov alebo služieb v rámci tej istej medzinárodnej skupiny. Tieto metódy majú za cieľ, aby tieto ceny zodpovedali cenám, ktoré by boli stanovené v bežných podmienkach hospodárskej súťaže. Metóda nákladov zvýšených o prirážku, ktorá predstavuje jednu z uvedených metód, spočíva v tom, že sa za základ výpočtu vezmú náklady, ktoré znáša poskytovateľ služieb, a že sa k nim pripočíta marža, ktorá zodpovedá rozumnému zisku a je vyjadrená v percentách.⁸⁵

247. V rozhodnutí zo 17. februára 2003 to nie je metóda paušálneho zdanenia, ktorú Komisia kvalifikovala ako „štátnu pomoc“. Je to skutočnosť, že belgické orgány sa rozhodli vyňať zo všetkých prevádzkových výdavkov, ktoré slúžia za základ stanovenia zdaniteľného príjmu koordinačných centier, na jednej strane náklady na zamestnancov, na druhej strane finančné výdavky, ktoré predstavujú kvantitatívne významné výdavky. Komisia takisto tvrdí, že keďže neexistujú objektívne kritériá na stanovenie sadzby

príjmu, ktorá sa má zohľadniť, táto sadzba je v zásade stanovená na 8 %. Komisia sa domnieva, že ak sa použijú tieto dve vyňatia a toto percento sadzby, zdaniteľná suma, na ktorú sa musí použiť bežná sadzba dane z príjmov dotknutých spoločností, nemôže viesť k takému zdaneniu služieb poskytnutých koordinačnými centrami, ako keby boli poskytnuté inou spoločnosťou v rámci slobodnej hospodárskej súťaže podľa zásady, ktorá podčiarkuje metódu OECD „nákladov zvýšených o prirážku“.

248. Forum 187 popiera analýzu Komisie z nasledujúcich dôvodov.

249. Predovšetkým tvrdí, že vyňatie finančných výdavkov a nákladov na zamestnancov zo základu dane nie je v rozpore so zásadami OECD, ktoré sa týkajú stanovenia prevodnej ceny. Tieto zásady určujú, ktoré výdavky sa musia zohľadniť pri fakturácii tovarov a služieb prepojenému podniku, ale nezaoberajú sa zdanením týchto nákladov, ktoré je ďalším štádiom.

250. Napokon, pokiaľ ide o vyňatie finančných výdavkov, Forum 187 vyhlasuje, že dôsledkom ich zdanenia by bola daň oveľa

85 — Pozri *Zásady uplatňované na prevodnú cenu v nadnárodných spoločnostiach a daňových správach*, Publikácie OECD, Paríž, 2001, s. II-12 a VII-1.

vyššia ako zisková marža týchto centier. Tak by to bolo najmä v prípade, keď by tieto centrá uskutočnili transakcie účtované ako výdavok a zároveň príjem, bez vykázania straty alebo zisku.

251. Podľa Forum 187 je takisto nevyhnutné vziať do úvahy financie medzinárodnej skupiny v celom ich rozsahu. Nižšia daňová sadzba na úrovni týchto koordinačných centier by mohla byť náhradou za vyššie zdanenie na úrovni skupiny. Mnohé krajiny zdaňujú materskú spoločnosť z celosvetových príjmov a majú systém zdanenia ovládaných zahraničných spoločností.

252. Komisia okrem iného nevzala do úvahy to, že podľa metódy „nákladov zvýšených o prirážku“ by tieto centrá mohli byť zdanené aj vtedy, keď utrpeli straty, čo nie je len teoretická možnosť.

253. Pokiaľ ide o vyňatie nákladov na zamestnancov, Forum 187 vyhlasuje, že je kompenzované ročnou daňou vo výške 10 000 eur na zamestnanca pre prvých desať zamestnancov. Je tiež nevyhnutné zohľadniť skutočnosť, že veľký počet koordinačných centier zamestnáva cezhraničných pracovníkov s komplexnou daňovou situáciou.

254. Forum 187 napokon napáda dôvodnosť výhrady Komisie týkajúcej sa použitia štandardnej paušálnej sadzby 8 % na stanovenie ziskovej marže. Táto sadzba bola schválená podpredsedom Komisie, Leonom Brittanom v roku 1990. Zodpovedá daňovej sadzbe pobočiek zahraničných spoločností v Belgicku. Skutočnosť, že ide o administratívnu prax, ju nezbavuje právnej hodnoty. Napokon, keďže sa táto sadzba nepoužíva systematicky, môžu príslušné orgány používať nižšiu alebo vyššiu sadzbu v závislosti od pridanej hodnoty každého sporného centra.

255. Forum 187 takisto pripomína existenciu pravidla, podľa ktorého zdaniteľný príjem nemôže byť nižší ako celkové výdavky alebo výdavky, ktoré nie sú odpočítateľné v rámci nákladov na zamestnancov a neštandardných alebo dobrovoľných výhod poskytnutých centru členmi skupiny, do ktorej patrí.

256. Tieto tvrdenia sa mi nezadajú presvedčivé.

257. Predovšetkým tvrdím, že Forum 187 zjavne nespochybňuje skutočnosť, že existencia alebo neexistencia výhody sa musí posudzovať na základe kritéria, ktoré je podstatou metódy OECD „nákladov zvýšených o prirážku“, podľa ktorej prevodné ceny musia byť stanovené tak, aby dospeli k cenám, ktoré sa používajú v bežných podmienkach hospodárskej súťaže. Aby bolo možné určiť existenciu výhody, musí totiž existovať základ porovnania. Ako Komisia

uviedla v bode 95 rozhodnutia zo 17. februára 2003, cieľom metódy „nákladov zvýšených o prirážku“ vypracovanej v rámci OECD je zdaníť centrá, ktoré poskytujú služby v rámci skupiny na základe porovnateľnom so základom, ktorý vyplýva zo systému všeobecného práva, založenom na rozdiel medzi príjmami a výdavkami podniku, ktorý vykonáva činnosť v podmienkach slobodnej hospodárskej súťaže. Práve na základe tohto kritéria treba skúmať, či metóda stanovenia zdaniteľných príjmov stanovená daňovým režimom koordinačných centier zmiernuje bremeno, ktorým by bol tento podnik „bežne“ zaťažovaný.

258. Podľa Forum 187 nie je vyňatie finančných výdavkov a nákladov na zamestnancov v rozpore so zásadou, ktorá ja podstatou metódy OECD „nákladov zvýšených o prirážku.“ Ja spolu s Komisiou zastávam opačný názor. Ako sme už videli, táto metóda smeruje k dosiahnutiu prevodnej ceny blízkej cene, ktorá sa používa v rámci slobodnej hospodárskej súťaže. Takže náklady na zamestnancov a finančné výdavky v rámci správy pokladnice a financií sú, ako uvádza Komisia v bode 89 rozhodnutia zo 17. februára 2003, skutočnosťami, ktoré rozhodujúcim spôsobom prispievajú k tvorbe príjmov koordinačných centier, ktoré poskytujú služby najmä finančnej povahy. Z toho

istého dôvodu sa zdá byť nesporné, že tieto dve skupiny výdavkov predstavujú významný podiel prevádzkových nákladov uvedených centier.⁸⁶

259. Preto sa stotožňujem s analýzou Komisie, podľa ktorej vyňatie finančných výdavkov a nákladov, ktoré slúži na stanovenie zdaniteľných príjmov príslušných centier, nemôže viesť k prevodným cenám blízkyk cenám, ktoré sa používajú v rámci slobodnej hospodárskej súťaže. Preto takéto vyňatie je skutočne spôsobilé poskytovať týmto centrá a skupinám, ku ktorým patria, ekonomickú výhodu.

260. Túto analýzu nemôže vyvrátiť ani skutočnosť, že zahrnutie finančných výdavkov môže v určitých prípadoch viesť k veľmi vysokému základu dane. Ak by sa to preukázalo, tento dôkaz by potvrdil, že metóda „nákladov zvýšených o prirážku“ nie je vhodná na stanovenie prevodnej ceny koordinačných centier. To však nie je dôvodom na vyňatie finančných výdavkov v celom rozsahu.

261. Ekonomickú výhodu, ktorú toto vyňatie vytvára, preto nemožno ďalej relativizovať alebo zrušiť s ohľadom na daňové bremeno, ktoré celkovo znáša medzinárodná skupina,

⁸⁶ — Pozri v tomto ohľade príklad výpočtu v bode 50 obežníka č. C.I.RH.421/439.244 dd. z 29. novembra 1993.

pretože spoločnosti, ktoré ju tvoria, sú zdanené v iných štátoch. Preto sa otázka, či predmetná schéma vytvára alebo nevytvára výhodu pre príjemcov, má posudzovať práve s ohľadom na daňový režim dotknutého členského štátu.

plný úväzok počas prvých dvoch rokov činnosti. Zo spisových dokumentov tiež vyplýva, že 220 alebo 230 koordinačných centier založených v Belgicku prispelo k vytvoreniu 9 000 pracovných miest, čo priemerne zodpovedá viac ako desiatim zamestnancom na centrum.

262. Ani skutočnosť, že podľa tohto systému môže koordinačnému centru vzniknúť daňová povinnosť, aj keď nevytvorilo zisk, nemôže spochybniť dôvodnosť analýzy Komisie. Takéto riziko je súčasťou metódy „nákladov zvýšených o prirážku“, pretože za základ výpočtu sa berú prevádzkové náklady, a nie rozdiel medzi príjmami a výdavkami. Toto riziko však nemôže byť dôvodom na zakotvenie systematického vyňatia nákladov na zamestnancov a finančných výdavkov, ktoré sú pri výkone činnosti týchto centier nevyhnutnými výdavkami. Okrem toho, skutočnosť, že približne 220 alebo 230 koordinačných centier malo po mnohé roky prospech z uplatňovania predmetného režimu, potvrdzuje analýzu Komisie a skutočnosť, že daňová povinnosť môže vzniknúť aj pri absencii príjmov, nepopiera výhodnosť tohto režimu.

264. Pokiaľ ide o sadzbu 8 %, automaticky používanú na prevádzkové náklady na účely určenia základu dane, Komisia sa podľa mňa presvedčivo vyjadrila, že táto sadzba je nedostatočná, keďže sa vzťahuje na už znížený základ a koordinačné centrá vykonávajú svoju činnosť v prospech skupín, ktoré sú aktívne v rôznych odvetviach, v ktorých sa výška ziskovej marže môže meniť. Skutočnosť, ktorú uvádza Forum 187, že táto sadzba zodpovedá daňovej sadzbe zo zisku pobočiek v Belgicku, sa nezdá byť relevantnou, keďže v daňovom režime koordinačných centier slúži uvedená sadzba na výpočet ziskovej marže, na ktorú sa použije bežná sadzba dane z príjmov právnických osôb.

263. Pokiaľ ide o ročnú daň zavedenú od 1. januára 1993 vo výške 10 000 eur na zamestnanca na plný úväzok, Komisia podľa mňa správne vyvodila zo skutočnosti, že táto sadzba môže dosiahnuť maximálnu výšku 100 000 eur, záver, že nevyváži pozitívne účinky systematického vyňatia nákladov na zamestnancov. Tento strop zodpovedá minimálnemu počtu zamestnancov, ktorý koordinačné centrá povinne zamestnávajú na

265. Napokon, podľa mňa možno súhlasiť s názorom Komisie, podľa ktorého alternatívny základ dane, určený s cieľom zamedziť prípadnému zneužitiu zavedením minimálneho základu dane, nemôže odstrániť výhodu vyplývajúcu zo súčasného použitia vyššie uvedeného vyňatia a sadzby 8 %. V rozhodnutí zo 17. februára 2003 totiž Komisia uviedla, že tento alternatívny základ dane zahŕňa len sumy, ktoré sú v Belgicku

zdanené aj spoločnostiam, na ktoré sa sporný režim nevzťahuje, ešte aj z účtovným ziskom, ktorý sa metóda „nákladov zvýšených o prirážku“ snaží znovu obnoviť pre koordinačné centrá.

ktoré majú nehnuteľnosť vo svojom vlastníctve, ktorých je menej ako 5 %. Na druhej strane v belgickom práve sú aj iné výnimky z tejto dane, z ktorej mohli mať oslobodené centrá prospech.

266. Vzhľadom na tieto skutočnosti dospela Komisia k správne mu záveru, že pravidlá vzťahujúce sa na určenie zdaniteľných príjmov sú pre koordinačné centrá a skupiny, ku ktorým tieto centrá patria, výhodou.

Oslobodenie od zrážkovej dane z nehnuteľností

267. Daňový režim koordinačných centier ustanovuje ich oslobodenie od zrážkovej dane z nehnuteľností v prípade nehnuteľností, ktoré využívajú pri výkone svojej činnosti. Z rozhodnutia zo 17. februára 2003 teda vyplýva, že zrážková daň z nehnuteľností je výdavkom, ktorý v zásade znášajú všetky právnické osoby, ktoré disponujú v Belgicku ako vlastníci alebo užívatelia nehnuteľnosťou, pričom tento pojem znamená zastavané aj nezastavané nehnuteľnosti, ako aj materiál a zariadenia majúce charakter nehnuteľností vďaka svojej povahe alebo v dôsledku svojho určenia.

268. Forum 187 popiera, že by šlo o výhodu, pretože na jednej strane toto oslobodenie je na prospech len koordinačným centrá,

269. Posúdenie Komisie, podľa ktorého oslobodenie od zrážkovej dane z nehnuteľností predstavuje v zmysle judikatúry výhodu, sa mi zdá byť odôvodnené. Všimol som si, že ďalšie prípady oslobodenia od tejto dane v belgickom práve sa nevzťahujú na všetky spoločnosti usadené v Belgicku. Takéto oslobodenie koordinačných centier predstavuje preto zníženie výdavkov, ktoré v zásade zaťažujú rozpočet právnických osôb.

270. Ani skutočnosť, že menej ako 5 % týchto centier má z neho skutočný prospech, pretože viac ako 95 % z nich sú nájomcovia nehnuteľnosti, v ktorej vykonávajú svoju činnosť, nemôže spochybniť túto analýzu. Stačí skonštatovať, že toto opatrenie priznáva ekonomickú výhodu koordinačným centrá, ktoré sú vlastníckmi nehnuteľnosti, v ktorej prevádzkujú svoju činnosť, v porovnaní s inou spoločnosťou, ktorá je tiež vlastníkom nehnuteľnosti využívanej na podnikateľské účely, ale na ktorú sa nevzťahuje ani jedna z ďalších výnimiek stanovených belgickým právom.

271. Oslobodenie od zrážkovej dane z nehnuteľností preto Komisia správne považovala za výhodu podľa článku 87 ods. 1 ES.

Oslobodenie od dane z vkladov do základného imania

272. Daňový režim koordinačných centier tiež stanovuje, že registračná daň 0,50 % platná podľa právnej úpravy Belgického kráľovstva sa neplatí z vkladov do koordinačného centra, ani zo zvýšenia jeho základného imania.

273. Forum 187 tvrdí, že nejde o výhodu, pretože článok 7 ods. 1 smernice 69/335/EHS⁸⁷ ukladá členským štátom povinnosť zachovať výnimky pri kapitálových transakciách, ktoré existovali k 1. júlu 1984⁸⁸, a že oslobodenie stanovené v prospech koordinačných centier bolo zavedené pred týmto dňom.

87 — Smernica Rady zo 17. júla 1969 o nepriamych daniach z tvorby a navrhovania základného imania (Ú. v. ES L 249, s. 25; Mim. vyd. 09/001, s. 11) zmenená a doplnená smernicou 85/303/EHS Rady z 10. júna 1985 (Ú. v. ES L 156, s. 23; Mim. vyd. 09/001, s. 122, ďalej len „smernica 69/335“).

88 — Článok 7 ods. 1 smernice 69/335 je formulovaný takto: „Členské štáty oslobodia od kapitálovej dane transakcie iné než tie, ktoré sú uvádzané v článku 9, ktoré boli k 1. júlu 1984 oslobodené od dane alebo zdaňované sadzbou 0,50 % alebo menej.

Oslobodenie od dane bude podliehať podmienkam, ktoré boli aplikované pri tom dátume [k tomuto dátumu — *neoficiálny preklad*], kvôli umožneniu vyňatia alebo, čo tiež môže byť, kvôli zavedeniu poplatkov pri sadzbe 0,50 % alebo menej.
...“

274. Argumentácia Forum 187 sa mi nezdá byť prijateľná. Ako uvádza Komisia, ak článok 7 ods. 1 smernice 69/335 stanovuje, že členské štáty musia zachovať oslobodenie od dane pri transakciách, ktoré už existovali k 1. júlu 1984, tak toto ustanovenie nemožno vykladať spôsobom, ktorý sa prieči pravidlám Zmluvy, ako v článku 87 ods. 1 ES. Uvedené ustanovenie nemôže preto dovoliť členskému štátu zachovávať vo svojom právnom poriadku situáciu, v ktorej je oslobodenie od dane z vkladov do základného imania stanovené výlučne v prospech niektorých typov spoločností, ako napríklad koordinačných centier, a ktoré im poskytuje v porovnaní s inými spoločnosťami usadenými na území tohto štátu výhodu.

275. Takéto diferencované zaobchádzanie by mohlo v niektorých prípadoch spadať do pôsobnosti článku 9 smernice 69/335, podľa ktorého určité typy transakcií alebo kapitálových spoločností môžu podliehať oslobodeniam od dane z dôvodu daňovej spravodlivosti a sociálneho poriadku, alebo aby sa umožnilo členskému štátu zvládnuť výnimočné situácie. Zavedenie tejto možnosti však podlieha podmienke, že dotknutý štát predloží v tomto zmysle Komisii návrh vo vhodnom čase s cieľom uplatniť článok 97 ES. Komisia naznačuje, že táto podmienka nebola splnená a tento bod nebol zo strany Forum 187 napadnutý.

276. Komisia sa preto podľa mňa správne domnievala, že oslobodenie od dane z počiatkových vkladov a zo zvýšenia základného imania koordinačných centier predstavuje výhodu, ktorá spadá do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES.

Oslobodenie od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelných vecí

277. Daňový režim koordinačných centier stanovuje, že od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelností sú oslobodené dividendy, úroky a poplatky, ktoré centrá platia, okrem úrokov, ktoré sa platia príjemcovi podliehajúcemu v Belgicku dani z príjmov fyzických osôb alebo dani z príjmov právnických osôb. Zo zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelností sú takisto oslobodené príjmy uvedených centier z peňažných vkladov na účtoch.

278. Komisia v rozhodnutí zo 17. februára 2003 uviedla, že toto všeobecné oslobodenie príjmov rozdeľovaných koordinačnými centrami priznáva ekonomickú výhodu centrá, ako aj skupinám, ku ktorým patria, v rozsahu, v akom ide nad rámec výnimiek stanovených daňovým právom. Takisto na príjmy rozdeľované centrami, sa vzťahuje oslobodenie, ktoré sa nevzťahuje na iné spoločnosti, pri troch nasledujúcich predpokladoch: ak je príjemcom spoločnosť nerezident so sídlom mimo Európskej únie,

v krajine, s ktorou Belgické kráľovstvo neuzavrelo dohovor o zamedzení dvojitého zdanenia, ak ide o spoločnosť so sídlom v Belgicku alebo inom členskom štáte, ktorá nespĺňa podmienky stanovené smernicou 90/435/EHS⁸⁹ a napokon, ak ide o spoločnosť so sídlom v niektorej z krajín, s ktorými tento členský štát uzavrel dohovor, ktorý stanovuje zrážkovú daň, hoci aj zníženú.

279. Komisia takisto uvádza, že výhoda priznaná týmto oslobodením vyplýva buď z odkladu platenia konečnej dane, alebo zo zníženia dane, alebo napokon, z úplnej absencie dane z príjmov z hnutelného majetku.

280. Forum 187 popiera, že toto oslobodenie predstavuje výhodu z nasledujúcich dôvodov. V belgickom práve existuje množstvo výnimiek z povinnosti platiť zrážkovú daň z kapitálového majetku a hnutelných vecí a koordinačné centrá sa nachádzajú v rovnakej situácii ako banky a finančné centrá, ktoré majú prospech z porovnateľnej výnimky. Situácie uvádzané Komisiou, za ktorých sa oslobodenie týchto centier od dane odchyľuje od oslobodení od dane, ktoré existujú v prospech iných spoločností, sú výnimočné. V praxi má len málo centier prospech z tohto dodatočného oslobodenia, pretože Belgické kráľovstvo má s početnými štátmi uzavreté dohovory o zamedzení dvo-

89 — Smernica Rady z 23. júla 1990 o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom v prípade materských spoločností a dcérskejších spoločností v rozličných členských štátoch (Ú. v. ES L 225, s. 6; Mim. vyd. 09/001, s. 147).

jitého zdanenia, a počet koordinačných centier, ktoré nespĺňajú podmienky podľa smernice 90/435, je veľmi obmedzený. Komisia nevzala do úvahy ani skutočnosť, že toto oslobodenie sa mohlo v určitých prípadoch ukázať ako nevýhodné pre uvedené centrá.

ktoré sa nachádzajú vo vyššie opísanej situácii, k absencii zdanenia. Tvrdenie Forum 187, podľa ktorého takéto oslobodenie vedie k úplnej absencii zdanenia, len ak príjemcovia nie sú zdanení v Belgicku, nevyvracia dôvodnosť tohto posúdenia.

281. Podľa Forum 187 takisto tvrdenie, že oslobodenie od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí priznáva výhodu vo forme odkladu platenia dane, je nepresné, pretože všetky spoločnosti, vrátane koordinačných centier sú povinné štyrikrát platiť preddavok. Tiež jedinými prípadmi, keď toto oslobodenie vedie k úplnej absencii zdanenia, sú prípady, keď príjemcovia nepodliehajú dani z príjmov právnických osôb v Belgicku, takže nejde o skutočnú výhodu.

283. Takisto sa mi zdajú presvedčivé tie vysvetlenia poskytnuté Komisiou, v ktorých uvádza, že oslobodenie od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí vytvára výhodu vo forme odkladu platenia daní. Pre príjemcov platieb vykonaných koordinačnými centrami sa totiž javí výhodnejšie dobrovoľne zaplatiť Belgickému kráľovstvu preddavky na daň podľa rozvrhu, ktorý si zvolí sám podnik a ktorých výška je stanovená v závislosti od odhadovaných zdaniteľných príjmov, ako uplatňovať na ne systematické a paušálne zrážky dane z každej zaplatenej sumy.

282. Tvrdenia Forum 187 nedokazujú, že analýza Komisie je chybná. Komisia zdôvodňuje vysvetleniami v rozhodnutí zo 17. februára 2003 výhody, ktoré priznáva toto oslobodenie v závislosti od okolností. Tiež uvádza, že zrážková daň z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí predstavuje konečnú belgickú daň z príjmov rozdeľovaných spoločnosťami nerezidentmi, ktoré nemôžu dosiahnuť odpočet, ani vrátenie dane v krajine ich sídla. Oslobodenie od zrážkovej dane pre príjmy rozdeľované koordinačnými centrami vedie, pre spoločnosti,

284. Okrem toho Komisia preukázala, že oslobodenie od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí, z ktorého majú prospech tieto centrá, ide nad rámec oslobodení od dane stanovených daňovým právom pre podniky, takže sporná schéma zjavne vytvára v tomto rozsahu výhodu v porovnaní so schémou uplatniteľného všeobecného práva.

Fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľných vecí

285. V daňovom režime koordinačných centier sa k oslobodeniu od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuteľných vecí pridáva aj „fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľných vecí“ z platieb vykonaných týmito centrami. Podľa tohto systému príjemcovia dostávajú sumy príjmov zaplatené týmito centrami bez toho, aby bola odpočítaná zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľných vecí, avšak sú oprávnení odpočítať fiktívnu sumu zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuteľných vecí z celkovej sumy daňovej povinnosti.

286. V priebehu formálneho konania o preskúmaní pomoci informovali belgické orgány Komisiu o tom, že fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľných vecí sa už neposkytuje z úrokov zaplatených koordinačnými centrami podľa dohovorov uzavretých po 24. júli 1991, ani z dividend rozdelených po tomto dni, ani z poplatkov zaplatených alebo pripísaných po 1. januári 1986.

287. V rozhodnutí zo 17. februára 2003 Komisia považuje, napriek skutočnosti že jej sadzba bola znížená na nulu v roku 1991, fiktívnu zrážkovú daň z kapitálového majetku a hnuteľných vecí za zjavnú výhodu, keďže nebola zrušená. Vyhlasuje, že toto zníženie na nulu pre úroky zaplatené na základe dohovorov uzavretých od roku 1991

nebráni tomu, aby sa takýto systém naďalej používal pri úrokoch z dlhodobých pôžičiek uzavretých predtým v tom istom roku. Okrem toho vyhlasuje, že sadzba môže byť jednoducho zmenená na základe obyčajného kráľovského nariadenia.

288. Forum 187 popiera zistenie Komisie. Tvrdí, že v rozsahu, v akom je sadzba fiktívnej zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuteľných vecí stanovená na 0 % od roku 1991, nie je Komisia oprávnená trvať na tom, že ide o štátnu pomoc.

289. Súhlasím s posúdením Komisie len v časti, ktorá sa týka úrokov zaplatených z titulu dlhodobých pôžičiek dohodnutých pred 24. júlom 1991. V rozsahu, v akom sa fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľných vecí môže ďalej uplatňovať na úroky uhradené podľa týchto dohovorov, predstavuje tento systém podľa môjho názoru ekonomickú výhodu priznanú koordinačným centram a skupinám, ku ktorým patria. Táto fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľných vecí je totiž pripočítaná k daniam príjemcov úrokov zaplatených koordinačnými centrami, ako keby bola vykonaná zrážka, ktorá v skutočnosti nebola vykonaná.

290. Naproti tomu neverím, že tento systém možno považovať za výhodu po tom, čo bola sadzba znížená na nulu. Pre posúdenie existencie pomoci treba totiž vziať do úvahy

účinky, ktoré je predmetné opatrenie spôsobilé vyvolať.⁹⁰ Takže Komisia podľa mňa nepreukázala, v čom môže fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí znížená na nulu priznávať výhodu príjmom platieb uskutočnených koordináčnymi centrami alebo samotným centram a skupinám, ku ktorým patria. Samotná skutočnosť, že táto sadzba môže byť prehodnotená kráľovským nariadením ešte neznamená, že sa má považovať za výhodu, najmä ak ide len o teoretickú možnosť a ak kráľovské nariadenie je len normatívnym aktom. Podľa môjho názoru argument Komisie možno potvrdiť len vtedy, ak možno sadzbu fiktívnej zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí zvýšiť *ad hoc* v rámci voľnej úvahy vnútroštátnych orgánov štátnej správy.

291. V dôsledku toho sa domnievam, že fiktívna zrážková daň z kapitálového majetku a hnuiteľných vecí predstavuje výhodu len v rozsahu, v akom sa použije vyššia ako nulová sadzba na úroky zaplatené na základe dohovorov uzavretých pred 24. júlom 1991.

Selektívnosť

292. Podľa článku 87 ods. 1 ES je štátnou pomocou opatrenie, ktoré priznáva výhodu „určitým podnikateľom“ a výrobe „určitého druhu tovarov“. Vnútroštátne opatrenie,

ktorého uplatňovanie závisí, ako v tejto veci, od objektívnych kritérií, patrí pod článok 87 ES len vtedy, ak nie je všeobecne platným opatrením. Ako uvádza Forum 187, narušenie hospodárskej súťaže spôsobené všeobecne platnými vnútroštátnymi opatreniami nepatrí pod ustanovenia Zmluvy vo veci štátnej pomoci, ale pod článku 94 ES a 96 ES týkajúce sa aproximácie vnútroštátnych právnych úprav, ktoré majú dopad na fungovanie spoločného trhu. Daňové opatrenie preto patrí do pôsobnosti článku 87 ES, len ak je osobitnej alebo selektívnej povahy.⁹¹

293. V rozpore s tvrdením Forum 187 preukázala Komisia selektívnu povahu daňového režimu koordinačných centier. Z judikatúry totiž vyplýva, že vnútroštátne opatrenie je selektívne, ak v rámci daného právneho režimu je toto opatrenie spôsobilé zvýhodňovať niektoré podniky v porovnaní s inými podnikmi, ktoré sa nachádzajú, vo svetle cieľov, ktoré uvedený režim sleduje, v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii.⁹² Inými slovami, ako sa vyjadril generálny advokát Darmon v bodoch 50 a 58 svojich návrhov vo veci *Sloman Neptun*⁹³, základným kritériom na určenie selektívnej povahy vnútroštátneho opatrenia je jeho výnimočná povaha vo vzťahu k systému, do ktorého je začlenené, a opatrenie je výni-

90 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. januára 1998, *Ladbroke Racing/Komisija*, T-67/94, Zb. s. II-1, bod 52.

91 — Rozsudky z 1. decembra 1998, *Ecotrade*, C-200/97, Zb. s. I-7907, bod 40; zo 17. júna 1999, *Belgicko/Komisija*, C-75/97, Zb. s. I-3671, bod 26, ako aj *Piaggio*, C-295/97, Zb. s. I-3735, bod 39; z 13. februára 2003, *Španielsko/Komisija*, C-409/00, Zb. s. I-1487, bod 47, a z 3. marca 2005, *Heiser*, C-172/03, Zb. s. I-1627, bod 40 a citovaná judikatúra.

92 — Rozsudky Španielsko/Komisija, už citovaný, bod 47, a *Heiser*, už citovaný, bod 40.

93 — Rozsudok zo 17. marca 1993, C-72/91 a C-73/91, Zb. s. I-887.

močné, ak sa neuplatňuje rovnako na všetky podniky, ktoré sú, vzhľadom na povahu a štruktúru systému, spôsobilé požívať z neho prospech.

294. Daňové opatrenia, ktoré sú stanovené režimom koordinačných centier, zjavne spĺňajú túto podmienku.

295. Ako sme už predtým videli, oslobodenie od zrážkovej dane z nehnuteľností, od dane z vkladov do základného imania, od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelných vecí, spolu s fiktívnou zrážkovou daňou z kapitálového majetku a hnutelných vecí, predstavuje výnimky z daňového režimu podľa belgického všeobecného práva, ktorý by sa inak uplatňoval na koordinačné centrá. Skutočnosť uvádzaná Forum 187, že existuje množstvo ďalších výnimiek z tejto dane a že niektoré koordinačné centrá môžu z nej požívať prospech, ešte nespochybňuje skutočnosť, že samotný sporný režim je sám výnimkou a že obmedzuje prospech z týchto výnimiek na centrá, ktoré spĺňajú ním stanovené podmienky. Tieto skutočnosti postačujú na preukázanie selektívnej povahy uvedených oslobodení od dane.

296. Napokon, pokiaľ ide o spôsob stanovenia zdaniteľných príjmov, Forum 187 uvádza, že sporný režim nie je selektívny, pretože bol koncipovaný s cieľom zabezpečiť najprímeranejšie daňové zaobchádzanie pre nadnárodné spoločnosti, ktoré zakladajú koordinačné centrá a ktoré musia zabezpečiť služby

v rámci skupiny, ku ktorej patria, a ktoré čelia nebezpečenstvu dvojitého zdanenia, najmä z dôvodu činností ako „cash pooling“⁹⁴. Tento režim sa preto uplatňuje na spoločnosti, pre ktoré bol skoncipovaný. Bol by nevhodný pre malé belgické podniky a svojvoľný, ak by sa mal uplatňovať na všetky spoločnosti.

297. Na rozdiel od tohto tvrdenia Komisia podľa mňa správne uvádza, že daňový režim koordinačných centier nie je otvorený všetkým medzinárodným skupinám, ale len tým, ktorých dcérske spoločnosti majú sídlo najmenej v štyroch rôznych krajinách, ktoré disponujú základným imaním a rezervami rovnými alebo presahujúcimi 1 miliardu BEF, a ktorých ročný konsolidovaný obrat je rovný alebo vyšší ako 10 miliárd BEF.

298. Ak vezmem do úvahy cieľ, ktorý je podľa Forum 187 základom pre stanovenie zdaniteľného príjmu koordinačných centier, teda voľbu systému, ktorý je prispôsobený na zdanenie služieb v rámci skupiny a umožňuje vyhnúť sa dvojitému zdaneniu, zistím, ako uvádza Komisia v bode 112 svojho rozhodnutia zo 17. februára 2003, že uvedené podmienky vylučujú z uplatňovania uvedenej schémy centrá, ktoré vykonávajú totožné

94 — Táto činnosť, podľa toho ako ju opisujú účastníci konania, zodpovedá dennej centralizácii prostredníctvom koordinačného centra prebytkov pokladníc niektorých spoločností skupiny, ku ktorej patria, a poskytovaní pôžičiek z týchto prebytkov iným spoločnostiam tejto istej skupiny.

činnosti, ale v prospech menej významných skupín, teda skupín, ktorých dcérske spoločnosti majú sídlo v menej ako štyroch krajinách, a ktorých základné imanie a obrat sú nižšie ako požadované limity. Preto aj v tomto prípade ide o selektívne opatrenie v rozsahu, v akom je vyhradené „určitým podnikateľom“.

299. Napokon z predchádzajúceho vyplýva, že Komisia, aj keď v bode 104 svojho rozhodnutia naznačila, že tvrdenia, ktoré jej boli predložené v priebehu formálneho konania o preskúmaní pomoci, „neumožnili vyvrátiť jej presvedčenie o existencii tejto selektívnosti“ nepreniesli dôkazné bremeno, ako tvrdí Forum 187. Komisia v uvedenom rozhodnutí presvedčivým spôsobom vyjadrila, pre ktoré dôvody sa opatrenia stanovené daňovým režimom koordinačných centier považujú za selektívne.

Odôvodnenie povahou a štruktúrou systému

300. Podľa judikatúry nemožno sporné opatrenie považovať za selektívne, a v dôsledku tohto nejde o štátnu pomoc v zmysle Zmluvy, ak je diferenciácia medzi podnikmi v oblasti nákladov odôvodnená povahou

a štruktúrou systému, do ktorého je začlenené.⁹⁵

301. Bolo takisto rozhodnuté, že je povinnosťou členského štátu, ktorý zaviedol vo svojom právnom poriadku túto diferenciáciu v oblasti nákladov, preukázať, že je skutočne odôvodnená povahou a štruktúrou systému, do ktorého je začlenená.⁹⁶

302. Forum 187 sa na tomto mieste znovu vracia k vyššie uvedeným tvrdeniam, podľa ktorých sporný režim nepredstavuje v porovnaní so všeobecným režimom výnimku, ale odlišný typ zdanenia, diktovaný daňovou filozofiou a nevyhnutnosťou vyriešiť problém dvojitého zdanenia služieb uskutočnených v rámci medzinárodnej skupiny spoločností. Opäť potvrdzuje, že tento sporný režim je otvorený len nadnárodným spoločnostiam, pretože tento problém je naozaj komplexnejší len v prípade, ak zahŕňa viacero dcérskych spoločností. Napokon, daňový režim koordinačných centier predstavuje celok a rôzne opatrenia, ktoré stanovuje, nie je potrebné skúmať samostatne.

95 — Rozsudok z 29. apríla 2004, GIL Insurance a i., C-308/01, Zb. s. I-4777, bod 72 a citovaná judikatúra. Pozri v súvislosti s nedávnym uplatnením rozsudok zo 14. apríla 2005, AEM a AEM Torino, C-128/03 a C-129/03, Zb. s. I-2861, bod 39.

96 — Rozsudok z 29. apríla 2004, Holandsko/Komisia, C-159/01, Zb. s. I-4461, bod 43.

303. Nezdá sa mi, že by tieto tvrdenia preukazovali, že daňový režim koordinačných centier je odôvodnený osobitným postavením týchto centier alebo skupín, ku ktorým patria. Forum 187 sa podľa mňa obmedzuje len na jednoduché tvrdenie, ale v skutočnosti nevysvetľuje, prečo nebezpečnosť dvojitého zdanenia zdôvodňuje obmedzenie prospechu spornej schémy len na centrá založené skupinami určitého významu. Nedokazuje, prečo sú kvôli nebezpečenstvu dvojitého zdanenia výhody priznané metódou stanovenia zdaniteľných príjmov, ani rôzne oslobodenia od dane stanovené spornou schémou, nevyhnutné, ani prečo musia byť rôzne opatrenia, ktoré tvoria túto schému, chápané spoločne. Forum 187 nepreukazuje, prečo sú rôzne opatrenia stanovené v rámci tejto schémy odôvodnené daňovým systémom platným v Belgicku.

304. Vo svetle týchto skutočností predstavujú opatrenia stanovené v rámci daňového režimu koordinačných centier zjavne výhodu v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

— Štátny charakter opatrenia

305. Podľa judikatúry, s cieľom kvalifikácie štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES, musia byť výhody, na jednej strane, pripísateľné štátu, a na druhej strane, poskytované

priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov.⁹⁷

306. Prvá z týchto dvoch kumulatívnych podmienok nie je a nezdá sa byť spornou, keďže spornou schémou je daňový režim prijatý Belgickým kráľovstvom.

307. Naproti tomu Forum 187 tvrdí, že sporný režim nespĺňa druhú podmienku, pretože zvýšil daňové príjmy tohto členského štátu. Tento štát totiž vybral od koordinačných centier viac ako 500 miliónov eur ročne ako daňové príjmy a príspevky na sociálne poistenie. Preto nejde o prevod štátnych prostriedkov.

308. Toto tvrdenie nemožno prijať. Aby mohla byť podmienka, podľa ktorej pomoc musí byť financovaná zo štátnych prostriedkov splnená, stačí, aby opatrenie bolo skutočne, priamo alebo nepriamo, podporované z verejného rozpočtu.⁹⁸ Vzdanie sa, zo strany dotknutého členského štátu, práva vyrubiť daň sčasti alebo v celom rozsahu, ak stavia jej

97 — Pozri najmä rozsudky Francúzsko/Komisia, už citovaný, bod 24, a citovanú judikatúru, a GEMO, už citovaný, bod 24.

98 — KEPPELNE, J.-S.: *Guide des aides d'Etat en droit communautaire — Réglementation, jurisprudence et pratique de la Commission*. Bruylant, Brusel, 1999, s. 112, bod 141.

príjemcov do výhodnejšej pozície ako iných daňovníkov, predstavuje štátnu pomoc,⁹⁹ aj keď sporný režim okrem iného vytvára pre tento štát daňový príjem, najmä vďaka zdaneniu príjmov vytvorených spoločnosťami, ktoré sú príjemcami pomoci, a miezd vyplatených týmito podnikmi ich zamestnancom. To, čo je dôležité pri skúmaní tejto podmienky, je práve verejná povaha prostriedkov, a nie skutočnosť, že príslušné opatrenie je alebo nie je výdavkom rozpočtu dotknutého štátu.

309. Ako správne uvádza Komisia, držať sa tvrdenia Forum 187 by malo za následok to, že opatrenie by nespádalo pod zákaz v článku 87 ods. 1 ES, ak by podnik k tomu, aby sa usadil na území dotknutého členského štátu, alebo by mu umožnilo zvýšiť jeho zdaniteľné príjmy, alebo ešte by ho aj odradilo od usadenia sa v inej krajine. Takýto výsledok by sa prial cieľu, ktorý sleduje toto ustanovenie. Toto tvrdenie by tiež naznačovalo, že existenciu štátnej pomoci je možné posúdiť len vtedy, ak už sporné opatrenie vyvolalo účinky, čo by bolo v rozpore so systémom preventívnej kontroly novej pomoci zakotvenom v článku 88 ods. 3 ES.

99 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Banco Exterior de España, už citovaný, body 13 a 14; z 19. mája 1999, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 16, a z 19. septembra 2000, Nemecko/Komisia, C-156/98, Zb. s. I-6857, body 25 a 26.

— Narušenie obchodu a hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi

310. Forum 187 predovšetkým tvrdí, že Komisia nepreukázala, akým spôsobom daňový režim koordinačných centier narušuje obchod medzi členskými štátmi. Podľa tohto združenia Komisia neupresnila, či k tomuto účinku dochádza na úrovni centier alebo skupín spoločností, ku ktorým patria.

311. Forum 187 napokon tvrdí, že medzištátny obchod nie je narušený, pretože, v prípade neexistencie sporného režimu by nadnárodné skupiny vykonávali všetky interné transakcie z inej krajiny. Forum 187 v tomto ohľade zdôrazňuje, že v iných členských štátoch existujú režimy porovnateľné s belgickým režimom. Umiestnenie koordinačných centier takisto nemá význam z hľadiska medzištátneho obchodu, pretože tieto centrá by uskutočňovali transakcie v rámci skupiny.

312. Forum 187 takisto uvádza, že Komisia nepreukázala, akým spôsobom by bolo postavenie spoločností, ktoré sú vlastníčkami koordinačných centier, posilnené v porovnaní s konkurujúcimi spoločnosťami. Podľa tohto združenia Komisia porušila zásadu jednotnej hospodárskej jednotky, podľa ktorej sa činnosť v rámci tej istej skupiny nepovažuje za konkurenčnú voči

tretím osobám. Preto nie je ďalej možná hospodárska súťaž medzi koordinačnými centrami.

313. Okrem toho, príslušný režim bol otvorený všetkým nadnárodným spoločnostiam tak, aby na tejto úrovni nedochádzalo k narušeniu hospodárskej súťaže. Takisto tieto nadnárodné spoločnosti nie sú v konkurencii s malými podnikmi, ktoré nevykonávajú cezhraničné transakcie ako „cash pooling“ a ktoré nemusia čeliť dvojitému zdaneniu vnútorných finančných prevodov.

314. Tieto rôzne tvrdenia sa nám nezdarujú dôvodné.

315. Predovšetkým z rozhodnutia zo 17. februára 2003 vyplýva, že Komisia jasne naznačila, prečo sa domnieva, že sporný režim ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi a narúša alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže. Tiež naznačila v stom odôvodnení tohto rozhodnutia, že výhody, ktoré požívajú uvedené centrá, posilňujú ich konkurenčné postavenie v odvetví služieb, ktoré poskytujú členom skupiny, ku ktorej patria, kde priamo konkurujú finančným orgánom a orgánom spravujúcim majetok, poradcom špecializujúcim sa v oblasti daní, najímania zamestnancov a informatiky atď. Tieto výhody posilňujú aj konkurenčné postavenie spoločností tejto skupiny, aktívnych v mnohých

odvetviach hospodárstva. Komisia k tomu dodáva, že všetky tieto odvetvia podliehajú intenzívnemu obchodu na úrovni medzinárodnej a úrovni Spoločenstva a veľké nadnárodné spoločnosti sú v priamej konkurencii s inými nadnárodnými alebo miestnymi podnikmi všetkých veľkostí.

316. V rozpore s tým, čo tvrdí Forum 187, Komisia uviedla, že obchod medzi členskými štátmi a hospodárska súťaž boli narušené posilneným postavením tak koordinačných centier, ako aj spoločností skupiny, ku ktorej patria.

317. Táto analýza sa mi napokon zdá byť odôvodnená.

318. Pokiaľ ide o účinky sporného režimu na hospodársku súťaž, treba pripomenúť, že tento pojem je predmetom širokého výkladu. Podľa judikatúry na narušenie hospodárskej súťaže stačí, aby príslušné opatrenie zmiernovalo náklady podniku príjemcu a posilňovalo tak jeho postavenie v porovnaní s inými konkurujúcimi podnikmi.¹⁰⁰

¹⁰⁰ — Rozsudky zo 17. septembra 1980, Philip Morris/Komisia, 730/79, Zb. s. 2671, bod 11, a z 11. novembra 1987, Francúzsko/Komisia, 259/85, Zb. s. 4393, bod 24.

319. Komisia sa podľa mňa správne domnievala, že výhody priznané koordinačným centrám narúšajú hospodársku súťaž medzi týmito centrami a poskytovateľmi služieb v odvetví financií, správy, informatiky a najímania zamestnancov, teda poskytovateľmi, ktorí ponúkajú služby totožné so službami, ktoré poskytujú tieto centrá. Forum 187 to nepopiera a tiež sa nezdá byť pochybné, že rozličné služby sú v Únii predmetom určitej hospodárskej súťaže. Pokiaľ ide o skutočnosť uvádzanú Forum 187, podľa ktorej tieto príslušné centrá môžu poskytovať svoje služby len spoločnostiam ich skupiny, tá nebráni tomu, aby pri poskytovaní svojich služieb uvedené centrá konkurovali zahraničným poskytovateľom, ktorí poskytujú totožné služby. Ako naznačuje Komisia, nižšia daňová povinnosť týchto koordinačných centier podnecuje spoločnosti skupiny k tomu, aby viac využívali služby týchto istých centier ako služby iných poskytovateľov. V tvrdeniach, ktoré predložilo Forum 187, nenachádzam presvedčivé vysvetlenie spôsobilé preukázať, že služby, ktoré poskytujú tieto centrá spoločnostiam ich skupiny, nemôžu poskytovať aj iní poskytovatelia.

320. Obdobne súhlasím s analýzou Komisie, pokiaľ ide o účinky hospodárskej súťaže na úrovni spoločností nadnárodných skupín, ktoré založili 220 alebo 230 koordinačných centier pôsobiacich v Belgicku. Sporný režim zjavne posilňuje postavenie týchto spoločností v porovnaní s ich konkurentmi, pretože im umožňuje požívať prospech zo služieb poskytovaných koordinačnými centrami za podmienok výhodnejších ako tie, ktoré vyplývajú z úspor prostredníctvom koncentrácie príslušných úloh. V rozsahu, v akom sú

tieto spoločnosti aktívne v mnohých odvetviach činnosti, ktoré môžu byť aj rôznorodé, ako príklady uvádzané zo strany Forum 187, konkrétne predaj motorových vozidiel alebo potravín, pri ktorých existuje efektívna súťaž, zastávam názor že takýto daňový režim, práve vďaka rozsiahlosti činnosti, ktoré pokrývajú nadnárodné skupiny, musí mať dopad na hospodársku súťaž.

321. Tvrdenie predložené zo strany Forum 187, podľa ktorého je príslušný režim otvorený všetkým nadnárodným skupinám, nemôže podľa mňa spochybniť túto analýzu. Ako zdôrazňuje Komisia, na jednej strane je toto tvrdenie nepresné v časti, v ktorej je tento režim otvorený len skupinám istého významu, čo sa týka sídla, kapitálu a obratu. Na druhej strane tieto nadnárodné skupiny môžu tiež podľa ich činností konkurovať vnútroštátnym podnikom.

322. Napokon sa zdá nepochybné, že sporný režim ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Táto podmienka je takisto predmetom širokého výkladu, pretože podľa judikatúry, ak pomoc poskytovaná štátom alebo zo štátnych prostriedkov posilňuje postavenie podniku v porovnaní s inými konkurujúcimi podnikmi v obchode

v rámci Spoločenstva, tieto podniky sa musia považovať za ovplyvnené touto pomocou.¹⁰¹

323. Dôvody, pre ktoré sa Komisia správne domnievala, že sporný režim je spôsobilý narušiť hospodársku súťaž, takisto preukazujú, že ovplyvňuje obchod v rámci Spoločenstva. Keďže koordinačné centrá poskytujú služby spoločnostiam skupín, ku ktorým patria, ktoré musia mať sídlo najmenej v štyroch rôznych krajinách, zdá sa byť nepochybné, že sporný režim narušá hospodársku súťaž v rámci obchodu v Spoločenstve.

324. Vzhľadom na predchádzajúce skutočnosti takisto zastávam názor, že je nevyhnutné, aby sa Komisia zaoberala podrobnosťami a preskúmala účinky sporného režimu na osobitné postavenie niektorých podnikov. Podľa mňa zo všetkých týchto skutočností dostatočne vyplýva, že daňový režim koordinačných centier spĺňa rôzne podmienky podľa článku 87 ods. 1 ES, bez potreby ilustrácie tohto zistenia na konkrétnych príkladoch účinkov v prospech niektorých centier alebo osobitne niektorých skupín.

325. Vo svetle týchto úvah spĺňa daňový režim koordinačných centier podmienky podľa článku 87 ods. 1 ES a taktiež patrí do poľa pôsobnosti tohto ustanovenia.

326. Preto navrhujem zamietnuť žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES ako nedôvodný.

iii) Žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia

327. Forum 187 uvádza, že povinnosť odôvodnenia je primeraná rozsahu, v akom môžu byť osobitné záujmy zasiahnuté sporným rozhodnutím, a že v predmetnom konaní má táto povinnosť osobitný význam, pretože Komisia sa vracia k dvom skorším rozhodnutiam, prijatým pred viac ako pätnásťmi rokmi.

328. Forum 187 tvrdí, že Komisia nevysvetlila, prečo sú skoršie rozhodnutia trpia vadou. V tomto ohľade odkazuje na rozsudok vydaný vo veci Stork Amsterdam/Komisia¹⁰², v ktorom Súd prvého stupňa zrušil pre nedostatok odôvodnenia rozhodnutie

101 — Rozsudky Philip Morris/Komisia, už citovaný, bod 11, a Nemecko/Komisia, už citovaný, bod 33.

102 — Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. februára 2000, T-241/97, Zb. s. II-309.

Komisie, na základe ktorého vydala stanovisko odlišné od stanoviska v skoršom rozhodnutí.

329. Forum 187 tiež vytýka Komisii, že nevyšvetlila, v čom spočíva vývoj spoločného trhu.

330. Tieto výhrady sa mi nezdajú byť dôvodné.

331. Pokiaľ ide najmä o výhradu založenú na nedostatku vysvetlenia týkajúceho sa vývoja spoločného trhu, je relevantná, pretože ako sme už videli, zmena posúdenia Komisie týkajúca sa kvalifikácie sporného režimu ako štátnej pomoci nie je založená na tomto vývoji.

332. Pokiaľ ide o druhú výhradu, Forum 187 je oprávnené tvrdiť, že povinnosť odôvodnenia je zvláštneho významu, ak Komisia zmení svoje skoršie posúdenie týkajúce sa existencie pomoci. Podľa ustálenej judikatúry sa totiž odôvodnenie aktu Spoločenstva, ktoré vyžaduje článok 253 ES, musí prispôbiť povahe tohto aktu a musí odhaliť jasným a jednoznačným spôsobom odôvodnenie inštitúcie, ktorá je autorom aktu tak, aby umožnilo dotknutým subjektom poznať dôvody, pre ktoré bolo opatrenie prijaté,

a súdnemu orgánu umožní preskúmať tento akt.¹⁰³ Ak, ako vo veci samej, Komisia označí za štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom, vnútroštátny daňový režim, ktorý jej bol oznámený a o ktorom rozhodla, že nie je pomocou, jej rozhodnutie musí umožniť dotknutému členskému štátu a dotknutým účastníkom konania správne pochopiť dôvody, na základe ktorých sa domnieva, že pomoc spĺňa každú z podmienok, ktoré vyžaduje článok 87 ods. 1 ES.

333. Tak ako bolo vidieť v rámci skúmania predchádzajúceho žalobného dôvodu, Komisia splnila povinnosť odôvodnenia, pretože dôvody jej rozhodnutia umožnili Forum 187 napadnúť jej posúdenie o existencii štátnej pomoci a podľa mňa Súdnemu dvoru umožňujú preveriť ich dôvodnosť.

334. Nemyslím si, že v rozhodnutí zo 17. februára 2003 musí Komisia vysvetliť aj dôvody, pre ktoré dospela k opačnému záveru v jej rozhodnutiach vydaných v roku 1984 a 1987, ako aj v odpovedi v roku 1990 na parlamentnú otázku komisára zodpovedného za hospodársku súťaž. Ako som už predtým naznačil, pojem štátnej pomoci, ako ho definuje článok 87 ods. 1 ES, zodpovedá

103 — Pozri najmä rozsudky z 9. júla 1969, Taliansko/Komisia, I/69, Zb. s. 277, bod 9, a zo 7. marca 2002, Taliansko/Komisia, C-310/99, Zb. s. I-2289, bod 48.

objektívnej situácii, a dôvody, pre ktoré Komisia dospela k odlišnému posúdeniu v jej skorších rozhodnutiach, nie sú relevantné pre skúmanie toho, či sporný režim patrí alebo nepatrí do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES.

335. Vo svetle týchto skutočností zastávam názor, že žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia má byť v rozsahu, v akom je založený na vyššie uvedených výhradách, zamietnutý.

b) Návrhy Belgického kráľovstva a Forum 187 na čiastočné zrušenie rozhodnutia zo 17. februára 2003

336. Pripomínam, že v rozhodnutí zo 17. februára 2003 Komisia rozhodla, že daňový režim koordinačných centier predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom, a zakázala Belgickému kráľovstvu poskytovať výhodu vyplývajúcu z tohto režimu novým hospodárskym subjektom.

337. Pokiaľ ide o platné povolenia, Komisia uznala, že jej rozhodnutia z roku 1984 a 1987, ako aj odpoveď, ktorú dala v roku 1990 komisárovi zodpovednému za hospodársku súťaž na parlamentnú otázku č. 1735/90, vzbudili legitímnu dôveru zo strany koordinačných centier v skutočnosť,

že sporný daňový režim neporušuje pravidlá Zmluvy v oblasti štátnej pomoci. Uviedla, že na jednej strane, z dôvodu významných investícií, ktoré mohli byť uskutočnené týmito centrami ako aj skupinami, ku ktorým patria, a na druhej strane, z dôvodu dlhodobých záväzkov prevzatých týmito centrami, zachovanie legitímnej dôvery príjemcov sporného režimu odôvodňuje stanoviť, že centrá povolené k 31. decembru 2000, ktoré disponujú platným povolením v deň oznámenia jej rozhodnutia, teda 17. februára 2003, môžu požívať prospech zo sporného režimu až do uplynutia ich platnosti, a najneskôr do 31. decembra 2010.

338. Napriek tomu rozhodla, že povolenia platné k 31. decembru 2000, ktorým platnosť uplynie po 17. februári 2003, nemôžu byť v žiadnom prípade obnovené.

339. V stodvadsiatom odôvodnení svojho rozhodnutia uviedla, že vzhľadom na to, že povolenia nepriznávajú žiadne právo na kontinuitu sporného režimu, ani na výhodnú povahu týchto opatrení, a to ani počas doby povolenia, nemôže z nich v žiadnom prípade vyplývať právo na obnovenie výhody z tohto režimu po dni uplynutia platnosti povolenia. K tomu dodala, že výslovné obmedzenie

povolení na dobu desať rokov bráni vzniku legitímnej dôvery v automatické obnovenie, ktoré by sa rovnalo trvalému povoleniu.

340. Článok 2 druhý a tretí odsek rozhodnutia Komisia stanovuje:

„Odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia nemôže byť výhoda tohto režimu... priznaná novým príjmom, ani predĺžená obnovením platnosti existujúcich povolení.

V prípade centier povolených pred 31. decembrom 2000 môže byť účinnosť režimu zachovaná až do skončenia platnosti osobitného povolenia platného v deň oznámenia tohto rozhodnutia, najneskôr však do 31. decembra 2010. V súlade s druhým odsekom tohto rozhodnutia v prípade obnovy platnosti povolenia pred týmto dňom nemôže byť výhoda režimu, ktorý je predmetom tohto rozhodnutia, viac priznaná, a to ani dočasne.“ *[neoficiálny preklad]*

341. Belgické kráľovstvo navrhuje zrušiť rozhodnutie Komisie v časti, v ktorej neumožňuje, a to ani dočasne, obnovenie povolenia koordinačných centier, ktoré požívajú výhodu predmetnej schémy do 31. decembra 2000, a ktorým platnosť povolenia uplynie pred 31. decembrom 2010.

342. Forum 187 navrhuje zrušiť toto isté rozhodnutie v časti, v ktorej neustanovilo primerané prechodné opatrenia pre centrá, ktorým platnosť povolenia uplynula po 17. februári 2003 a v roku 2004.

343. Tieto návrhy preskúvam spoločne, keďže návrhy Forum 187 sú obsiahnuté v návrhoch Belgického kráľovstva.

344. Belgické kráľovstvo sa na podporu svojej žaloby dovoľáva štyroch žalobných dôvodov. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení článku 88 ods. 2 ES, ako aj na zásadách právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery a proporcionality.

345. V rámci druhého žalobného dôvodu sa dovoľáva porušenia zásady ochrany legitímnej dôvery vzhľadom na možnosť obnovenia povolenia.

346. V rámci tretieho žalobného dôvodu Belgické kráľovstvo vyhlasuje, že rozhodnutie zo 17. februára 2003 porušuje všeobecnú zásadu rovnosti.

347. Štvrtý žalobný dôvod je založený na nedostatku odôvodnenia.

348. Forum 187 sa dovoľáva dvoch žalobných dôvodov založených na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery a nedostatku odôvodnenia.

349. Pristúpim k skúmaniu porušenia zásady ochrany legitímnej dôvery, ktoré uvádza Belgické kráľovstvo v rámci svojich prvých dvoch žalobných dôvodov, ako aj uvádza-ného zo strany Forum 187.

i) O porušení zásady ochrany legitímnej dôvery

— Argumentácia účastníkov konania

Belgické kráľovstvo

350. Belgické kráľovstvo tvrdí, že Komisia výslovne vychádzala vo svojom rozhodnutí z pravidiel správania sa a zo štúdií Rady „Ecofin“ pri stanovení prechodného obdobia, ktoré má byť poskytnuté koordinačným centrá. Takisto zdôrazňuje, že dátumy 31. decembra 2000 a 31. decembra 2010 zodpovedajú dátumom figurujúcim v zásadnej dohode prijatej v rámci Rady 21. januára 2003, podľa ktorej centrá, ktoré podliehajú spornému režimu k 31. decembru 2000 z nej môžu mať výhodu na dobu desať rokov a najneskôr do 31. decembra 2010.

Vyhlasuje však, že Komisia nekonala v úplnom súlade so stanoviskami Rady. Uvádza, že Komisia prijala 26. a 27. novembra 2000 správu predsedníctva, ktorá predpokladala, že sporný daňový režim bude do 31. decembra 2005 pre všetky dotknuté centrá. Rozhodnutie Komisie je preto postihnuté nedostatkom koherencie.

351. Tiež uvádza, že toto stanovisko, ktoré zaujala Rada, doviedlo belgického ministra financií 20. decembra 2000 k úradnému oznámeniu komore zástupcov Belgicka o tejto možnosti obnovenia najneskôr do 31. decembra 2005. K tomu dodáva, že možnosť koordinačných centier požívať prospech zo sporného režimu až do tohto dňa bola Komisiou opätovne prejednaná v jej návrhoch potrebných opatrení z 11. júla 2001.

352. Belgické kráľovstvo z týchto skutočností vyvodzuje záver, že tak ono samo, ako aj sporné koordinačné centrá mali legitímnu dôveru v skutočnosť, že centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie do konca roka 2005, nestrácajú výhody s okamžitým účinkom, ale môžu využiť obnovenie tohto povolenia najmenej do 31. decembra 2005.

353. Belgické kráľovstvo takisto tvrdí, že koordinačné centrá majú legitímnu dôveru

v možnosť požívať prospech z obnovenia ich povolenia vo svetle ustanovení sporného daňového režimu. Vyhlasuje, že toto obnovenie sa automaticky povoľuje po splnení požadovaných podmienok, a že na tomto základe prevzali centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie v mesiaci nasledujúcom po oznámení rozhodnutia Komisie, dlhodobé záväzky. Belgické kráľovstvo tvrdí že v dôsledku zákazu obnovenia by tieto koordináčne centrá boli značne finančne zaťažené, najmä z dôvodu vyrubenia zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuťelných vecí, z úrokov zaplatených týmito centrami, vrátane úrokov zaplatených v rámci „cash pooling“.

354. Proti tvrdeniu Komisie, podľa ktorého Belgické kráľovstvo a dotknuté koordináčne centrá boli na základe určitých „znamení“ informované o tom, že sporný daňový režim nemožno zachovať, žalobca uvádza, že toto tvrdenie bolo zamietnuté v už citovanom uznesení o nariadení predbežného opatrenia z 26. júna 2003, keďže by opäť potvrdilo tvrdenie, že kontradiktórne konanie o preskúmaní pomoci ustanovené článkom 88 ES, nemá žiaden účel. Okrem toho zdôrazňuje, že až do oznámenia rozhodnutia zo 17. februára 2003 ani centrá, ani ono samotné nevedeli, že práve tento dátum bude Komisiou stanovený ako deň, po ktorom povolenia nemožno obnoviť.

Forum 187

355. Forum 187 takisto tvrdí, že vzhľadom na schválenie sporného režimu Komisiou v rokoch 1984, 1987 a 1990 mohli mať koordináčne centrá legitímnu dôveru v to, že sú oprávnené pokračovať vo výkone svojich činností a že obnovenie ich povolenia nie je v rozpore s právom Spoločenstva.

356. Uvádza aj to, že centrá, ktorým platnosť povolenia uplynula v priebehu rokov 2003 a 2004, potrebujú prechodné obdobie na reorganizáciu, a v prípade potreby, na presídlenie sa do inej krajiny, vzhľadom na obmedzenie vyplývajúce z belgického pracovného práva, na množstvo práce, ktoré predstavuje opätovná inštalácia informačných systémov, a opätovné prerokovanie dlhodobých obchodných a finančných záväzkov, prevzatých na účely výkonu ich činností. Podľa Forum 187 by tieto centrá potrebovali prechodné obdobie desať rokov.

357. Forum 187 taktiež napáda dôvody, pre ktoré sa Komisia domnievala, že poskytnutie prechodných opatrení týmto centrami bolo neodôvodnené. Vyhlasuje, že skutočnosť tvrdená Komisiou, že povolenia nepriznávali automatické právo na obnovenie, je irelevantná vo vzťahu k otázke, či sporným centrami malo byť poskytnuté prechodné obdobie na prispôsobenie sa novej situácii.

Komisia tiež porušila svoju povinnosť nahraďiť škodu spôsobenú zmenou svojho posúdenia. Ďalej neprihliadala ani na skutočnosť, že tieto centrá boli oboznámené s tým, že ich povolenie má byť obnovené.

v priebehu celého konania ďalšiu možnosť, ktorá bola potvrdená v rozhodnutí zo 17. februára 2003, podľa ktorej povolenia musia byť účinné až do skončenia ich platnosti, a to bez možnosti obnovenia.

Komisia

358. Komisia predovšetkým popiera, že štúdie Rady „Ecofin“ mohli vzbudiť legitímnu dôveru Belgického kráľovstva a koordinačných centier. Tvrdí, že politické závery Rady v oblasti zdanenia právnických osôb, ktoré nie sú právnym aktom, nemôžu obmedziť konanie Komisie, ktoré je nevyhnutné v rámci výkonu jej výlučnej právomoci v oblasti štátnej pomoci. Alternatívne vyhlasuje, že stanovisko, ktoré prijala Rada 26. a 27. novembra 2000, nemôže byť predmetom výkladu uskutočneného belgickou vládou v jej vyhlásení adresovanom komore zástupcov Belgicka.

359. Vo vzťahu k jej návrhom potrebných opatrení Komisia uvádza, že ešte nenadobudli platnosť, a preto môže zmeniť ich obsah na základe pripomienok členského štátu, ktorému sú určené. Okrem toho vyhlasuje, že filozofia, z ktorej vychádza jej návrh, spočíva v tom, že by všetky koordinačné centrá mali mať rovnaké minimálne obdobie pred zrušením sporného režimu, a že Belgické kráľovstvo podporovalo

360. Komisia napokon popiera, že právny režim koordinačných centier im priznáva automatické právo na obnovenie ich povolenia. Tvrdí, že Belgické kráľovstvo nedalo koordinačným centrám žiadnu záruku continuity výhod, ktoré im boli poskytnuté, a záruku automatického obnovenia povolenia, keďže sa na neho vzťahovalo rovnaké konanie a rovnaké podmienky, ako na pôvodné povolenie. Podľa Komisie samotná skutočnosť, že povolenie bolo platné na dobu určitú znamená, že uplynutím tejto doby nepriznáva žiadne právo. Okrem toho zdôrazňuje, že sporný režim bol už pred rozhodnutím zo 17. februára 2003 predmetom zmien zo strany Belgického kráľovstva a že tieto zmeny, ktorými boli zredukované počiatočne stanovené výhody, nevedli k prechodným opatreniam.

361. Komisia okrem toho uvádza, že Belgické kráľovstvo a koordinačné centrá dostali pred prijatím rozhodnutia zo 17. februára 2003 určité znamenia, ktoré ich informovali o tom, že sporný režim nemožno zachovať. Cituje v tomto ohľade kódex správania sa prijatý Radou a správu skupiny kódexu správania sa. Dovoľáva sa aj svojho oznámenia o uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci na opatrenia z oblasti priemého zdanenia podnikov, svojej žiadosti

belgickým orgánom o informácie o spornom režime z februára 1999, svojich návrhov potrebných opatrení zaslaných 11. júla 2001 týmto orgánom, a napokon, rozhodnutia o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci z 27. februára 2002. Uvádza tiež, že tieto opatrenia boli zverejnené alebo bolo na ich odkázané v tlačových správach.

tvrdilo, že opatrenia stanovené v rámci sporného režimu, nepriznávajú týmto centrá žiadnu výhodu. V tomto ohľade odporuje tvrdeniu Belgického kráľovstva, podľa ktorého jej rozhodnutie vystavilo tieto centrá neprimeranému nárastu ich finančných nákladov a dvojitému zdaneniu.

362. Komisia vyhlasuje, že jediná legitímna dôvera, ktorej sa uvedené centrá môžu legitímne dovoliavať, je dôvera, ktorá vznikla na základe jej skorších rozhodnutí. Tvrdí, že rešpektovala túto legitímnu dôveru tým, že udelila prechodné obdobie centrá, ktoré disponujú povolením platným v deň oznámenia rozhodnutia, a že stanovila, že majú mať z neho prospech až do uplynutia jeho platnosti a najneskôr do 31. decembra 2010. Na základe predchádzajúcich dôvodov však bola oprávnená stanoviť, že prístup k tejto schéme alebo obnovenie jej uplatňovania musí byť po oznámení rozhodnutia vylúčený, aby mohli účinky tejto schémy postupne uplynúť podľa toho, kedy platnosť povolenia skončí.

364. Napokon Komisia nesúhlasí s tvrdeniami Forum 187 z podobných dôvodov a tvrdí, že stanovenie prechodných opatrení pre centrá, ktorým platnosť povolenia uplynula v priebehu rokov 2003 a 2004, nebolo nevyhnutné, ani primerané.

— Posúdenie

363. Komisia takisto popiera, že jej rozhodnutie by mohlo spôsobiť okamžité ukončenie činností centier, ktoré by nemohli ďalej požívať prospech zo sporného režimu. Na jednej strane vyhlasuje, že jej rozhodnutie nenariaďuje centrá ukončenie ich činností. Na druhej strane pripomína, že Forum 187

365. Na úvod stručne pripomeniem obsah zásady ochrany legitímnej dôvery.

366. Táto zásada bola postupne uznaná v právom poriadku Spoločenstva prostredníctvom judikatúry, ktorá ju stanovila ako

„nadradené právne pravidlo“, ktoré chráni jednotlivcov¹⁰⁴, „základnú zásadu Spoločenstva“¹⁰⁵ alebo ešte aj „všeobecnú zásadu“¹⁰⁶. Zásada ochrany legitímnej dôvery preto predstavuje všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, ktorá je meradlom kontroly zákonosti aktov inštitúcií.

367. Táto zásada je prirodzeným dôsledkom zásady právnej istoty, ktorá vyžaduje, aby bola právna úprava Spoločenstva určitá a jej uplatňovanie pre subjekty, ktoré jej podliehajú, predvídateľné v tom zmysle, že sa snaží v prípade zmeny pravidla zaručiť ochranu postavenia, ktoré bolo legitímne nadobudnuté jednou alebo viacerými fyzickými a právnickými osobami.¹⁰⁷

368. Vzhľadom na jej subjektívny charakter je ťažké poskytnúť vyčerpávajúcu definíciu zásady ochrany legitímnej dôvery. Predsa však môžeme vzhľadom na jej uplatnenie v judikatúre skonštatovať, že porušenie tejto zásady je prípustné, ak sú splnené nasledujúce podmienky. Predovšetkým musí existovať akt alebo konanie orgánov Spoločenstva,

ktoré je spôsobilé vzbudiť túto dôveru. Podľa judikatúry sa totiž zásady ochrany legitímnej dôvery proti aktu Spoločenstva možno dovoľávať len v rozsahu, v akom samotné Spoločenstvo predtým vyvolalo situáciu spôsobilú založiť túto legitímnu dôveru.¹⁰⁸ To je práve tá situácia, ktorá predstavuje „základ“ legitímnej dôvery dotknutej osoby. Okrem toho musí ísť o konkrétne záruky.¹⁰⁹

369. Napokon dotknutá osoba nemusí byť schopná predvídať zmenu pôvodného konania orgánov Spoločenstva. Podľa judikatúry totiž ak je opatrný a obozretný hospodársky subjekt schopný predvídať prijatie aktu Spoločenstva, ktorý je spôsobilý zasiahnuť jeho záujmy, nemôže sa dovoľávať výhody zásady ochrany legitímnej dôvery, ak bol tento akt prijatý.¹¹⁰ Dôvera vytvorená týmto aktom alebo konaním orgánov Spoločenstva je preto „legitímna“ a následne musí byť

104 — Rozsudky zo 14. mája 1975, CNTA/Komisia, 74/74, Zb. s. 533, bod 44, a Sofrimport/Komisia, už citovaný, bod 26.

105 — Rozsudky zo 14. októbra 1999, Atlanta/Európske spoločenstvo, C-104/97 P, Zb. s. I-6983, bod 52, a zo 7. júna 2005, VEMW a i., C-17/03, Zb. s. I-4983, bod 73.

106 — Rozsudky z 19. mája 1992, Mulder a i./Rada a Komisia, C-104/89 a C-37/90, Zb. s. I-3061, bod 15, a zo 4. októbra 2001, Taliansko/Komisia, C-403/99, Zb. s. I-6883, bod 35.

107 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Duff a i., už citovaný, bod 20, a z 18. mája 2000, Rombi a Arkopharma, C-107/97, Zb. s. I-3367, bod 66.

108 — Rozsudky z 19. mája 1983, Mavridis/Parlament, 289/81, Zb. s. 1731, bod 21; z 10. januára 1992, Kühn, C-177/90, Zb. s. I-35, bod 14; Rombi a Arkopharma, už citovaný, bod 67, ako aj z 15. júla 2004, Gerekens a Procola, C-459/02, Zb. s. I-7315, bod 29.

109 — Rozsudok z 25. mája 2000, Kögler/Súdny dvor, C-82/98 P, Zb. s. I-3855, bod 33; uznesenie z 13. decembra 2000, Sodima/Komisia, C-44/00 P, Zb. s. I-11231, body 50 až 52, a rozsudok zo 6. marca 2001, Connolly/Komisia, C-274/99 P, Zb. s. I-1611, bod 113.

110 — Rozsudky z 11. marca 1987, Van den Bergh en Jurgens a Van Dijk Food Products/Komisia, 265/85, Zb. s. 1155, bod 44; z 15. apríla 1997, Irish Farmers Association a i., C-22/94, Zb. s. I-1809, bod 25; z 15. júla 2004, Di Lenardo a Dilexport, C-37/02 a C-38/02, Zb. s. I-6911, bod 70, a VEMW a i., už citovaný, bod 74.

chránená, ak sa môže dotknutá osoba rozumne spoliehať na zachovanie alebo stabilitu takto vytvorenej situácie, a takto by konal aj „opatrný a obozretný“ hospodársky subjekt.

v neexistenciu nesúladu medzi daňovým režimom koordinačných centier a pravidlami Zmluvy v oblasti štátnej pomoci.¹¹²

370. Napokon záujem Spoločenstva sledovaný napadnutým aktom, neodôvodňuje porušenie legitímnej dôvery dotknutej osoby. Táto posledná podmienka je splnená, ak sa porovnávaním miery dotknutosti záujmov preukáže, že pri okolnostiach, o ktoré ide vo veci samej, záujem Spoločenstva nepreváži nad záujmom dotknutej osoby o zachovanie situácie, ktorú by mohol legitímne považovať za stabilnú.¹¹¹

373. Spor medzi účastníkmi konania sa týka týchto dvoch nasledujúcich bodov. Predovšetkým Belgické kráľovstvo a Komisia sa nezhodujú v otázke, či sú závery rokovania Rady z 26. a 27. novembra 2000, ako aj návrhy potrebných opatrení Komisie, spôsobilé vyvolať legitímnu dôveru v zachovanie sporného daňového režimu najmenej do 31. decembra 2005 pre všetky koordinačné centrá. Napokon Belgické kráľovstvo a Forum 187 na jednej strane a Komisia na druhej strane si odporujú v otázke, či vo svetle daňového režimu koordinačných centier, rozhodnutia tejto inštitúcie prijaté v rokoch 1984 a 1987, ako aj odpoveď poskytnutá v roku 1990 komisárom pre hospodársku súťaž, mohli v týchto centrách vzbudiť legitímnu dôveru v obnovenie ich povolenia.

371. Preto preskúmam, či sú tieto rôzne podmienky splnené v rámci tohto sporu.

Základ dôvery

372. Komisia pripustila, že jej rozhodnutia prijaté v rokoch 1984 a 1987, ako aj odpoveď poskytnutá v roku 1990 komisárom pre hospodársku súťaž na parlamentnú otázku č. 1735/90 vytvorili legitímnu dôveru

374. Pokiaľ ide o prvú otázku týkajúcu sa dôvery, ktorú vyvolali štúdie Rady Ecofin a návrhy potrebných opatrení Komisie, nezdá sa mi, že by som sa mohol pridržať stanoviska Belgického kráľovstva.

111 — Pozri ako príklad takéhoto vyváženia predmetných záujmov rozsudky De Compte/Parlament, už citovaný, bod 39, a zo 17. júla 1997, Affish, C-183/95, Zb. s. I-4315, bod 57.

112 — Túto legitímnu dôveru, ako sme už videli, Komisia výslovne pripúšťa v stodvanástom odôvodnení jej rozhodnutia.

375. Predovšetkým pokiaľ ide o závery Rady z 26. a 27. novembra 2000, nepredpokladám, že by mohli vzbudiť legitímnu dôveru v zachovanie predmetnej schémy minimálne do 31. decembra 2005 na strane Belgického kráľovstva alebo koordinačných centier, a to z nasledujúcich dôvodov.

376. Ako uvádza Komisia, závery prijaté členskými štátmi počas rokovania Rady 26. a 27. novembra 2000 sú aktom politickej povahy, ktoré majú deklaratórnu funkciu a ktoré ako také nie sú spôsobilé vyvolať záväzné právne účinky. Tieto závery preto nemôžu zaviazat', ani stanoviť rámec konania Komisie pri výkone jej vlastných právomocí, ktoré sú jej priznané Zmluvou v oblasti štátnej pomoci.

377. Túto analýzu rozsahu pôsobnosti záverov Rady „Ecofin“ Belgické kráľovstvo nepopiera. V tomto ohľade treba uviesť, že Belgické kráľovstvo uviedlo v odpovedi Komisii z 30. augusta 2002 na otázky položené touto inštitúciou vo vzťahu k rozsahu legitímnej dôvery v tomto konaní, že „diskusia na úrovni Rady vo veci kódexu správania patria úplne mimo právneho rámca štátnej pomoci. Zahŕňajú totiž politické kroky, ktoré budú aktuálne až koncom roka 2002“.¹¹³

378. Vo svetle tejto analýzy rozsahu záverov Rady nemôže Belgické kráľovstvo trvať na tom, že tieto závery mu poskytli záruky týkajúce sa obsahu prechodných opatrení, ktoré by Komisia prijala v prípade, ak považovala sporný daňový režim za štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom.¹¹⁴

379. Domnievam sa, že to isté posúdenie by malo byť prijaté vo vzťahu ku koordinačným centráram. Som si vedomý toho, že v oblasti štátnej pomoci možnosť prijemcov pomoci dovolávať sa legitímnej dôvery v jej zákonnosť podlieha podmienke rešpektovania konania stanoveného Zmluvou. Podľa ustálenej judikatúry starostlivý hospodársky subjekt musí byť bežne schopný uistiť sa o tom, že toto konanie bolo dodržané.¹¹⁵ Tieto požiadavky vychádzajú z kogentnej povahy kontroly vykonávanej Komisiou, tak ako je stanovené v článku 88 ES.

380. Z toho teda možno vyvodit', že v zásade v oblasti štátnej pomoci sa hospodárske subjekty môžu dovolávať legitímnej dôvery iba v situácii, ktorá nezasahuje do právomocí priznaných Komisii článkom 88 ES. Inými

113 — Príloha č. 36 žaloby podanej Belgickým kráľovstvom, s. 9.

114 — Pozri tiež v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 1985, Salerno a i./Komisia a Rada, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 a 10/84, Zb. s. 2523, bod 59.

115 — Rozsudok z 20. marca 1997, Alcan Deutschland, C-24/95, Zb. s. I-1591, bod 25 a citovaná judikatúra.

slovami, predpokladá sa, že hospodárske subjekty poznajú právomoci, ktoré Zmluva Komisií priznáva v oblasti štátnej pomoci.

381. Zastávam stanovisko, že vo svetle tejto judikatúry nemôžu koordinačné centrá, aj za predpokladu ich oboznámenia sa so závermi rokovania Rady 26. a 27. novembra 2000, legitímne dôverovať záväznosti týchto záverov pre Komisiu.

382. Okrem toho, ako zdôrazňuje Komisia, obsah návrhu predsedníctva prijatý počas rokovania tejto Rady 26. a 27. novembra 2000, nie je jednoznačný. Tento návrh je totiž formulovaný: „Predsedníctvo navrhuje Rade... schváliť, že pre podniky ktoré majú prospech zo škodlivého režimu k 31. decembru 2000, účinky škodlivého režimu uplynú najneskôr 31. decembra 2005, nech už ide o schémy na dobu určitú alebo neurčitú“.¹¹⁶ Možno ho chápať v tom zmysle, že deň 31. december 2005 predstavuje posledný deň, do ktorého môžu desaťročné povolenia platné k 31. decembru 2000 byť účinné. Nemusi znamenať, že účinky všetkých povolení, vrátane povolení ktorým uplynie platnosť pred 31. decembrom 2005, budú predĺžené až do tohto dňa.

383. Z toho v každom prípade vyplýva, že závery z rokovania Rady 26. a 27. novembra 2000 nemôžu poskytnúť Belgickému kráľovstvu a koordinačným centrá konkrétne záruky, ako vyžaduje judikatúra, pokiaľ ide o skutočnosť, že všetky centrá môžu mať prospech z uplatňovania sporného režimu najmenej do 31. decembra 2005.

384. Napokon, pokiaľ ide o návrhy potrebných opatrení oznámených Belgickému kráľovstvu Komisiou v rámci kontrolného konania existujúcej pomoci, takisto nepredpokladám, že by boli spôsobilé poskytnúť tomuto členskému štátu a koordinačným centrá konkrétne záruky, na ktoré sa uvedený štát odvoláva.

385. Ako uvádza Komisia, prechodnými opatreniami stanovenými v rámci týchto návrhov nie je viazaná, ak uvedené návrhy nie sú prijaté členským štátom, ktorému sú určené. Tieto prechodné opatrenia môžu byť preto v prípade potreby zmenené rozhodnutím o skončení formálneho konania o preskúmaní pomoci. Táto možnosť sa zdá byť logickým dôsledkom práva dotknutého členského štátu zamietnuť potrebné opatrenia, ktoré mu navrhuje Komisia, a v priebehu tohto formálneho konania o preskúmaní pomoci napadnúť kvalifikáciu predmetného opatrenia ako štátnej pomoci.

¹¹⁶ — Príloha č. 17 žaloby podanej Belgickým kráľovstvom.

386. Preto nemožno pripustiť, že návrhy potrebných opatrení, ktoré Komisia oznámila Belgickému kráľovstvu v liste z 11. júla 2001, môžu poskytnúť konkrétne záruky, o obsahu prechodných opatrení, ktoré by boli stanovené touto inštitúciou, v prípade potreby, rozhodnutím o skončení formálneho konania o preskúmaní pomoci.

387. Vo svetle týchto skutočností preto zastávam názor, že ani závery Rady z rokovania 26. a 27. novembra 2000, ani návrhy potrebných opatrení predložené Komisiou, nie sú spôsobilé vytvoriť na strane Belgického kráľovstva a koordinačných centier legitímnu dôveru v zachovanie sporného daňového režimu najmenej do 31. decembra 2005 pre všetky tieto centrá.

388. Naproti tomu súhlasím so stanoviskom Belgického kráľovstva a Forum 187, podľa ktorého vo svetle obsahu belgického daňového režimu, rozhodnutia Komisie vydané v rokoch 1984 a 1987, ako aj odpoveď v roku 1990 podaná komisárom zodpovedným za hospodársku súťaž na parlamentnú otázku č. 1735/90, vzbudili v koordinačných centrách legitímnu dôveru v skutočnosť, že obnovenie ich desaťročného povolenia a kontinuita uplatňovania tohto daňového režimu sa neprieči pravidlám Zmluvy v oblasti štátnej pomoci.

389. Treba totiž pripomenúť, že vo svojich rozhodnutiach vydaných v rokoch 1984 a 1987, ako aj v uvedenej odpovedi z roku 1990 podanej komisárom zodpovedným za hospodársku súťaž, Komisia uviedla, že medzi daňovým režimom koordinačných centier a pravidlami Zmluvy v oblasti štátnej pomoci nie je nesúlad.

390. Zo skúmania obsahu tohto sporného režimu vyplýva, že ním bol stanovený určitý počet výhod, ktorých využívanie záviselo od viacerých podmienok, ktorých dodržanie malo byť skonštatované samotným kráľovským nariadením. Ako uvádza Komisia, je tiež pravda, že tento istý sporný režim stanovil aj to, že povolenie udelené kráľovskou vyhláškou, je platné na dobu desať rokov. Tento dôkaz však neodôvodňuje záver, ku ktorému dospela Komisia, že koordinačné centrum nemôže počítať s obnovením tejto schémy po uplynutí tejto lehoty.

391. Poukazujem na to, že daňový režim koordinačných centier bol trvalej povahy. Bol ustanovený na dobu neurčitú. Koordinačné centrá, ktoré splnili podmienky stanovené touto schémou ku koncu platnosti ich desaťročného povolenia, boli preto oprávnené trvať na obnovení povolenia. Táto možnosť bola výslovne potvrdená zákonom z 23. októbra 1991, pričom odôvodnenie návrhu tohto zákona upresnilo, že neprináša žiadne novinky, ale smeruje len

k odstráneniu pochybností koordinačných centier o tejto možnosti obnovenia.¹¹⁷ Trvalá povaha a kontinuita uplatňovania daňového režimu pre tie centrá, ktoré splnili ňou požadované podmienky, tvoria podľa mňa súčasť predmetnej vnútroštátnej schémy, o ktorej Komisia rozhodla v rokoch 1984, 1987 a 1990.

392. Proti tejto analýze predmetného daňového režimu sa Komisia dovoľáva viacerých tvrdení. Zdôrazňuje aj skutočnosť, že obnovenie podliehalo dodržaniu toho istého formálneho konania a tých istých podmienok, ako jeho počiatočné získanie. Tieto skutočnosti však podľa mňa nebránia tomu, aby v koordinačných centrách vznikla legitímna dôvera v kontinuitu tohto daňového režimu. Zdôrazňujem, že podmienky, ktorým podliehalo obnovenie povolenia, boli rovnaké ako podmienky jeho pôvodného získania a mali objektívnu povahu. Ešte treba podčiarknuť aj to, že ako uviedla Komisia vo svojom rozhodnutí zo 17. februára 2003, rozhodnutie o obnovení alebo neobnovení nebolo predmetom voľnej úvahy zo strany belgických orgánov.¹¹⁸

117 — Príloha č. 39 žaloby podanej Belgickým kráľovstvom.

118 — Stopiate odôvodnenie. Skutočnosť, že toto odôvodnenie rozhodnutia zo 17. februára 2003 tvorí súčasť analýzy selektívnej povahy schémy, a nie posúdenia legitímnej dôvery, ako zdôraznila Komisia v bode 172 svojho vyjadrenia k žalobe, nemení zmysel tohto tvrdenia a jeho relevantnosť pre posúdenie legitímnej dôvery.

393. Vzhľadom na tieto okolnosti fakt, že platnosť povolenia uplynula po 10 rokoch, neznamenal pre koordinačné centrum skončenie čerpania výhod zo sporného režimu. Išlo o termín, po ktorom bolo centrum povinné preukázať belgickým orgánom štátnej správy, že naďalej spĺňa podmienky, požadované na to, aby mohlo režim využívať. Skutočnosť, že prospech zo sporného režimu bol poskytnutý na dobu určitú, preto nespochybnila kontinuitu prospechu zo sporného daňového režimu pre koordinačné centrá.

394. Komisia ešte tvrdí, že belgické orgány v žiadnom okamihu negarantovali pretrvávanie výhod priznaných touto schémou a že okrem iného pristúpili k ich čiastočnému odbúraniu, napríklad zavedením ročnej dane vo výške 10 000 eur na zamestnanca na plný úväzok od 1. januára 1993.

395. Podľa môjho názoru tieto tvrdenia ešte nepreukazujú, že koordinačné centrá, ktorým platnosť povolenia práve uplynula, nemohli legitímne veriť v kontinuitu sporného daňového režimu. Vyplýva to na jednej strane zo skutočnosti, že samotná Komisia vo svojom rozhodnutí zo 17. februára 2003 uznala, že hoci povolenie nepredstavuje záruku ďalšieho trvania uvedenej schémy, ani jej výhodnosti, koordinačné centrá mohli oprávnene mať „rozumné a legitímne

vyhladky isteĝ kontinuity ekonomickĝch podmienok vrátane daňového režimu“.¹¹⁹

Na druhej strane zmeny sporného režimu vykonané Belgickĝm kráľovstvom po jeho zavedení kráľovskĝm nariadením č. 187 mali relatívne vedľajšiu povahu a nespochybnili hlavné súčasti tejto schĝmy, a to spôsob výpočtu daňového základu a oslobodenie od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelnĝch vecí, od zrážkovej dane z nehnuteľností a od dane z vkladov do základného imania.

396. Z týchto skutočností som vyvodil záver, že spornĝ daňový režim umožňuje koordinačným centráĝm legitímne dôverovať jeho kontinuite a obnoveniu povolenia po splnení objektívnych podmienok stanovenĝch týmto režimom. Z toho vyplýva, že tým, že Komisia uviedla vo svojich rozhodnutiach z roku 1984 a 1987, ako aj v odpovedi poskytnutej v roku 1990 komisárom pre hospodársku súťaž na parlamentnú otázku č. 1735/90, že táto schĝma nespadá do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES, umožnila koordinačným centráĝm povolenĝm k 31. decembru 2000 legitímne dôverovať skutočnosti, že pravidlá Zmluvy týkajúce sa štátnej pomoci nebránia obnoveniu ich desaťročného povolenia po uplynutí jeho platnosti.

119 — Stodevätňaste odôvodnenie.

O legitímnosti tejto dôvery

397. Komisia tvrdí, že koordinačné centrá sa v čase oznámenia jej rozhodnutia zo 17. februára 2003 nemohli dovolávať legitímnej dôvery v kontinuitu sporného režimu a v obnovenie ich povolenia, pretože tieto centrá dostali určité znamenia, ktoré ich informovali o tom, že predmetný režim nemôže byť zachovaný. Komisia cituje v tomto ohľade kódex správania sa prijatĝ Radou a správu skupiny kódexu správania sa. Tiež sa dovoláva svojho oznámenia o uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci na opatrenia priameho zdanenia podnikov, svojej žiadosti o informácie o predmetnom režime zaslanej belgickĝm orgánom vo februári 1999, svojho návrhu potrebnĝch opatrení zaslanom 11. júla 2001 týmto orgánom a napokon rozhodnutia o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci z 27. februára 2002.

398. Stanovisko Komisie spočíva v tom, že vo svetle týchto skutočností mali koordinačné centrá po oznámení jej rozhodnutia zo 17. februára 2003 predvídať, že obnovenie ich povolenia na akékoľvek obdobie je v rozpore s pravidlami Zmluvy týkajúcimi sa štátnej pomoci. Neverím, že toto stanovisko môže byť prijaté a že znamenia, ktoré uvádza Komisia, odôvodňujú vo veci samej zbavenie centier možnosti dovolávať sa legitímnej dôvery v obnovenie ich povolenia.

399. Pri tejto analýze vychádzam na jednej strane z hospodárnosti a cieľov kontrolného konania štátnej pomoci a na druhej strane z charakteristických vlastností sporného daňového režimu.

400. Ako som už uviedol, povinnosť prechádzajúceho oznámenia štátnej pomoci stanovená článkom 88 ods. 3 ES má najmä za cieľ odstrániť prípadné pochybnosti členského štátu, ktorý zamýšľa zavedenie opatrenia, týkajúce sa otázky, či je alebo nie je toto opatrenie pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

401. Už sme okrem iného videli, že pojem štátnej pomoci, ako ho definuje toto ustanovenie, je objektívnej povahy. V rozpore s tým, čo Komisia uviedla vo vyjadrení k žalobe vo veci C-182/03¹²⁰, otázka, či vnútroštátne opatrenie patrí alebo nepatrí do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES, nezávisí od posúdenia na základe voľnej úvahy. Skutočnosť, že Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy v rozhodnutí, či vnútroštátne opatrenie patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, ak skúmanie ním ustanovených podmienok zahŕňa komplexné ekonomické posúdenie, neznamená, že táto inštitúcia môže kedykoľvek zmeniť na základe voľnej úvahy svoje posúdenie existencie pomoci.

402. Toto stanovisko Komisie je v rozpore s cieľom mechanizmu zavedeného článkom 88 ods. 3 ES a s dôsledkami spojenými s týmto cieľom, ktoré boli vyvodené z judikatúry. Je totiž nepochybné, že povinnosť oznámenia zakotvená v tomto ustanovení má za cieľ zabezpečenie právnej istoty.¹²¹ Práve vzhľadom na tento cieľ bolo rozhodnuté, že členský štát musí byť v krátkom čas informovaný o tom, či je pomoc v súlade so Zmluvou, a lehota dvoch mesiacov uložená Komisii na vydanie jej stanoviska, zakotvená aj v článku 4 ods. 5 nariadenia č. 659/1999, je kogentnej povahy.¹²² Tiež vzhľadom na túto istú zásadu bolo rozhodnuté, že po schválení všeobecnej schémy pomoci Komisiou individuálne poskytované pomoci v rámci uplatňovania tejto schémy, ktoré sú len jej vykonávacími opatreniami, nepodliehajú oznamovacej povinnosti.¹²³

403. V dôsledku toho rozhodnutie, ktorým Komisia konštatuje, že opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, nezakladá právnu situáciu, ktorá môže prechádzať častými zmenami na

121 — Rozsudok z 15. februára 2001, Rakúsko/Komisia, C-99/98, Zb. s. I-1101, body 73 a 85.

122 — Tamže, bod 73.

123 — Rozsudky z 5. októbra 1994, Taliansko/Komisia, C-47/91, Zb. s. I-4635, bod 21, a z 10. mája 2005, Taliansko/Komisia, C-400/99, Zb. s. I-3657, bod 57. Podľa Súdneho dvora „ak by nepostupovala týmto spôsobom, Komisia by sa mohla počas skúmania každej jednotlivej pomoci vrátiť k jej rozhodnutiu o schválení schémy pomoci, ktorá už predpokladala skúmanie vo vzťahu k [článku 87] Zmluvy. Zásady legitímnej dôvery a právnej istoty by boli ohrozené tak pre členské štáty, ako aj pre hospodárske subjekty, pretože jednotlivé pomoci, ktoré sú v prísnom súlade s rozhodnutím o schválení schémy pomoci, by mohli byť kedykoľvek spochybnené Komisiou“ (rozsudok z 5. októbra 1994, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 24).

základe voľnej úvahy inštitúcií, ako tak môže byť najmä v takej oblasti, ako je spoločná organizácia trhu, ktorej predmet zahŕňa ustavičné adaptácie v závislosti od zmien hospodárskej situácie.¹²⁴

404. Z toho vyplýva, že ak bolo vnútroštátne opatrenie oznámené Komisii podľa článku 88 ods. 3 ES, ktorá vydala rozhodnutie, podľa ktorého toto opatrenie nepredstavuje pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, tak štát, ktorý zaviedol toto opatrenie, ako aj jeho príjemcovia, môžu mať po uplynutí lehoty na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu istotu, že táto schéma nie je v rozpore s pravidlami Spoločenstva v oblasti štátnej pomoci. Dotknutí účastníci konania môžu preto oprávnenne veriť tomu, že takéto rozhodnutie v zásade nemožno spochybníť, okrem prípadu vývoja spoločného trhu.

405. Ako sme už videli, Komisia sa síce môže tiež v súlade so zásadou zákonnosti vrátiť k takémuto posúdeniu, ak sa domnieva, že v rozpore s tým, čo už predtým uviedla, dotknutá schéma spadá do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES, predpokladám, že ak dôjde k takému prípadu, musí legitímna dôvera vyplývajúca z jej skoršieho posúdenia podliehať obzvlášť vysokej úrovni ochrany.

406. Legitímnosť tejto dôvery preto možno podľa mňa spochybníť len vtedy, ak majú dotknuté hospodárske subjekty k dispozícii informácie, na základe ktorých môžu s dostatočnou pravdepodobnosťou predpokladať, že Komisia zmení svoje skoršie posúdenie. Inými slovami, skutočnosť, že Komisia opätovne skúma sporné vnútroštátne opatrenie a pravdepodobnosť, že po skončení formálneho konania prijme negatívne rozhodnutie, nemôže sama osebe zbaviť dotknuté hospodárske subjekty možnosti dovolávať sa legitímnej dôvery v zachovanie existujúcej situácie.

407. Napokon sa treba ešte uistiť, že vzhľadom na charakteristické črty sporného vnútroštátneho opatrenia mali hospodárske subjekty, na ktoré sa vzťahuje, k dispozícii dostatočný čas na to, aby skutočne vzali do úvahy prípadnú zmenu posúdenia Komisie o jej zlučiteľnosti s pravidlami Zmluvy týkajúcimi sa štátnej pomoci.

408. Vzhľadom na tieto úvahy neverím, že rôzne znamenia, ktorých sa dovoláva Komisia, či už pochádzajú od Rady „Ecofin“ alebo od nej samej, odôvodňujú zbavenie koordinovaných centier ich práva dovolávať sa legitímnej dôvery v obnovenie ich povolenia.

124 — Pozri najmä rozsudok Atlanta/Európske spoločenstvo, už citovaný, bod 52.

409. Predovšetkým, pokiaľ ide o kódex správania sa prijatý Radou a o správu skupiny kódexu správania sa, zastávam názor, že nie sú relevantné z nasledujúceho dôvodu. Záväzok prevzatý členskými štátmi v týchto pravidlách zrušiť daňové opatrenia označené za škodlivé pre spoločný trh a skutočnosť, že sporná schéma bola citovaná v správe tejto skupiny pravidiel správania sa medzi vnútroštátnymi opatreniami považovanými za škodlivé, mohli istotne naznačiť koordináčnym centrá, že belgická vláda bude prinútená po uplynutí lehôt stanovených Radou zmeniť alebo zrušiť túto schému.

410. Ako sme už videli, ide však o záväzok politickej povahy, ktorým nie je Komisia pri výkone svojich právomocí odvodených zo Zmluvy viazaná, a teda nie je viazaná ani vo svojom posúdení existencie objektívnych podmienok, ktoré vyžaduje článok 87 ods. 1 ES. Kódex správania sa Rady a správu skupiny kódexu správania sa nemožno podľa mňa považovať za skutočnosti, ktoré mali viesť koordináčne centrá k domnienke, že Komisia neskôr rozhodne o tom, že predmetná schéma predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom.

411. Napokon, pokiaľ ide o oznámenie o uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa štátnej pomoci na opatrenia priameho zdanenia podnikov, a skutočnosť, že v tomto oznámení Komisia oznámila svoj úmysel pristúpiť ku skúmaniu alebo opätovnému skúmaniu všetkých daňových režimov platných

v členských štátoch, znova zastávam názor, že ich nemožno považovať za znamenie, že daňový režim koordináčnych centier patrí do pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES, a preto nemôže byť zachovaný, ako tvrdí Komisia.

412. Uvedené oznámenie má za cieľ objasniť uplatňovanie ustanovenia článku 87 ods. 1 ES v oblasti daňových opatrení podnikov.¹²⁵ Jeho obsah je preto príliš všeobecný, aby bolo možné len jeho výkladom vyvodiť, že daňový režim koordináčnych centier spĺňa každú z podmienok stanovených týmto ustanovením. Okrem toho, v tomto oznámení Komisia neoznačuje zmenu kritérií, na základe ktorých predtým rozhodla, že daňový režim je alebo nie je pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

413. Napokon, pokiaľ ide o žiadosť o informácie o spornom režime zaslanú belgickým orgánom vo februári 1999, a pokiaľ ide o návrh potrebných opatrení zaslaný týmto orgánom 11. júla 2001 a rozhodnutie o skončení formálneho konania o preskúmaní pomoci z 27. februára

¹²⁵ — Pozri bod 2 tohto oznámenia.

2002, opäť zastávam názor, že tieto skutočnosti neumožnili koordinačným centrá s dostatočnou pravdepodobnosťou predvídať, aké bude konečné rozhodnutie Komisie.

414. Tieto skutočnosti informovali koordinačné centrá o tom, že daňový režim je predmetom opätovného skúmania Komisie. Ako však bolo pripomenuté v už citovanom uznesení o nariadení predbežného opatrenia z 26. júna 2003, ani návrh potrebných opatrení určený Belgickému kráľovstvu, ani rozhodnutie z 27. februára 2002 o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci nevyvolali proti tomuto členskému štátu a proti koordinačným centrá samostatné právne účinky.¹²⁶

415. Navyše, kvalifikácia daňového režimu koordinačných centier ako existujúcej pomoci v týchto dvoch aktoch ešte neznamená, že Komisia zamýšľala vydať negatívne rozhodnutie a zmeniť vo svojom konečnom rozhodnutí posúdenia z roku 1984, 1987 a 1990. Ako Súd prvého stupňa pripomenul vo svojom už citovanom uznesení Forum 187/Komisia, v ktorom zamietol pre neprípustnosť žalobu Forum 187 proti rozhodnutiu Komisie z 27. februára 2002 o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci, táto kvalifikácia mala dočasnú povahu. Článok 7 nariadenia č. 659/1999 totiž stanovuje, že toto konanie môže byť ukončené roz-

hodnutím, ktoré konštatuje v rozpore s kvalifikáciou potvrdenou v štádiu začatia tohto konania, že skúmané vnútroštátne opatrenie nie je pomocou, alebo že ide o pomoc zlučiteľnú so spoločným trhom.

416. Takisto ani tlačové správy, ktoré prihliadali na tieto akty Komisie, sa vôbec nezmenili o dôvodoch, pre ktoré táto inštitúcia považovala daňový režim koordinačných centier za štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.¹²⁷ Až po uverejnení rozhodnutia o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* 20. júna 2002 sa mohli všetky koordinačné centrá oboznámiť s presnými dôvodmi, pre ktoré sa Komisia domnievala, že opatrenia stanovené sporným daňovým režimom zdanlivo spĺňajú každú z podmienok, ktoré vyžaduje toto ustanovenie, a že boli nezlučiteľné so spoločným trhom.

417. No aj za predpokladu, že dôvody, vyjadrené v tomto rozhodnutí, mali viesť koordinačné centrá k predvídaní možnosti, že Komisia zmení svoje skoršie rozhodnutia, aj pred vydaním rozhodnutia o skončení formálneho konania o preskúmaní pomoci

126 — Bod 119.

127 — Pozri tlačové správy z 11. júla 2001 a 27. februára 2002 v prílohách B3 a B5 vyjadrenia k žalobe podaného Komisiou vo veci C-182/03.

potrebovali primeraný čas na prípravu na túto možnosť. Preto si myslím, že toto zohľadnenie nebolo, vzhľadom na osobitosti sporného daňového režimu, možné.

418. Ako sme už videli, sporná schéma predstavuje daňový režim, ktorý sa odlišuje od všeobecného práva a obsahuje viacero oslobodení a osobitný spôsob stanovenia daňového základu. Preto možnosť zrušenia opatrenia tohto druhu je pre podnik ťažšie zohľadniteľná, ako možnosť zrušenia subvencie. Nevyžaduje len zohľadnenie hospodárskych dôsledkov tohto zrušenia, ktoré môžu byť značné, ale aj pristúpenie k významnej reorganizácii, najmä z hľadiska účtovníctva.

419. Okrem toho treba takisto vziať do úvahy skutočnosť, že táto schéma je platná už od roku 1982 a že prospech z nej sa poskytoval na dobu desať rokov, ktorú bolo možné predĺžiť o dobu tej istej dĺžky. Vzhľadom na dĺžku účinnosti a dobu povolenia, s ktorou bolo spojené právo na prospech z tejto schémy, sa zdá byť rozumným domnievať sa, ako to tvrdí aj Belgické kráľovstvo a Forum 187, že koordináčne centrá, ktoré disponovali povolením k 31. decembru 2000 platným v čase oznámenia rozhodnutia zo 17. februára 2003, organizovali svoju činnosť z dlhodobého hľadiska, s perspektívou kontinuity a stability, nielen vzhľadom na dobu počia-

točného povolenia desať rokov, ale do určitej miery aj na jej obnovenie.

420. Tiež sa zdá byť málo pravdepodobným, že by boli dohody uzavreté týmito centrami na účely výkonu ich činností tak so svojimi zamestnancami, ako aj s tretími osobami obmedzené na dobu určitú a že by ich platnosť mala uplynúť po skončení desaťročného povolenia. Naopak treba predpokladať, že činnosti koordináčnych centier boli usporiadané s perspektívou kontinuity sporného daňového režimu.

421. Za týchto podmienok zastávam názor, že koordináčne centrá nemali primeraný čas na prehodnotenie svojich investícií a reorganizáciu svojich činností medzi 20. júnom 2002, dňom uverejnenia rozhodnutia o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci, a 17. februárom 2003, s cieľom pripraviť sa na možnosť, že Komisia prijme negatívne rozhodnutie.

422. Tieto úvahy sa mi javia o to dôvodnejšie, čím viac skúmam situáciu tých centier, ktorým platnosť povolenia uplynula v mesiacoch nasledujúcich po oznámení rozhodnutia zo 17. februára 2003. Aj keď pripustím, že uverejnenie rozhodnutia o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* ich malo pripraviť na možnosť, že Komisia vydá negatívne rozhodnutie, tieto

centrá mali k dispozícii len niekoľko mesiacov na to, aby sa prispôsobili prípadnému zrušeniu povolenia. Takáto krátka doba je o to neprimeranejšia, že, ako zdôrazňuje Komisia vo vyjadrení k žalobe vo veci C-182/03¹²⁸, veľký počet týchto centier sa nachádzal už v štádiu opätovného povolenia, takže ich investície a spôsob fungovania boli určené v závislosti od sporného daňového režimu platného už viac ako 20 rokov.

423. Vo svetle všetkých týchto skutočností zastávam názor, že koordinačné centrá schválené k 31. decembru 2000, ktorých povolenie bolo platné v čase prijatia rozhodnutia zo 17. februára 2003, boli oprávnené legitímne dôverovať tomu, že môžu mať prospech z obnovenia ich povolenia v čase, keď im bolo toto rozhodnutie oznámené. To platí osobitne aj pre centrá, ktorým mala platnosť žiadosti o obnovenie uplynúť v mesiacoch nasledujúcich po tomto oznámení.

O rovnováhe dotknutých záujmov

424. Podľa judikatúry legitímnu dôveru hospodárskych subjektov možno porušiť len vtedy, ak existuje záujem verejného poriadku, ktorý preváži nad záujmom prí-

jemcu na zachovaní situácie, ktorú mohol považovať za stabilnú. Je nepochybné, že záujem Spoločenstva vyžaduje, aby schémy existujúcej štátnej pomoci, ktoré narúšajú hospodársku súťaž medzi členskými štátmi, prestali byť účinné.

425. V tejto veci nepodáva Komisia žiadne vysvetlenie, prečo je záujem Spoločenstva natoľko prevažujúci, aby odôvodnil zákaz akéhokoľvek obnovenia povolenia po oznámení jej rozhodnutia. Podstatu svojho tvrdenia založila na skutočnosti, že sporný daňový režim neumožňuje koordinačným centráм mať legitímnu dôveru v možnosť získania obnovenia ich povolenia a uvediem, z akých dôvodov sa nemožno podľa môjho názoru pridržať tohto tvrdenia.

426. Komisia takisto tvrdí, že neobnovenie platnosti nespôsobí koordinačným centráм významné alebo podstatné finančné výdavky. Ja si však myslím, že tohto tvrdenia sa nemožno pridržať a že prechodné opatrenia prijaté rozhodnutím zo 17. februára 2003, sú postihnuté nedostatkom koherentnosti. Komisia podľa môjho názoru nemôže odrazu stanoviť, že povolenia platné ku dňu oznámenia jej rozhodnutia, najmä tie, ktoré boli obnovené v rokoch 2001 a 2002, budú účinné do 31. decembra 2010, a vylúčiť akékoľvek obnovenie povolení po uvedenom oznámení.

427. Možnosť priznaná centrá, ktoré disponujú platným povolením v deň oznámenia jej rozhodnutia, mať prospech z účinkov týchto povolení až do uplynutia ich platnosti, ale najneskôr do 31. decembra 2010, totiž dokazuje, že sa Komisia domnievala, že účinky tejto schémy na hospodársku súťaž v Spoločenstve nie sú príliš škodlivé, keďže priznáva, že ich účinky budú pretrvávajúť ešte viac ako sedem rokov. Okrem toho sa Komisia vo svojom rozhodnutí zo 17. februára 2003 nezmienila o sťažnostiach konkurentov a iných skutočnostiach, na základe ktorých by bolo možné presne určiť mieru škodlivých účinkov spornej schémy na obchod v Spoločenstve.

428. Obdobne, Komisia v stodevätnástom odôvodnení svojho rozhodnutia odôvodnila, že povolenia budú platiť až do skončenia ich platnosti z dôvodu významných investícií, ktoré uskutočňujú koordinačné centrá a skupiny, ku ktorým patria, ako aj z dôvodu dlhodobých záväzkov prevzatých týmito centrami. Rozhodnutím, že tieto investície a záväzky odôvodňujú, že platné povolenia budú účinné až do uplynutia ich platnosti, ale najneskôr do 31. decembra 2010, musela Komisia uznať, že zbavenie prospechu zo spornej schémy by ohrozilo predpokladané výsledky týchto investícií a splnenie týchto záväzkov.

429. Komisia z tohto dôvodu nemôže v rámci konania pred Súdnyh dvorom

platne namietať, že neobnovenie sporného režimu nie je spôsobilé podstatne zvýšiť daňové výdavky koordinačných centier, a tak im spôsobiť istú škodu. V tomto ohľade stačí odkázať na obsah opatrení stanovených sporným režimom, ktoré pozostávajú z oslobodení od dane, a pokiaľ ide o spôsob výpočtu zdaniteľných príjmov, v obzvlášť výhodnom systéme výnimiek.

430. Okrem toho treba pripomenúť, že v deň prijatia rozhodnutia Komisie neexistoval náhradný režim spôsobilý zmierniť účinky neobnovenia pre koordinačné centrá, ktorým platnosť povolenia uplynula po oznámení uvedeného rozhodnutia. Zákaz belgickej vláde schváliť akékoľvek obnovenie povolenia po oznámení rozhodnutia zo 17. februára 2003 je preto spôsobilý zapríčiniť škodu niektorým koordinačným centrá, ktoré disponujú povolením platným v tento deň, a ktorému skončí platnosť pred 31. decembrom 2010.

431. Vzhľadom na tieto úvahy zastávam názor, že rovnováha dotknutých záujmov neodôvodňuje zakázať belgickej vláde obnoviť, aj keď len dočasne, povolenia, ktorým uplynie platnosť po oznámení rozhodnutia Komisie.

432. Vo svetle všetkých týchto skutočností sa domnievam, že žalobný dôvod založený na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery je dôvodný. Dôvodnosť tohto žalobného dôvodu oprávňuje vyhovieť návrhu na zrušenie rozhodnutia Komisie v časti, v ktorej zakazuje Belgickému kráľovstvu obnoviť, na akúkoľvek dobu, povolenie koordinačným centram, ktorých povolenie bolo platné k 17. februáru 2003.

433. Belgické kráľovstvo však navrhuje aj zrušenie článku 2 rozhodnutia Komisie v rozsahu, v akom mu zakazuje obnoviť povolenia, hoci aj na dobu určitú, platné k 17. februáru 2003, ktorým uplynie platnosť pred 31. decembrom 2010. Skúmanie tohto návrhu v rozsahu, v akom v podstate smeruje k tomu, aby mohli byť všetky platné povolenia, ktorým skončí platnosť pred 31. decembrom 2010, obnovené a účinné až do tohto dňa, nás musí do viesť ku skúmaniu žalobného dôvodu založeného na porušení zásady rovnosti zaobchádzania.

ii) O porušení zásady rovnosti

— Argumentácia účastníkov konania

434. Belgické kráľovstvo uvádza, že rozhodnutie Komisie vytvára bezdôvodnú diskrimi-

náciu medzi centrami, ktorým platnosť povolenia skončila krátko pred jeho prijatím a ktoré majú prospech z účinkov spornej schémy najneskôr do 31. decembra 2010, a centrami, ktorým platnosť povolenia skončila po oznámení tohto rozhodnutia a ktorým bol odoprený prospech z akéhokoľvek prechodného opatrenia. Vyhlasuje, že táto diskriminácia je bezdôvodná, pretože tieto centrá sú v porovnateľnej hospodárskej situácii.

435. Belgické kráľovstvo namieta, že dôsledkom rozhodnutia Komisia je aj menej priaznivé zaobchádzanie s koordinačnými centrami, ktoré požívajú prospech z predmetnej schémy už niekoľko rokov, v porovnaní s centrami, ktoré získali povolenie len nedávno. Uvádza, že s cieľom zabrániť akejkoľvek diskriminácii mala Komisia stanoviť, že všetky centrá môžu požívať prospech z uplatňovania tejto schémy najneskôr do 31. decembra 2010.

436. Komisia odporuje týmto tvrdeniam. Vyhlasuje, že všetky koordinačné centrá sa vo vzťahu k belgickej právnej úprave nachádzajú v rovnakom postavení v súvislosti s tým, že majú prospech z desaťročného povolenia. Tvrdí, že s týmito centrami zaobchádzala rovnakým spôsobom tým, že stanovila, že každé z nich malo prospech z celej doby povolenia až do skončenia jeho platnosti. Takto vzala do úvahy realizované investície a záväzky prevzaté na dobu desaťročného povolenia. Napriek tomu sa dom-

nieva, že ak tieto investície a záväzky pre-
siahnu dobu povolenia, takáto situácia
odráža riziko, ktoré podnik podstupuje.

437. Komisia sa domnieva, že za týchto
podmienok by sa poskytnutie prechodného
obdobia vo forme predĺženia platnosti spor-
ného režimu centrá, ktorým platnosť
povolenia uplynie po oznámení jej rozhod-
nutia, rovnalo nerovnému zaobchádzaniu.
Všetky centrá sú rovnakým spôsobom kon-
frontované s investíciami a dlhodobými
záväzkami bez ohľadu na deň, kedy im
platnosť povolenia uplynie v priebehu rokov
2003 až 2010.

— Posúdenie

438. Podľa judikatúry všeobecná zásada rov-
nosti vyžaduje, aby sa s porovnateľnými
situáciami nezaobchádzalo rôzne,
a s rôznymi situáciami rovnako s výnimkou
toho, ak by takéto zaobchádzanie bolo
objektívne odôvodnené.¹²⁹

129 — Rozsudky z 27. marca 1980, *Salumi a i.*, 66/79, 127/79
a 128/79, Zb. s. 1237, bod 14, a zo 6. marca 2003, *Niemann*,
C-14/01, Zb. s. I-2279, bod 49 a citovaná judikatúra.

439. Komisia v tejto veci tvrdí, že neporušila
túto zásadu, pretože všetky centrá sa vo
vzťahu k belgickej právnej úprave nachádzajú
v rovnakej situácii, že sú rovnako konfronto-
vané s existenciou investícií a dlhodobých
záväzkov, že s nimi zaobchádzala rovnako
tým, že stanovila, že môžu mať prospech
z povolenia až do skončenia jeho platnosti.

440. Nedomnievam sa, že stanovisko Komi-
sie možno prijať, pretože spočíva na pred-
poklade, že po prijatí jej rozhodnutia nemali
koordináčnej centrá legitímnu dôveru
v obnovenie ich povolenia. Ako som už
uviedol predtým, tento predpoklad je podľa
môjho názoru nesprávny. Ak vychádzam
z opačného predpokladu, podľa ktorého
uvedené centrá mohli legitímne dôverovať
v to, že pravidlá Zmluvy týkajúce sa štátnej
pomoci nebránia obnoveniu ich povolenia,
tak musím skonštatovať, že prechodné opat-
renia prijaté Komisiou rozhodnutím zo
17. februára 2003 vedú vo svojej podstate
k nerovnosti zaobchádzania.

441. Ak totiž prijmeme stanovisko, že koor-
dináčnej centrá mohli legitímne dôverovať
v kontinuitu uplatňovania sporného daňo-
vého režimu, potom je nesporné, že zákaz
akéhokoľvek obnovenia platnosti na akúkoľ-
vek dobu vytvára medzi nimi nerovnosť
zaobchádzania v závislosti od dátumu, kedy

im uplynie platnosť povolenia, keďže centrá, ktorým bolo povolenie obnovené v rokoch 2001 a 2002, môžu požívať prospech z účinkov sporného režimu najneskôr do 31. decembra 2010, zatiaľ čo centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie pred týmto dňom, nemôžu ďalej požívať prospech zo sporného režimu po uplynutí jeho platnosti.

442. Napokon nepredpokladám, že takúto rozdielnosť zaobchádzania možno odôvodniť na základe skutočnosti, že koordinačné centrá obdržali ich prvé povolenie v rôznom čase. Inými slovami, nemyslím si, že skutočnosť, že koordinačné centrum bolo prvýkrát povolené v roku 1985 a obnovenie svojho povolenia získalo v roku 1995, odôvodňuje to, že jeho právo požívať prospech zo sporného režimu uplynie v roku 2005, zatiaľ čo centrum prvýkrát povolené v roku 1990, s obnovením v roku 2000, môže z neho požívať prospech až do roku 2010.

443. Možno obhájiť aj tvrdenie, že koordinačné centrum, ktoré v čase prijatia rozhodnutia Komisie požívalo prospech z tohto režimu viac ako desať rokov, si rovnako ako centrum, ktoré vykonáva svoju činnosť už trinásť rokov, zaslúži prospech z účinkov sporného režimu, až do skončenia obdobia stanoveného Komisiou pre úplné uplynutie týchto účinkov, vzhľadom na to, že usporiadalo svoje činnosti na základe sporného daňového režimu a s perspektívou jeho dlhodobej kontinuity.

444. Nedostatok odôvodnenia rozdielného zaobchádzania spôsobeného spornou schémou podľa môjho názoru potvrdzuje aj skutočnosť, že voľba dňa, od ktorého nemožno obnoviť žiadne povolenie na akúkoľvek dobu, je dňom oznámenia rozhodnutia o skončení formálneho konania o preskúmaní pomoci, ktoré vychádza z voľnej úvahy. Na to, aby mohlo koordinačné centrum, ktorého platnosť povolenia uplynula k 30. júnu 2003, získať jeho obnovenie, a aby mohlo podľa článku 2 rozhodnutia Komisie požívať prospech zo spornej schémy až do 31. decembra 2010, stačí, ak Komisia vydá rozhodnutie o skončení tohto konania ku koncu 18-mesačnej lehoty stanovenej článkom 7 nariadenia č. 659/1999.¹³⁰

445. Vo svetle týchto úvah zastávam názor, že Komisia svojím rozhodnutím zo 17. februára 2003 porušila všeobecnú zásadu rovnosti v časti, v akej stanovila, že povolenia platné k tomuto dňu sú účinné až do 31. decembra 2010 a že povolenia, ktorým platnosť uplynie pred týmto dňom, nemôžu byť predmetom žiadneho obnovenia a nemôžu byť účinné až do uvedeného dňa.

¹³⁰ — Článok 7 ods. 6 nariadenia č. 659/1999 stanovuje, že Komisia sa „čo najviac... snaží“ vydať svoje rozhodnutie v lehote 18 mesiacov od začatia konania, pričom túto lehotu možno predĺžiť na základe spoločnej dohody medzi Komisiou a dotknutým členským štátom.

446. Práve vo svetle týchto úvah navrhujem, aby Súdny dvor zrušil rozhodnutie Komisie v časti, v akej zakazuje Belgickému kráľovstvu obnoviť, aj keď len dočasne, povolenia platné ku dňu oznámenia uvedeného rozhodnutia, a ktorým platnosť uplynie pred 31. decembrom 2010.

447. Pokiaľ tento návrh umožňuje vyhovieť žalobe Belgického kráľovstva a tiež alternatívnemu návrhu Forum 187, nie je nevyhnutné pristúpiť k skúmaniu ďalších žalobných dôvodov uvádzaných týmito žalobcami.

4. O trovách

448. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku je účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa odseku 3 toho článku však Súdny dvor môže rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania, ak účastníci nemajú úspech v jednej, alebo vo viacerých častiach predmetu konania.

449. Forum 187 navrhuje zaviazat Komisiu na náhradu trov konania, vrátane trov konania vo veci T-276/02. V tejto veci mu však bola uložená Súdom prvého stupňa v uznesení vydanom 2. júna 2003, ktorým bola vyhlásená za neprípustnú jeho žaloba proti rozhodnutiu o začatí formálneho konania o preskúmaní pomoci, povinnosť nahradiť trovy konania. Návrh Forum 187 vo veci trov konania preto možno skúmať, len pokiaľ ide o trovy tohto konania a trovy konania o nariadení predbežného opatrenia, o ktorých sa rozhodlo v konaní vo veci samej podľa už citovaného uznesenia z 26. júna 2003.

450. Ak sa bude Súdny dvor pridržať mojich návrhov v časti, v ktorej Forum 187 sčasti nemalo vo svojich návrhoch vo veci C-217/03 úspech, navrhujem rozdeliť tieto trovy takto: Forum 187 znáša polovicou svojich trov konania vo veci C-217/03; Komisia znáša svoje vlastné trovy konania v tejto veci, ako aj polovicu trov konania Forum 187; napokon, Komisia znáša trovy konania vo veci C-217/03 R.

451. Obdobne v časti, v ktorej je žaloba Belgického kráľovstva vyhlásená za nedôvodnú, navrhujem, aby Súdny dvor uložil Komisii povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a trovy konania tohto členského štátu vo veciach C-182/03 a C-182/03 R.

VI — Návrh

452. Vo svetle všetkých predchádzajúcich skutočností navrhujem, aby Súdny dvor vyhlásil a rozhodol takto:

— Vo veci C-399/03

1. Rozhodnutie Rady 2003/531/ES zo 16. júla 2003 o poskytnutí pomoci belgickou vládou v prospech určitých koordinačných centier usadených v Belgicku sa zrušuje.
2. Rada Európskej únie je povinná nahradiť trovy konania.

— V spojených veciach C-182/03 a C-217/03

1. Rozhodnutie Komisie K(2003) 564 zo 17. februára 2003 týkajúce sa schémy pomoci poskytnutej Belgickom v prospech koordinačných centier usadených v Belgicku, v znení korigenda z 23. apríla 2003, sa zrušuje v časti, v ktorej

zakazuje Belgickému kráľovstvu obnoviť, aj keď len dočasne, povolenia platné ku dňu oznámenia tohto rozhodnutia, a ktorým uplynie platnosť pred 31. decembrom 2010.

2. Žaloba Forum 187 ASBL sa v zostávajúcej časti zamieťa.

3. Forum 187 ASBL je povinné nahradiť polovicu svojich trov konania vo veci C-217/03. Komisia Európskych spoločenstiev znáša svoje vlastné trovy konania, ako aj polovicu trov konania Forum 187 ASBL v tejto veci. Komisia Európskych spoločenstiev je povinná nahradiť trovy konania vo veci C-217/03 R.

4. Komisia Európskych spoločenstiev znáša trovy konania vo veciach C-182/03 a C-182/03 R.